

Opetusministeriön tilinpäätös ja toimintakertomus 2006

Opetusministeriön julkaisuja 2007:16

Opetusministeriön tilinpäätös ja toimintakertomus 2006

Opetusministeriön julkaisuja 2007:16

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Hallintoyksikkö / Förvaltningsenheten

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

Opetusministeriön tilinpäätös ja toimintakertomus on maksuton julkaisu,
tilaukset, puh. (09) 160 77496

ISBN 978-952-485-368-2 (nid./htf)

ISBN 978-952-485-369-9 (PDF)

ISSN 1458-8102

Opetusministeriön julkaisuja 2007:16

Undervisningsministeriets publikationer 2007:16

Sisältö

	Johdanto	4
1	Johdon katsaus	6
2	Opetusministeriön yhteiskunnallinen vaikuttavuus	8
3	Opetusministeriön toiminnallinen tuloksellisuus	26
	3.1 Koulutus- ja tiedepolitiikka	26
	3.2 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka	33
	3.3 Kirkollisasiat	39
	3.4 Yleishallinto	40
	3.5 Toiminnallinen tehokkuus	43
	3.5.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus	46
	3.5.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	50
	3.5.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	54
	3.6 Tuotokset ja laadunhallinta	55
	3.7 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	63
4	Tilinpäätösanalyysi	67
	4.1 Rahoituksen rakenne	67
	4.2 Talousarvion toteutuminen	69
	4.3 Tuotto- ja kululaskelman analyysi	72
	4.4 Taseen analyysi	73
5	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	74
6	Arviointien tulokset	76
7	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	77
8	Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot	79
	Opetusministeriön talousarvion toteumalaskelma	
	Tuotto ja kululaskelma	
	Tase	
	Liitetiedot	
9	Allekirjoitukset	127

Johdanto

Opetusministeriön toimintakertomus koostuu seitsemästä pääluvusta. Johdon katsauksessa esitetään ministeriön toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuneet merkittävimmät muutokset sekä arvioidaan lähivuosina odotettavissa olevia muutoksia. Toisessa luvussa kuvataan ministeriön toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Raportoinnin perustana ovat valtion talousarviossa esitetyt opetusministeriön yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, joita on 17 kappaletta. Vaikuttavuudesta raportoidaan toimintakertomusta laajemmin valtion tilinpäätöskertomuksessa.

Ministeriö on mm. vaikuttavuustavoitteiden toteuttamiseksi asettanut tulossuunnitelmassaan koulutus- ja tiedepolitiikkaa, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa, kirkkolisasioita sekä yleishallintoa koskevia tulostavoitteita. Näiden tavoitteiden toteutumista kuvataan luvuissa 3.1 - 3.4. Tulostavoitteiden yhteydessä mainitaan vaikuttavuustavoite, jonka toteutumisen edistämiseksi tulostavoite on asetettu.

Luvussa 3.5 on lähtökohtana talousarviossa asetetut toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet ja niihin liittyvät tulossuunnitelman mukaiset ministeriön tarkemmat tulostavoitteet. Luvussa esitetään myös resurssien käyttöä koskevia tietoja. Luku 3.6 perustuu talousarviossa asetettuihin laadunhallinnan tavoitteisiin ja tulossuunnitelman mukaisiin ministeriön tarkempiin tulostavoitteisiin. Lisäksi luvussa esitetään toiminnan laajuutta kuvaavia tietoja. Luvussa 3.7 esitetään talousarvion mukaisten henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteiden sekä tulossuunnitelmassa asetettujen ministeriön tarkempien tulostavoitteiden toteutuminen. Luku sisältää tietoja henkilöstömääristä, -rakenteesta ja -kuluista sekä työhyvinvoinnista ja osaamisesta. Henkilöstöasioista raportoidaan tarkemmin henkilöstötilinpäätöksessä.

Useat ministeriön tulostavoitteet liittyvät niin vaikuttavuustavoitteisiin kuin myös toiminnallisen tehokkuuden ja laadunhallinnan tavoitteisiin. Raportoinnin selkeyden vuoksi ministeriön tulostavoitteet on pyritty mahdollisuuksien mukaan esittämään vain yhden kerran siinä osassa toimintakertomusta, johon ne ensisijaisesti liittyvät.

Toimintakertomuksessa käytettyjä lyhenteitä

AIK	Aikuiskoulutusyksikkö	LY	Liikuntayksikkö
AM	Ammatillisen koulutuksen yksikkö	MP	Ministeriöpalveluryhmä
AMK	Ammattikorkeakouluyksikkö	NY	Nuorisoyksikkö
EURR	EU-rakenerahastot	OPM	Opetusministeriö
HAY	Hallintoyksikkö	OSU	Osastojen ulkopuoliset
HE	Henkilöstöpalveluryhmä	TAL	Talousyksikkö
HR	Hallintopalveluryhmä	TKY	Taide- ja kulttuuriperintöyksikkö
HTV	Henkilötyövuosi	TP	Tiedepolitiikan yksikkö
KAS	Kansainvälisten asiain sihteeristö	TPY	Tietopalveluyksikkö
KKA	Korkeakoulujen arviointineuvosto	TS	Taloussuunnittelu
KTPO	Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto	TT	Tarkastustoimi
KUNTAL	Kunnallistalouden ja -hallinnon ryhmä	VIY	Viestintäyksikkö
KUPO	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapolitiikanosasto	VKY	Viestintäkulttuuriyksikkö
KVY	Kulttuurivientiyksikkö	YO	Yliopistoyksikkö
KY	Kehittämisyksikkö	YS	Yleissivistävän koulutuksen yksikkö
LT	Laskentatoimi		

1 Johdon katsaus

Suomalaisen yhteiskunnan sivistykselliset, sosiaaliset ja taloudellisen kilpailukyvyn edellytykset ovat hyvät. Vahvuuksia ovat mm. laadukas infrastruktuuri, korkeatasoinen koulutus- ja innovaatiojärjestelmä sekä kulttuurinen luovuus, jotka muodostavat hyvät edellytykset hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn edelleen kehittämiseksi. Kaikessa toiminnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota osaamisen, luovuuden, ja innovatiivisuuden vahvistamiseen sekä kansainväliseen yhteistyöhön.

Opetusministeriön hallinnonalan haasteita ovat erityisesti globalisaatio, väestön ikärakenteen muutokset, työvoimakehitys, työelämän kehitys, sosiaaliset ja kulttuuriset muutokset sekä teknologian nopea kehitys. On varmistettava, että osaaminen ja osaajat riittävät turvaamaan talouden kasvun ja haluttujen hyvinvointipalveluiden saatavuuden ja laadun.

Kansainvälisen kilpailukyvyn edistämistä tukevia koulutus-, tiede- ja kulttuuripolitiikan toimia jatkettiin vuonna 2006. Tutkijakoulutusta ja tutkijauraa kehitettiin. T&K-menojen osuus bruttokansantuotteesta säilyi lähes edellisen vuoden tasolla ollen 3,43 % (3,48 % vuonna 2005). Luovan talouden edellytyksiä vahvistettiin mm. perustamalla kulttuuriviennin edistämistä tukeva kulttuuriviennin verkosto sekä vahvistamalla kulttuuristen digitaalisten sisältöjen tuotekehitystä ja kulttuuriviennin rahoitusta. Yliopistojen kansainvälistymistä tuettiin mm. Aasia- ja Venäjä-ohjelmien kautta. Lisäksi perustettiin Biocenter Finland tehostamaan biokeskusten vakiintunutta yhteistyötä tutkimuksessa ja tutkijakoulutuksessa. Koko koulutusjärjestelmän kansainvälistäminen ja erityisesti korkeakoulutuksen kansainvälistäminen on keskeinen menestymisen edellytys globaalissa kilpailussa.

Euroopan unionin puheenjohtajuuskausi onnistui opetusministeriön hallinnonalan tavoitteiden mukaisesti. Keskeisimpiä saavutuksia olivat päätökset monivuotisista yhteistyöohjelmista koulutus-, kulttuuri- ja nuorisopolitiikan sektoreilla sekä päätös EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelmasta. Helsinki-kommunikea edistää ammatillisen koulutuksen eurooppalaista yhteistyötä ja liikkuvuutta. Lisäksi hyväksyttiin mm. päätelmät koulutuksen tehokkuudesta ja tasapuolisuudesta sekä päätelmät koskien kulttuuriaineiston digitointia ja sähköistä saatavuutta sekä digitaalista säilyttämistä.

Koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen ja koulutuksen läpäisyn parantaminen ovat keskeisiä toimia, joilla varaudutaan väestön ikärakenteen ja työvoimarakenteen muutoksiin. Tulokset osoittavat, että muutokset ovat hitaita vaikka toimenpiteet sinänsä ovat asetettujen yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden suuntaisia. Aikuisväestön oppimismahdollisuuksien kehittäminen edellyttää, että aikuiskoulutuksen toimivuutta tarkastellaan aikaisempaa ko-

konaisvaltaisemmin. Koulutuspoliittinen selonteko annettiin eduskunnalle.

Vuonna 2006 käynnistettiin laaja-alainen ja pitkällä aikavälillä toteutettava toimenpidekokonaisuus kouluhyvinvoinnin lisäämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kokonaisuuteen sisältyy useita hankkeita; KiVa Koulu -hankkeella vähennetään koulukiusaamista ja joustavan perusopetuksen hanke ehkäisee perusopetuksen keskeyttämistä.

Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen eteni. Yliopistojen uudenlaisten toimintarakenteiden kehittämiseksi käynnistettiin kolme kärkihanketta. Hankerahoitusta suunnattiin myös pienemmille yliopistojen yhteishankkeille, ammattikorkeakoulujen kanssa tapahtuvalle yhteistyölle ja huippututkimusta vahvistaville yhteenliittymille sekä sähköistä asiointia tukeville hankkeille.

Luovan toiminnan edellytyksiä kehitettiin ja luovuuden vaikutuksia vahvistettiin mm. rahoittamalla luovan työn edellytysten, infrastruktuurin ja teknisten edellytysten ylläpitoa. Tekijänoikeuksien toimivuuden parantamiseksi erityisesti digitaalisessa ja verkkoympäristössä uudistettiin tekijänoikeuslainsäädäntöä ja kehitettiin tekijänoikeusjärjestelmää. Hallitusohjelmaan sisältynyt luovuusstrategia valmistui. Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusjärjestelmää kehitettiin. Taiteen ja kulttuuriperinnön saavutettavuutta edistettiin. Kirjastopalveluja kehitettiin tavoitteena luoda vaihtoehtoisia ratkaisuja kirjastojen muuttuvaan roolin kunta- ja palvelurakennemuutoksissa. Tuettiin lasten ja nuorten medialukutaitoja ja turvallisen mediaympäristön kehittämistä. Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoitiin ja liikkumisympäristöjä kehitettiin mm. edistämällä liikuntapaikkarakentamista. Maailman terveysjärjestö WHO myönsi Kunnossa kaiken ikää -ohjelmalle palkinnon lihavuuden ehkäisystä liikunnan avulla tunnustuksena suomalaiselle terveysliikunnalle. Alueellista nuorisotyötä kehitettiin edelleen.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät ministeriöltä entistä vahvempaa strategista roolia poliittisen päätöksenteon valmistelussa ja hallinnonalan toiminnan ohjauksessa. Vuonna 2006 valmistui opetusministeriön kehittämisohjelma vuosille 2007–2011 ministeriön toiminnan ja organisaation kehittämiseksi. Tavoitteena on vahvistaa ministeriön roolia hallinnonalan strategisena esikuntana ja toimialan ohjaajana. Ministeriön toiminnallista tehokkuutta ja laadunhallintaa edistettiin kehittämällä sähköistä asiointia ja yksinkertaistamalla prosesseja. Hallinnonalan IT-strategiassa painotetaan verkostomaista toimintatapaa, sähköistä asiointia ja hallintoa sekä yhteisen tietopohjan vahvistamista. Opetusministeriön internetsivusto uudistettiin.

Opetusministeriö oli vuonna 2006 mukana useissa keskeisissä valtiohallinnon kehittämishankkeissa. Ministeriö osallistui aktiivisesti kunta- ja palvelurakennemuutoksen toteuttamiseen. Yliopistot siirtyivät vuoden aikana uuteen palkkausjärjestelmään. Opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman toteutuksessa siirryttiin toimeenpanovaiheeseen. Yliopistoille perustetaan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus sivutoimipisteineen ja muut hallinnonalan virastot siirtyvät Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaisiksi.

2 Opetusministeriön yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Opetusministeriö toteuttaa hallituksen koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa yhdessä hallinnonalan virastojen ja laitosten sekä toimialan yhteisöjen kanssa. Hallitus on talousarviossa asettanut hallitusohjelman, hallituksen strategia-asiakirjan, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman sekä muiden valtioneuvoston periaatepäätösten mukaisesti vaikuttavuustavoitteet opetusministeriön toimialalle. Opetusministeriön ja sen toimialan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta raportoidaan ministeriön toimintakerromusta kattavammin valtion tilinpäätöskertomuksessa.

Vaikuttavuustavoite 1

Vähintään 96 % peruskoulun päättävistä aloittaa samana vuonna lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa tai perusopetuksen lisäopetuksessa.

Perusopetuksen vuonna 2005 päättäneistä noin 95 % jatkoi välittömästi tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai perusopetuksen lisäopetuksessa. Ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen sijoittui 39,4 % ja lukiokoulutukseen runsas 53 %. Peruskoulujen yhteydessä järjestettävään lisäopetukseen sijoittui 2,5 % oppilaista.

Perusopetuksen päättäneiden välitön sijoittuminen koulutukseen (%)*

	2001	2002	2003	2004	2005
Ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen sijoittuneet	36,1	36,7	37,0	38,4	39,4
Lukiokoulutukseen sijoittuneet	54,2	54,8	55,1	54,1	53,3
Peruskoulun lisäopetukseen sijoittuneet	2,9	2,6	2,4	2,5	2,5
Tutkintoon johtavaan koulutukseen tai peruskoulun lisäopetukseen sijoittuneet yhteensä	93,2	94,2	94,5	95	95,1
Sijoittuneiden määrä yhteensä	59 650	57 900	57 550	60 400	60 200

*) Vuoden 2006 tilastot valmistuvat loppuvuodesta 2007

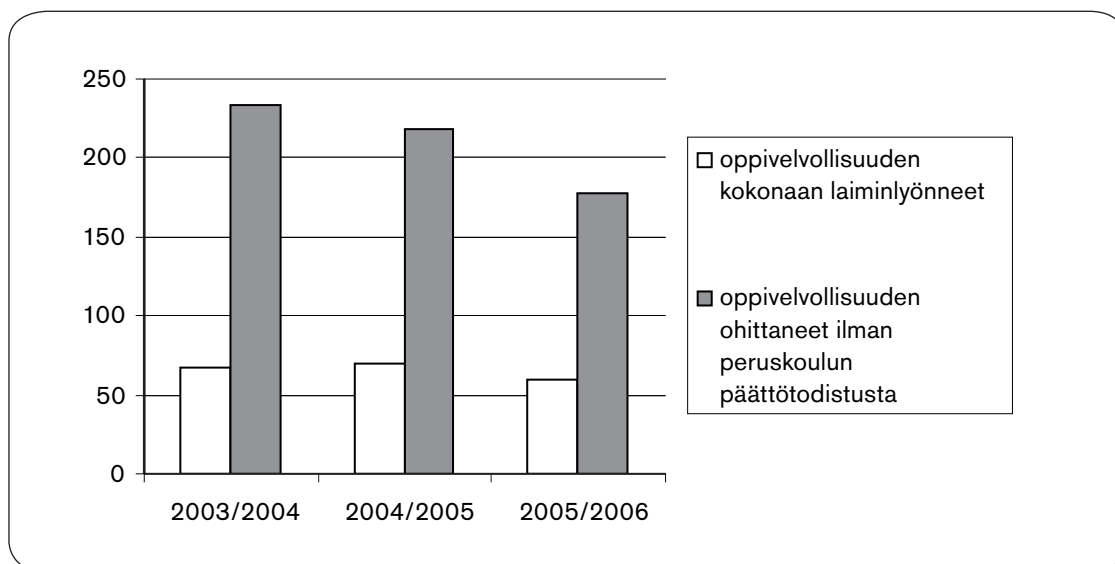
Kansanopistojen järjestämään perusopetuksen lisäopetukseen sijoittui vuonna 2005 noin 0,5 % ja ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestettyihin vammaisten valmentavaan ja kuntouttavaan opetukseen ja ohjaukseen, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen ja muuhun kuin ammatilliseen perustutkintoon johtavana koulutuksena järjestettävään kotitalousopetukseen yhteensä noin 1,3 % perusopetuksen päättäneistä.

Vaikuttavuustavoite 2

Koulutuksen keskeyttäminen vähenee ja läpäisy paranee.

Oppivelvollisuuden laiminlyöneiden sekä ilman perusopetuksen päättötodistusta jääneiden lukumäärät ovat hieman vähentyneet edellisiin vuosiin verrattuna. Kansainvälisesti tarkasteltuna oppivelvollisuuden läpäisy on Suomessa varsin korkea. Kuitenkin osa perusopetuksen läpäisseistä omaa puutteellisia jatko-opintovalmiuksia, mikä lisää keskeyttämisriskiä jatko-opinnoissa. Opintojen keskeyttämisen vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi on käynnistetty perusopetuksen yläluokille koulupudokkaiden aktivointiin tähtäävä joustavan perusopetuksen (JOPO) toimenpidekokonaisuus.

Oppivelvollisuuden kokonaan laiminlyöneet ja oppivelvollisuusiän ilman peruskoulun päättötodistusta ohittaneet

Tutkintoon johtavan koulutuksen keskeyttäminen (%)*

	2003	2004	2005
Lukiokoulutus	2,0	1,9	2,0
Ammatillinen peruskoulutus	10,2	9,7	9,5
Ammattikorkeakouluopinnot	6,2	6,3	6,3
Yliopistokoulutus	4,8	4,3	4,1

*) Vuoden 2006 tilasto valmistuu alkuvuodesta 2008

Lukiokoulutuksessa opintojen keskeyttäminen on ollut perusasteen jälkeisistä koulumuodoista kaikkein alhaisinta ja vakiintunut viime vuosina noin kahteen prosenttiin.

Koulutuksen läpäisy kolmessa vuodessa on nuorten lukiokoulutuksessa vakiintunut noin 84 prosenttiin. Syinä ovat mm. luokattoman lukion mahdollistama yksilöllisen opinto-

suunnitelman toteuttamismahdollisuus, valinnaisuuden lisääntyminen ja ylioppilastutkinnon hajauttamismahdollisuus. Opintoaikoihin vaikuttaa myös opiskelijoiden työssäkäynti, muiden oppilaitosten opintojen samanaikainen suorittaminen sekä harrastusten kuten esimerkiksi kilpaurheilun ja koulun yhteensovittaminen. Suuri osa urheilu- sekä steinerlukiolaisista käyttää opintoihinsa yli kolme vuotta. Tämä vaikuttaa koko maan läpäisylylukuihin.

Koulutuksen läpäisy (%)

	2003	2004	2005
Lukiokoulutus 3 v.**	84,1	83,6	84,3*
Ammatillinen perustutkinto 3,5 v.	60,0	59,6	60,5*
Ammattikorkeakoulututkinto 5 v.	-	58,4	58,6
Ylempi korkeakoulututkinto 7 v.***	50,1	50,9	51,7*
		72,8****	

*) Arvio. Vuoden 2005 tilasto valmisu kesällä 2007

***) Lukion osalta luvut koskevat alle 18-vuotiaita lukio-opintonsa aloittaneita

****) Aikasarjana vain vuodet 2003 - 2004. Muusta kuin ylemmästä

korkeakoulututkinnosta saatavilla läpäisy tiedot vain vuosilta 1995 - 2004

*****) Yhteensä ylemmän ja alemman läpäisy vuodesta 1995 vuoteen 2004

Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on vähentynyt tasaisesti koko vuosikymmenen ajan. Lukuvuonna 2004–2005 opetushallinnon alaisen opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijoista keskeytti 10,6 %. Opiskelijoista 9,5 % keskeytti opintonsa jatkamatta opintojaan koulutusjärjestelmän muilla sektoreilla. Keskeyttämisasteen odotetaan edelleen alentuneen vuonna 2006.

Ammatillisen peruskoulutuksen läpäisytilastoa alettiin julkaista vuonna 2003 (koskee vuonna 2000 koulutuksen aloittaneita). Noin 60 % vuosina 2000 ja 2001 aloittaneista opiskelijoista oli suorittanut perustutkinnon kolmen ja puolen vuoden kuluttua ammatillisen koulutuksen aloittamisesta. Läpäisy ei ole vielä parantunut, vaikka keskeyttäminen onkin vähentynyt. Tämä johtuu muun muassa siitä, että erityisopiskelijoiden ja muiden erilaisia tukitoimenpiteitä tarvitsevien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt. Ammatillista perustutkintoa ja ylioppilastutkintoa samanaikaisesti suorittavien opiskelijoiden määrät ovat lisääntyneet ja heidän opiskeluaikansa ovat keskimääräistä pidempiä. Osaamisen tunnustamiskäytänteet eivät vielä ole ehtineet tuottaa sellaista hyväksilukemista, joka lyhentäisi koulutus pituuksia. Läpäisyasteen voidaan olettaa nousseen hieman vuosina 2005 ja 2006.

Ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat olleet tuloksellisia. Keskeyttämisen vähenemisellä ja läpäisyn tehostumisella on merkittävä osuus myös koulutuksen järjestäjien saamassa tulorahoituksessa. Tulorahoitus liitettiin vuoden 2006 alusta osaksi laskennallista rahoitusjärjestelmää.

Ammattikorkeakouluissa opintojen keskeyttämisessä ei ole tapahtunut muutosta. Sama koskee läpäisyä, tutkintojen suorittaminen viiden vuoden aikajänteellä näyttää pysyvän suhteellisen vakiona. Tarkastelukauden pituus vaikuttaa huomattavasti läpäisyasteeseen. Vuonna 1999 aloittaneiden läpäisy 58,4 % on kuuden opintovuoden jälkeen 65,4 %.

Yliopistojen tutkintorakenteen ja yliopisto-opintojen kehittämistä jatkettiin läpäisyn parantamiseksi. Lukuvuonna 2005–2006 yliopistot siirtyivät kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen kaikilla muilla paitsi lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä alalla. Yliopistot valmistelivat seuranta uuden tutkintorakenteen ja sen yhteydessä tehtyjen opintosisältöjen sekä ohjausta ja opintojen etenemisen seuranta koskevien uudistusten arvioimiseksi ja jat-

kokehittämiseksi. Elokuussa 2005 voimaan tullessa laissa määritellyt tavoitteelliset suorittamisajat yliopistojen alemmille ja ylemmille korkeakoulututkinnoille eivät vielä vaikuttaneet opintoaikoihin.

Opiskelijoiden ohjausta ja opinnoissa etenemistä tukevat henkilökohtaiset opintosuunnitelmat (HOPS) vakiintuivat yliopistojen käytäntöihin. Ministeriö osoitti rahoitusta opintojen kehittämistä ja henkilökohtaisten opintosuunnitelmien käyttöönottoa tukeville hankkeille, joilla parannettiin yliopisto-opintojen läpäisyä.

Vaikuttavuustavoite 3

Korkeakoulutuksen aloittamisikä alenee yhdellä vuodella vuoteen 2008 mennessä ja tutkinnon suorittamisikä vähintään vuodella vuoteen 2012 mennessä.

Opetusministeriön ja yliopistojen välisissä tulossopimuksissa vuosille 2004–2006 sovittiin tavoitteeksi, että 50 % uusista opiskelijoista olisi saman vuoden ylioppilaita. Tavoite on saavutettu teknillistieteellisellä (69,8 %) alalla. Keskimäärin hieman yli kolmannes yliopistoihin vuoden 2006 päävalinnassa paikan vastaanottaneista oli saman vuoden ylioppilaita.

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden keski-ikä (mediaani)

	2003	2004	2005	2006
Ammattikorkeakoulututkinto	25	25,1	25,1	25,2
Ylempi korkeakoulututkinto	27,3	27,3	27,2*	-

* Arvio

Opiskelijavalintoja kevennettiin ja opetusta kehitettiin edelleen siten, että korkeakoulutuksen aloittamisikää olisi mahdollista alentaa yhdellä vuodella vuoteen 2008 mennessä ja tutkinnon suorittamisikää vähintään vuodella vuoteen 2012 mennessä. Toimenpiteillä tähdätään opintoaikojen lyhentymiseen ja pitempiin työuriin. Kehittämistoimenpiteet eivät vielä ole vaikuttaneet uusien opiskelijoiden mediaani-ikään. Uusien korkeakouluopiskelijoiden keski-ikä oli kertomusvuonna 21 vuotta. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden keski-ikä arvelaan hieman laskevan vuonna 2006.

Vaikuttavuustavoite 4

Vuosittain koulutukseen osallistuvien osuus työikäisestä aikuisväestöstä kasvaa vähintään 60 %:iin vuoteen 2008 mennessä.

Aikuiskoulutukseen osallistumistutkimuksen mukaan vuonna 2000 työikäisestä aikuisväestöstä 54 % osallistui erityyppiseen omaehtoiseen, työvoimapolitiittiseen sekä henkilöstökoulutuksena järjestettyyn aikuiskoulutukseen. Opetusministeriön rahoituksella on Tilastokeskuksessa käynnistetty myös työvoimapolitiittisen ja henkilöstökoulutuksen kattava EU-harmonisoitu aikuiskoulutustutkimus. Aikuiskoulutuksen osallistumistutkimuksen tulokset ovat käytettävissä vuoden 2007 toimintakertomusta laadittaessa, jolloin tavoitteen toteutumisesta raportoidaan yksityiskohtaisemmin.

Omaehtoisen aikuiskoulutuksen osallistujamäärien yleinen kehitys on ollut myönteinen. Hyvää kehitystä esimerkiksi ammatillisessa aikuiskoulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä ovat edesauttaneet työelämän muutoksen ja ikärakenteen kehityksen vauhdittaman kysynnän lisäksi voimavarojen kasvu ja pyrkimykset osallistumispohjan laajentamiseen, toimenpiteet työikäiselle aikuisväestölle soveltuvan koulutustarjonnan lisäämiseksi ja työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän vahvistamiseksi sekä tulos- ja informaatio-ohjauksen tehosta-

minen. Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutustarjonta on monipuolistunut ylempien ammattikorkeakoulututkintojen vakinaistamisen ja avoimen ammattikorkeakoulutoiminnan käynnistymisen ansiosta. Yliopistojen täydennyskoulutukseen osallistuvien määrän kehitys on laskeva. Pääsyyksi arvioidaan rahoituspohjasta aiheutuvat koulutuksen korkeat maksut.

Vaikuttavuustavoite 5

Yrittäjyyttä, tietoyhteiskuntaosaamista ja kansalaisvaikuttamista edistetään koulutuspolitiikan keinoin.

Yrittäjien oppisopimuskoulutuksessa oli keskimäärin 2 990 opiskelijaa. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta noin 29 %. Yrittäjien oppisopimuskoulutuksesta noin 74 % oli ammatillista lisäkoulutusta. Noin 93 % lisäkoulutuksena järjestettävästä yrittäjien oppisopimuskoulutuksesta oli tutkintotavoitteista.

Yrittäjien oppisopimusten, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrät sekä yrittäjien osuus korkea-koulututkinnon suorittaneista

	2004	2005
Yrittäjien oppisopimusten määrä	1 888	2 320
Yrittäjien ammattitutkintojen määrä	542	588
Yrittäjien erikoisammattitutkintojen määrä	48	85
Yrittäjien osuus amk-tutkinnon suorittaneista	1 875	-

Yrittäjyyskasvatuksen ja -koulutuksen kehittämällä on tuettu korkeakoulututkinnon suorittaneiden valmiuksia ryhtyä yrittäjiksi. Tampereen yliopiston koordinoima opettajakoulutuksen hanke tuotti neljä julkaisua yrittäjyyskasvatuksen koulutustarpeisiin, vastasi opettajankouluttajien täydennyskoulutuksesta, koordinoi yrittäjyyskasvatuksen arvosanaopintojen suunnittelua ja järjesti tutkijatapaamisia. Myös yliopistojen harjoittelukoulujen yhteisille eNorssi-sivuille tuotettiin aineistoa.

Korkeakouluissa on kehitetty yrittäjyyttä tukevia opintokokonaisuuksia. Yliopistoissa on käynnissä muutamia yrittäjyyteen liittyviä maisteriohjelmia. Ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja on käynnissä 12 ammattikorkeakoulussa. Yrittäjyyden näkökulma on sisällytetty myös yliopistojen tutkijankoulutuksen kehittämistavoitteisiin.

Tutkimustulosten hyödyntämistä sekä yrityshautomo- ja tiedepuistotyyppistä toimintaa on kehitetty monissa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Yrittäjien osuus amk- ja ylempien korkeakoulututkinnon suorittaneista on noin 2 %. Opetusministeriö on vuosittaisella hankerahoituksella tukenut korkeakoulujen yrittäjyyden kehittämiseen liittyviä hankkeita, joilla on edistetty mm. korkeakoulujen välistä verkostoitumista ja yrityshautomotyyppisen toiminnan kehittämistä. Monet yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat viime vuosien aikana laatineet omat yrittäjyysstrategiat, joiden lisäksi ammattikorkeakoulut ovat laatineet myös valtakunnallisen, koko amk-sektoria koskevan yrittäjyysstrategian.

Perusopetuksessa tietoliikenneyhteyksien määrä kasvoi. Opetus- ja opiskelukäytössä oli aiempaa enemmän työasemia. Vuonna 2005 oppilaitoksista 93 % oli kiinteä verkkoyhteys. Kaikissa korkeakouluissa on kiinteät verkkoyhteydet.

Ammattikorkeakouluissa tietojenkäsittelyä opiskeli vuonna 2003 lähes 7 900, vuonna 2004 lähes 7 700 ja vuonna 2005 yli 7 300 henkeä. Tietojenkäsittelyn opiskelijoiden osuus kaikista ammattikorkeakouluopiskelijoista oli 6,1 % vuonna 2003 ja 5,6 % vuonna 2005. Aleneva suunta jatkui edelleen vuonna 2006, jolloin tietojenkäsittelyä opiskeli noin 6 900 henkeä, mikä on 5,3 % kaikista opiskelijoista.

Virtuaaliopinnot ammattikorkeakouluissa opintopisteinä

	2003	2004	2005
Opintopisteet	98 700	128 000	158 300

Vuonna 2005 tietojenkäsittelytieteen opiskelijoita oli yliopistoissa 8 796 henkeä eli vajaa 5 % kaikista opiskelijoista. Ylempää tutkintoa suorittavista opiskelijoista tietojenkäsittelytiedettä opiskeli noin 5,7 %.

Kansalaisvaikuttamista on edistetty Osallistuva oppilas – yhteisöllinen koulu -hankkeessa, jossa on ollut mukana 80 kuntaa ja kaikki yliopistojen harjoittelukoulut. Hankkeeseen liittyvissä koulutuksissa on ollut mukana noin 200 opettajaa, rehtoria ja muuta koulun henkilökuntaa. Oppilaskuntia on perustettu myös kaikissa alakouluissa, ja olemassa olevia oppilaskuntia on kehitetty niiden toiminnallisten prosessien kautta. Hankkeessa laadittiin myös valtakunnallista koulutus- ja tiedotusmateriaalia.

Kansalaistaitoja ja kansalaisyhteiskuntaan osallistumisen valmiuksia lisäävät opinnot on määritelty yhdeksi vapaan sivistystyön koulutustarjonnan painopistealueeksi. Näitä opintoja järjestettiin vapaan sivistystyön parissa arviolta noin 163 000 tuntia ja koulutukseen osallistui noin 203 000 henkilöä. Valtionavustuksina osoitettiin lisäksi 1,5 miljoonaa euroa opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen kansalaisvaikuttamista koskevaan toimintaan. Vapaan sivistystyön henkilöstökoulutukseen osoitettiin noin 350 000 euroa. Arviolta kolmannes tästä toiminnasta on suunnattu eriasteisesti kansalaisvaikuttamista tukevan osamisen kehittämiseen.

Vaikuttavuustavoite 6

Opintotukea kehitetään koulutuspoliittisten tavoitteiden pohjalta.

Tavoitteena on riittävä ja kannustava opintotuki, jolla edistetään

suunnitelmallista ja päätoimista opiskelua ja opintoaikojen lyhenemistä.

Opintotukea sai yhteensä 324 146 opiskelijaa, mikä on 1,8 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Opintolainan valtiontakauksen saaneita opiskelijoita oli 132 303, joka on 41 % kaikista tuen saajista. Opintotuen käyttöasteessa on oppilaitoskohtaisia eroja.

Keskimääräinen laina ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneilla oli 5 700 euroa ja ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneilla 6 400 euroa. Yhteensä opintolainaa oli 318 347 henkilöllä. Valtion takaama lainakanta oli vuoden lopussa yli 1,3 miljardia euroa.

Opintotuen saajamäärän kehitys ja opintotuen saajien % -osuus oppilaitoskohtaisista opiskelijämäärästä (lukiot, ammatilliset oppilaitokset) tai läsnä olevista opiskelijoista (amk:t, yliopistot)

	2003	2004	2005	2006
Lukiot	31 830 (26 %)	29 355 (24 %)	27 382 (23 %)	25 787 (22 %)
Ammatilliset oppilaitokset	100 720 (78 %)	98 764 (75 %)	96 775 (73 %)	95 421 (70 %)
Ammattikorkeakoulut	98 589 (85 %)	97 894 (83 %)	97 043 (82 %)	95 399 (82 %)
Yliopistot	96 534 (63 %)	96 604 (61 %)	96 737 (60 %)	95 674 (60 %)

Taulukkoon eivät sisälly Kansaneläkelaitoksen tilastoimat muissa kuin mainituissa oppilaitoksissa opiskelevat ja ulkomaisissa oppilaitoksissa opiskelevat opintotuen saajat. Vuonna 2005 on tehty Kelan tilastointikäytännön muutos 2003 sähköisen lainatakauksen käyttöönoton vuoksi.

Opintotuen saajista opiskeli lisäksi muissa kuin mainituissa oppilaitoksissa 6 747 opiskelijaa ja ulkomaisissa oppilaitoksissa 5 118 opiskelijaa.

Toisen asteen opiskelijoiden opintotukea parannettiin lailla opintotukilain muuttamisesta, jolla korotettiin 15 % opintotukea myönnettäessä sovellettavia vanhempien tulorajoja sekä korotettiin kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrää.

Vanhempien tulorajojen tarkistaminen parantaa opintotukea noin 33 300 pienituloisesta perheestä tulevalle opiskelijalle, jotka ovat opintotuen saajista kaikkein heikoimmassa asemassa, koska saavat leikattua opintotukea. Kokonaan uusia tuen piiriin tulijoita on noin 2 000 - 3 000. Opintoraha nousee arviolta nyt tuen piirissä olevilla keskimäärin 22 euroa ja asumislisä 38 euroa kuukaudessa. Kansanopistoissa tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisilla linjoilla opiskelevien, opiskelija-asuntolassa asuvien opiskelijoiden asumislisän korottaminen 30 eurolla parantaa vuositasolla noin 1 400 opiskelijan opintotuen tasoa.

Koulumatkatukea sai 65 240 opiskelijaa, eli noin 25 % lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista.

Vaikuttavuustavoite 7

Tiedepolitiikan painopisteenä ovat kansainvälisyyden vahvistaminen, tutkijankoulutuksen ja tutkijanuran kehittäminen sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen lisääminen.

T&K-menojen osuus bruttokansantuotteesta (%)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Suomi	2,26	3,34	3,30	3,36	3,43	3,46	3,48	3,43
Ruotsi	3,32	-	4,25	-	3,95	-	3,86	-
Norja	1,70	-	1,60	1,67	1,73	1,62	1,51	-
Tanska	1,82	2,24	2,39	2,51	2,56	2,48	1,44	-
EU-15	1,85	1,91	1,94	1,95	1,95	1,92	-	-
Yhdysvallat	2,49	2,73	2,74	2,64	2,67	2,67	-	-
Japani	2,92	3,05	3,13	3,18	3,20	3,13	-	-

Lähde: Eurostat. Osittain ennakkotietoja tai arvioita.

T&K-toiminnan julkinen rahoitusosuus bkt:stä (%)

	1996	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Suomi	0,95	0,98	0,97	0,96	1,00	1,01	1,03	1,00	-
Ruotsi	1,07	0,71	0,84	0,90	0,95	0,90	0,89	0,87	-
Norja	0,77	0,66	0,69	0,76	0,78	0,77	0,71	0,69	-
Tanska	0,71	0,76	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71	0,71	0,75
EU-15	0,78	0,74	0,75	0,77	0,78	0,76	0,76	-	-
Yhdysvallat	0,88	0,85	0,90	0,98	1,08	1,08	1,06	-	-
Japani	0,56	0,66	0,70	0,72	0,73	0,73	0,71	-	-

Lähde: Eurostat. Osittain ennakkotietoja tai arvioita.

Hallituksen päättämää julkisen tutkimus- ja kehitysrahoituksen lisäystä on opetusministeriön hallinnonalalla kohdennettu Suomen Akatemian kautta jaettavaan kilpailtuun tutkimusrahoitukseen ja yliopistojen perusrahoitukseen. Avoimeen hakumenettelyyn perustuvan ns. kilpailun rahoituksen lisäämisellä on tiede- ja teknologiapoliittisten linjausten mukaisesti tuettu tutkimuksen kansainvälisesti korkeaa laatua sekä tieteellistä ja yhteiskunnallista relevanssia.

Suomen Akatemialle osoitettiin tutkimushankkeiden myöntämisvaltuutta kaikkiaan 205,6 milj. euroa, mikä oli 30 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Lisäys kohdennettiin kansainvälistymiseen (mm. FiDiPro-ohjelman rahoittamiseen), yleiseen tutkimusmäärärahojen hakuun ja opetusministeriön tutkijakoulujen tukeen. Tutkimusrahoituksen avulla edistettiin myös tohtorintutkinnon jälkeisen tutkijanuran ja virkarakenteen kehittämistä mm. lisäämällä akatemiaprofessoreiden ja akatemiatutkijoiden lukumäärää sekä perustamalla tutkijatohtoriprojekteja.

Opetusministeriön osuus valtion t&k-rahoituksesta

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
OPM, %	39,9	41,0	42,0	41,5	42,1	42,1	42,6
OPM, milj. euroa	517,4	554,8	583,3	602,8	648,1	671,6	715,4
Valtion t&k- rah. yht. milj. euroa	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 538,3	1 594	1 680

Lähde: Tilastokeskus. T&K-rahoitus valtion talousarviossa vuonna 2006

Yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilökunnan kansainvälinen julkaisu- ja toiminta*

	Artikkelit (ref)	Artikkelit (muut)	Monografiat	Yhteensä
1995	7 515	3 448	113	11 076
2000	9 032	4 817	134	13 983
2001	9 471	4 939	170	14 580
2002	9 703	5 125	163	14 991
2003	9 789	5 177	176	15 142
2004	10 670	5 804	179	16 653
2005	10 570	6 229	183	16 982

*) ulkomailla julkaistut

***) artikkelit kokoomateoksissa ja painetuissa kongressijulkaisuissa

Lähde: OPM, KOTA-tietokanta

Tohtorintutkinnoille asetettua 1 450 tutkinnon tavoitetta ei aivan saavutettu. Tohtorintutkintojen lukumäärä on lähes kolminkertaistunut 1990-luvun alusta. Tämä on mahdollistanut tutkimushenkilöstön osaamistason nostamisen. Ajankohtaista on, miten tohtorit sijoittuisivat entistä paremmin myös yksityiselle sektorille. Naisten osuus vuosittain tohtorintutkinnon suorittaneista on jo 47 %.

Tohtorintutkinnot

	1991	2001	2003	2004	2005	2006
Miehet	353	668	673	767	726	750
Naiset	171	535	584	632	696	659
Yhteensä	524	1203	1257	1399	1422	1409

Lähde: OPM, KOTA-tietokanta

Tohtoreiden työttömyys

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Työttömyysaste prosentti*	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,1	1,8
Työttömät tohtorit kpl**	159	175	217	259	288	324	330
Tohtorikoulutettu työvoima	12046	12914	13738	14597	15614	18272	-

*) Työttömät joulukuussa/edellisen vuoden työvoima. Vuoden 2006 työvoiman ja työttömyysasteen ennusteita.

***) Työttömät joulukuussa

Lähde: Tilastokeskus ja työministeriö

Tieteen sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi opetusministeriö jakoi 14,4 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2005) harkinnanvaraisia valtionavustuksia.

Vaikuttavuustavoite 8

Tavoitteena on parantaa luovan toiminnan edellytyksiä, tunnistaa ja vahvistaa taiteellisen ja muun luovuuden vaikutusta yhteiskunnan kehitykseen aikaisempaa monipuolisemmin sekä aktivoida ja tukea näihin tavoitteisiin liittyviä toimintoja ja toimenpiteitä.

Taiteen ja kulttuurin ammattimaisen toiminnan edellytysten parantamiseksi sekä väestön taide- ja kulttuuritapahtumiin ja -harrastuksiin osallistumisen mahdollistamiseksi tuettiin toimialaa vuoden 2006 talousarviossa yhteensä noin 360 miljoonalla eurolla.

Kulttuurin määrärahat reaalihinnoin valtion talousarviossa

	2004	2005	2006	Muutos (%) 2005 - 2006
Taiteilija-apurahat ja eläkkeet	16,1	16,6	17,1	3,0
Muut harkinnanvaraiset avustukset	35,6	47,9	51,9	8,4
Kansalliset taide- ja kulttuurilaitokset	117,8	119,4	123,7	3,6
Valtionosuudet	163,1	168,1	171,2	1,8
Taide ja kulttuuri yhteensä	332,5	352,0	363,9	3,4

Valtioneuvoston vuonna 2003 tekemän taide- ja taiteilijapoliittisen periaatepäätöksen keskeisenä tavoitteena on nostaa esille taiteen ja luovan työn merkitys yhteiskunnallisena vaikuttajana ja taloudellisena resurssina. Valtion panostuksessa taiteen ja kulttuurin edistämiseen tapahtui pientä reaalista nousua. Suhteellisesti suurin kasvu kohdistui tavoitteiden mukaisesti kansallisten taide- ja kulttuurilaitosten toimintaedellytysten parantamiseen sekä harkinnanvaraisiin menoihin. Käynnistettiin kokonaisarvio taide- ja taiteilijapoliittisen periaatepäätöksen toteuttamisesta.

Taiteen ja kulttuurin rahoituksen kasvu on tyydyttävä ja muut tehdyt ratkaisut näyttävät turvaavan tasaiset kehitysedellytykset kulttuurille. Ehkä hankalin on tilanne taiteen ja kulttuurin ammattilaisten kohdalla, joiden työtilaisuuksien ja tulojen kasvu ei ole vastannut odotuksia. Erittäin monet joutuvat hankkimaan toimeentulonsa koulutusta vastaamattomissa tehtävissä ja epävarmoissa työsuhteissa. Työttömyysturva ja eläketurva eivät vastaa muiden ammattiryhmien tasoa.

Vaikuttavuustavoite 9

Tavoitteena on kulttuurisen monimuotoisuuden lisääminen ja sivistyksellisten ja kulttuuristen oikeuksien parantaminen, lasten ja nuorten sekä vammaisten ja vähemmistöryhmien kulttuuripalveluiden saavutettavuuden lisääminen sekä alueellisesti kattavien ja kansallisesti tärkeiden kulttuuri- ja taidelaitosten toiminnan turvaaminen.

Suomalaisen elokuvan tuotantoedellytysten tukemiseen on hallituskauden aikana osoitettu yhteensä yli 4 milj. euroa lisärahoitusta. Pitkien elokuvien ensi-iltojen määrän kasvaminen on myönteistä kotimaisen elokuvatuotannon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Kotimaisien elokuvien katsojaosuus (katsojia n. 1,6 milj. katsojaa) nousi edellisestä vuodesta. Katsojaosuus on huipputasoa kansainvälisessä vertailussa. Alan tuotantokustannukset ovat viiden vuoden aikana nousseet lähes viidenneksen, mikä merkitsee elokuvakohtaisten reaalisten

tuotantomahdollisuuksien laskua ja pitkällä tähtäimellä laadun ja tuotantorakenteen heikkenemistä. Pienenevillä tuotantobudjeteilla ja lukumäärältään vähäisimmillä produktioilla on myös kielteinen vaikutus alan työllisyyteen. Kotimaisen elokuvatuotannon jatkuvuuden, monipuolisuuden ja taiteellisen riskinoton mahdollistamiseksi sekä tuotantorakenteen kehittämiseksi elokuvatuotannon nostaminen lähemmäs keskimääräistä pohjoismaista tasoa on välttämätöntä.

Vuonna 2001 käynnistetyt lastenelokuvan erityistoimet ovat lisänneet lastenelokuvien ensi-iltojen määrää. Vuonna 2006 ensi-iltaan tuli neljä lastenelokuvaa, kun vielä vuosituhannen alussa ensi-iltoja oli keskimäärin yksi vuodessa.

Elokuvan kokonaistuki (tuotannon ja jakelun tuki), kotimaiset ensi-illat ja kotimaisten katsojaosuus

	2004	2005	2006	Muutos (%) 2005 - 2006
Tuotannon ja jakelun tuki (milj. €)	10,88	11,28	13,28	17,7
Kotimaiset teatteriensi-illat kpl	13	11	14	27,3
Kotimaisten katsojaosuus %	22,0	17,0	23,0	35,3
Elokuissa kävijät (miljoonaa katsojaa)	6,9	6,1	6,8	0,7
Kotimaisten elokuvien katsojat (miljoonaa katsojaa)	1,2	0,9	1,6	0,7

Lähde: Suomen elokuvasäätiö

Yleisten kirjastojen lainausmäärät ja fyysisten käyntien määrät ovat laskusuunnassa. Suhteellisesti eniten ovat vähentyneet tietokirjallisuuden lainat. Tietoa hankitaan yhä useammin ensin internetin kautta. Kirjastoasioinnista osa on siirtynyt verkkopalveluksi. Aineiston noutaminen ja tietokantojen käyttö edellyttää kuitenkin edelleen kirjastossa käyntiä. Verkkokäynnit ovat kasvussa, koska kirjaston palveluja siirtyy verkkoon ja myös kirjastojen tuottamaa verkkoaineistoa voi käyttää internetin kautta.

Yleisten kirjastojen ja Näkövammaisten kirjaston (Celia) lainaukset ja kirjastokäynnit (1 000 kpl)*

	2004	2005
Kirjastokäynnit	107 713	109 520
fyysiset käynnit	66 706	62 441
verkkokäynnit	41 007	47 079
Kokonaislainaus	109 754	105 574
kirjalainat	79 544	75 986
muu aineisto**	30 210	29 674
Näkövammaisten kirjasto		
oppimateriaalitoimitukset	3,3	4
kirjalainaukset	295	348

*) Vuoden 2006 tiedot eivät ole vielä saatavilla

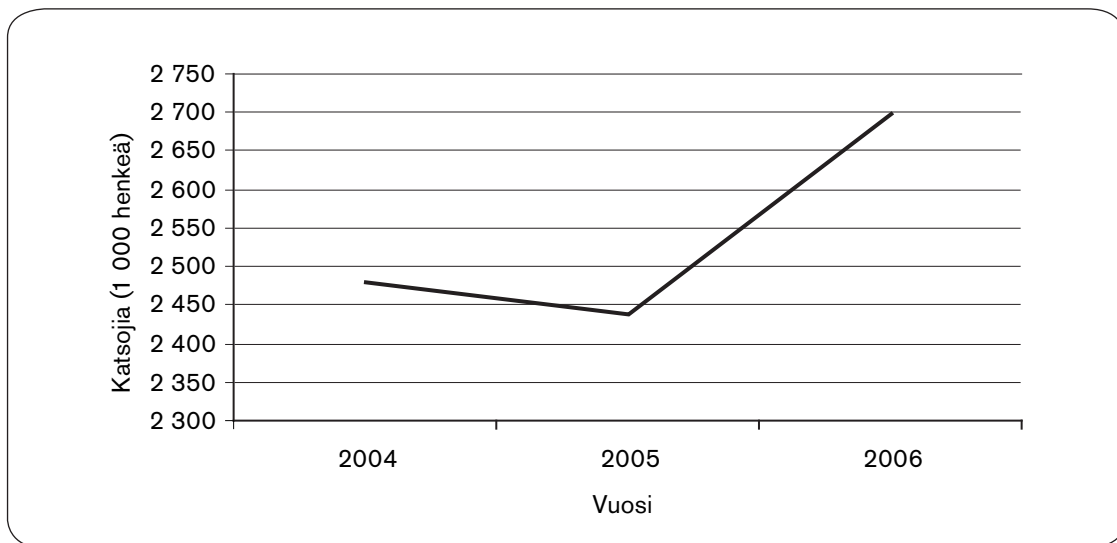
***) Nuotit, erilaiset äänitteet ja videot

Uuden valtionosuuslain mukaan teattereiden, museoiden ja orkestereiden valtionosuuden perusteena käytettävien yksikköhintojen kustannuspohja tarkistetaan jatkossa joka neljäs vuosi alkaen vuodesta 2008. Mikäli nykyinen valtionosuusprosentti säilyisi ennallaan, muutos toisi kulttuurisektorille vuoteen 2010 mennessä noin 30 miljoonan euron lisäyksen. Lakimuutoksella myös palautettiin vuonna 1997 poistettu teattereiden yksikköhintaan vuo-

sittain tehtävä indeksikorotus, joka vuonna 2006 oli 2,4 %. Lakimuutoksella voidaan turvata laadukkaiden kulttuuripalvelujen saatavuus koko Suomessa. Lisääntyvän valtionosuuden tavoitteena on toiminnan laadun parantaminen, ammatillisen osaamisen korostaminen ja toiminnan tavoitteellisuuden ja suunnitelmallisuuden lisääminen.

Opetusministeriö on vuosina 2000–2006 pyrkinyt kattamaan teattereiden henkilötyövuosien vajeesta vuosittain noin 10 % ja kasvattamaan henkilötyövuoden yksikköhintaa vastaamaan paremmin todellisia kustannuksia. Näin on kyetty lisäämään laadukasta teatteritoimintaa koko maassa. Tehdyt toimenpiteet ovat onnistuneen ohjelmistopolitiikan myötä vaikuttaneet myönteisesti ja vuosi 2006 on teattereiden katsojamäärien kannalta ennätys. Vuonna 2006 tehtiin 2 698 164 teatterikäyntiä. Teatterikäyntien määrä kasvoi 10,6 % edellisestä vuodesta.

Katsojat VOS-teattereissa ja Kansallisteatterissa

*) Lakisääteistä valtionapua saavat teatterit
Lähde: Teattereiden tiedotuskeskus

Suomen Kansallisoopperan kuulijamäärä nousi 12 %. Sinfoniaorkesterien kuulijamäärä väheni 17 %, mihin suurimpana syynä oli konserttien määrän vähentyminen. Lisäksi asiaan vaikuttaa se, että vuosi 2005 oli poikkeuksellisen hyvä useiden isojen erikoiskonserttien ansioista. Vuonna 2006 sinfoniaorkesterien konserteissa kävijöiden määrä oli pitkän aikavälin keskimääräisellä tasolla.

Kuulijat Suomen kansallisoopperan ja sinfoniaorkesterien esityksissä (1 000 henkeä)

	2004	2005	2006	Muutos (%) 2005 - 2006
Kansallisooppera	222	185	207	+11,9
Sinfoniaorkesterit	730	830	688	-17,1
kotimaassa	652	764	643	-15,8
ulkomailla	78	66	45	-31,8

Lähde: Suomen sinfoniaorkesterit ry

Erityisesti kieli- ja kulttuurivähemmistöjen sekä vammaisvähemmistöjen kulttuuristen oikeuksien vahvistamiseen tähtäävä taiteen ja kulttuurin saavutettavuusohjelma (2006–2010) julkistettiin ja sen toteuttaminen käynnistettiin välittömästi. Opetusministeriö on osoittanut lisäresursseja vammaisyhteisöjen kulttuuritoimintaan ja kulttuurin saavutettavuutta parantaviin hankkeisiin ja Kulttuuria kaikille -neuvontapalvelun toimintaan. Kulttuurivähemmistöjen tuki nousi 400 000 euroon vuonna 2005, joka oli 57,5 % edellistä vuotta enemmän.

Lastenkulttuuripoliittista ohjelmaa toteutetaan mm. avustamalla lastenkulttuurikeskusten verkosto Taikalampun toimintaa 920 000 eurolla, joka oli 14 % edellistä vuotta enemmän. Ensimmäisestä toimikaudesta 2003–2005 tehdyn arvioinnin mukaan verkostolla on ollut myönteistä vaikutusta toiminnan volyymiin, aktiivisuuteen ja suuntautumiseen. Yhteenvedon voidaan todeta, että lastenkulttuurityön verkostolla on hyvät ja ihanteelliset lähtökohdat: toisiaan täydentävä tavoiteasettelu, kriteereinä yhdenvertaisuus ja saavutettavuus sekä pyrkimys laadukkaaseen toimintaan alueilla, joissa on pulaa toimijoista.

Tanssin aluekeskustoimintaan osoitettiin 600 000 euroa eli 33 % vuotta 2005 enemmän. Tavoitteena oli yhteensä noin 880 eripituista työtilaisuutta ja niitä syntyi noin 1 000, joten tavoite ylitettiin. Esitystoiminnassa tuotettujen produktioiden ja henkilötyövuosien määrissä jäätii hieman tavoitteesta, mutta esityskertojen ja erilaisten tapahtumien osalta tavoitteet ylitettiin. Katsojien ja muuhun toimintaan osallistuneiden määrän arvioitiin lisääntyvän noin 36 000:lla, mutta tavoite ylitettiin huomattavasti katsojamäärän ollessa 53 000. Tehdyt toimenpiteet lisäsivät tanssin ja teatterin alan toimijoiden työllisyyttä ja paransivat palveluiden tarjontaa. Erityisesti toimenpiteet lisäsivät taiteilijoiden mahdollisuuksia työllistyä omalla taiteenalallaan myös muualla kuin pääkaupunkiseudulla.

Vaikuttavuustavoite 10

Tavoitteena on kulttuuriympäristön ja -perinnön suojeleminen ja säilyttäminen sekä siihen liittyvän tiedon lisääminen. Kansalaisten ja muiden käyttäjien osallisuutta kulttuuriperintöön vahvistetaan monipuolistamalla saatavuutta sekä kehittämällä aineistoja ja palveluja.

Museoiden toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kehitettiin uudistamalla museolakia ja museoiden valtiosuusjärjestelmää. Museolain uudistus astui voimaan vuoden 2006 alusta. Museoviraston tavoitteena on vuoteen 2011 mennessä saada luotua seitsemän alueellisen toimipisteen verkosto, joka vastaisi kulttuuriympäristön suojeleeseen liittyvien tehtävien hoitamisesta aluetasolla. Kaksi ensimmäistä aluetoimipistettä (Vaasa ja Hämeenlinna) käynnistyivät vuoden 2006 aikana. Museoviraston toimintarahoitus ei kuitenkaan mahdollista verkoston ylläpitoa ja laajentamista suunnitellusti vuonna 2007.

Kansalaisten osallisuutta kulttuuriperintöön vahvistettiin monipuolistamalla saatavuutta sekä kehittämällä uusia aineistoja ja palveluita. Lisäksi jatkettiin aineistojen saattamista digitaaliseen muotoon. Museoiden esineistä ja taideteoksista on digitaalisesti kuvattu museotyyppistä riippuen n. 15 - 76 %. Kuvakokoelmien digitointiaste vaihtelee 13 - 44 % välillä. Museoviraston tekemän kyselyn perusteella on arvioitavissa, että opetusministeriön myöntämät avustukset ovat kymmenen vuoden aikana nostaneet digitoinnin tasoa noin 15 %. Museoviraston kautta on avustettu museoiden monikulttuurisuus- ja saavutettavuushankkeita sekä lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa. Museoviraston kulttuuriperintökasvatusstrategia valmistui.

Kävijät päätoimisesti hoidetuissa museoissa (1 000 henkilöä)

	2004	2005	2006	Muutos (%) 2004 - 2006
Kulttuurihistorialliset museot	1 917	1 649	1 771	7,4
Taidemuseot	1 393	1 267	1 416	11,8
Luonnontieteelliset museot	194	174	171	-1,7
Erikoismuseot	1 219	1 250	1 255	0,4
Yhteensä	4 723	4 340	4 612	6,3

Lähde: Museovirasto

Suomen elokuva-arkiston (SEA) toimintaa kehitetään vastaamaan alan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Nitraattifilmien pelastekopiointi on saatu päätökseen ja ns. toisen polven filmimateriaalin pelastustyö on aloitettu. Samalla on valmisteltu digitaalitekniikan käyttöönottoa ja vähittäistä siirtymistä digitaaliseen audiovisuaaliseen arkistoon. Opetusministeriö on erityistoimenpitein valmistellut SEA:n yhteyteen tulevaa radio- ja televisioaineiston arkistoa.

Mediataiteen arkistointoprojektia on toteutettu erityistoimenpitein yhteistyössä Suomen taideakatemian säätiön ja Valtiontaidemuseon kesken vuodesta 1999.

Suomen elokuva-arkiston pelastekopioinnit (m)

	2004	2005	2006	Muutos (%) 2005 - 2006
nitraattifilmin pelastekopiointi	11 500	8 100	8 800	8,6
35 mm toinen polvi	13 502	11 500	26 200	127,8
muu 35 mm pelastekopiointi			10 000	
16 mm pelasteet	4 014	700	2 200	214,3
magneettiset äänipelasteet	54 889	9 800	4 100	-58,2

Lähde: Suomen elokuva-arkisto

Digitoituja kotimaisia valokuvia ja negatiiveja on tietokannassa 33 234 kpl. Vuonna 2006 liitettiin tietokantaan 12 601 uutta kotimaista kuvatiedostoa.

Vaikuttavuustavoite 11

Tavoitteena on luovan talouden vahvistaminen kulttuurin ja taiteen toimialoilla. Vahvistetaan kansallista kilpailukykyä ja työllisyyttä kulttuurin alojen tuotteiden ja palveluiden sekä sisältöjen tuotantoa ja vaihdantaa tukemalla.

Tuorein käytettävissä oleva tieto kulttuuritoimialojen osuudesta bruttokansantuotteen arvonlisäykseen on vuodelta 2002, jolloin osuus oli 3,8 %. Kulttuuritoimialojen työvoima muodosti 3,8 % kokonaistyövoimasta. Kulttuurialojen työvoiman kysyntä ei tällä vuosikymmenellä ole jatkunut edellisen vuosikymmenen suhteellisen voimakkaan kasvu-uran mukaisesti, vaan on ollut viime vuodet suhteellisen vakaata. Alan koulutusta on mitoitettu jonkin verran voimakkaampien kasvuodotusten varaan, minkä vuoksi taide- ja kulttuurialojen koulutettujen työttömyys on selvästi kokonaistyöttömyyttä suurempaa. Vuonna 2003 työttömyys oli kulttuurialoilla 16 % ja kaikkien koulutettujen kohdalla keskimäärin 10 %. Tarvittavat tarkistukset koulutusmääriin tullaan tekemään seuraavassa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa (KESU) vuonna 2007.

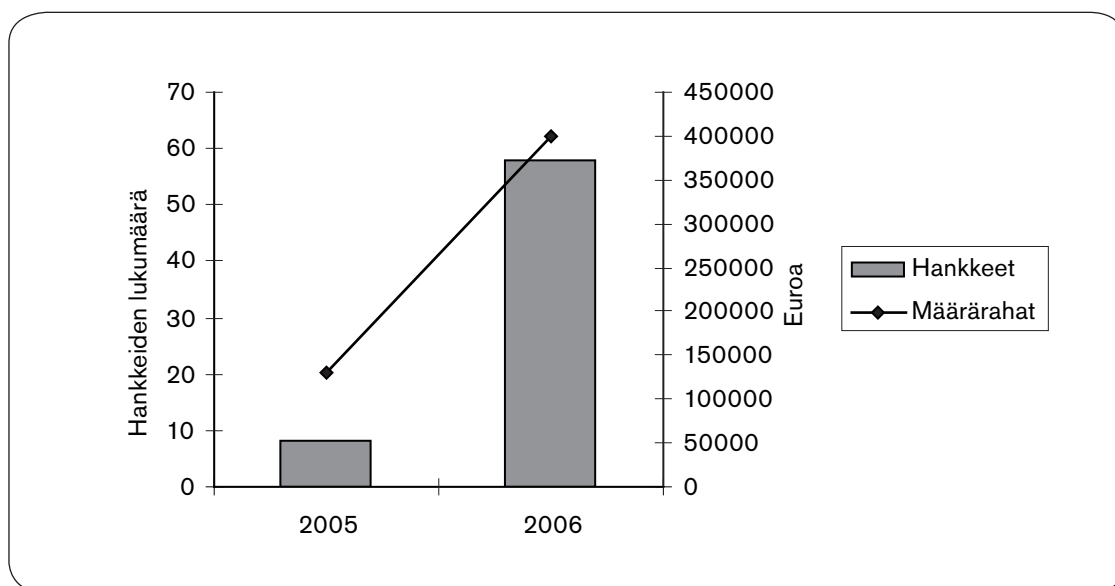
Kulttuurituotteiden vienti vuonna 2004 oli 591,4 milj. euroa, mikä oli 1,2 % kokonaistuonnista. Kulttuurituotteiden tuonti oli selvästi suurempaa ollen 887,9 milj. euroa eli 2,2 % kokonaistuonnista. Tuoreimmat arviot kulttuuripalvelujen viennistä ovat vuodelta 2002, jolloin sen rahallinen arvo oli noin 50 milj. euroa.

Luovaan työhön pohjautuvien ja osin malli- ja tekijänoikeussuojattujen taloudellisten toimintojen merkitys kansantaloudessa ja viennissä on merkittävästi suurempi kuin pelkästään kulttuurin toimialojen osuus. Kansantalouden tilinpitolukujen pohjalta on arvioitu, että vuonna 2004 Suomen tavaroiden ja palvelujen viennistä runsas viidennes ja tuonnista vähän vajaa viidennes koostuu muotoilupainotteisten tavaroiden kaupasta.

Kulttuuriviennin edistämiseksi laadittiin yhteinen kulttuuriviennin kehittämisohjelma ja luotiin kulttuuriviennin tukiverkosto. Kulttuurivientiä tukevien koulutusohjelmien kehittämistä on toteutettu yhteistyössä eri koulutusorganisaatioiden kanssa. Kulttuurivientiä edistäviin hankkeisiin ja toimintaan myönnettiin yleistoiminta- ja projektiavustuksina yhteensä 12,3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2006 käynnistetty Digitaaliset Demot -projekti vahvisti audiovisuaalisen alan ja muiden kulttuurin alojen tuotantoyhtiöiden mahdollisuuksia sisältöjen tuotekehittelyyn. Toteutettu määrärahalisäys mahdollisti tuen noin seitsenkertaiselle määrälle hankkeita edellisvuoteen verrattuna.

Tuki digitaalisten kulttuurisisältöjen tuotekehittämiseen

Vaikuttavuustavoite 12

Tavoitteena on riittävästi liikkuvien aktivointi säännölliseen liikkumiseen kaikissa ikäryhmissä, väestön ylipainoisuuden kasvun hillitseminen liikunnan avulla sekä liikkumisympäristön ottaminen huomioon yhdyskuntasuunnittelussa. Tavoitetta toteutetaan terveystuella edistävillä ohjelmilla sekä tukemalla liikuntajärjestöjen toimintaa ja laajoja väestöryhmiä palvelevaa liikuntapaikkarakentamista.

Säännöllisellä liikunnalla on todettu olevan mm. ylipainon kehittymistä ehkäiseviä ja terveyttä edistäviä vaikutuksia. Edustavien kyselytutkimusten mukaan vähintään kolme kertaa viikossa säännöllisesti liikkuvien osuudet aikuisväestössä ovat arviosta riippuen nousseet kulluvalla vuosikymmenellä keskimäärin noin viisi prosenttiyksikköä tutkimuksesta ja suku-

puolesta riippuen. Naisten liikunta-aktiivisuus on keskimäärin viitisen prosenttia miehiä korkeampi. Kansainvälisesti käytetyn kriteerin mukaisesti vähintään neljä kertaa viikossa liikkuvia naisia on 41 % ja miehiä 32 %.

Kansallinen liikuntatutkimus: vähintään kolme krt/viikko liikkuvat aikuiset (%)

	1997–1998	2001–2002	2005–2006
Osuus väestöstä	68	68	72

Lapsista ja nuorista Ikäryhmässä 3–18-vuotiaat 91 % ilmoittaa harrastavansa urheilua ja liikuntaa. Kymmenessä vuodessa kasvua on ollut 15 prosenttiyksikköä. Urheiluseuratoiminnassa mukana olevien lasten ja nuorten määrä on 417 000. Alueellinen eriarvoisuus on kasvussa. Uudellamaalla 50 % lapsista ja nuorista on mukana urheiluseuran toiminnassa, mutta Pohjois-Suomessa seuroissa liikkuu vain 29 %. Huolestuttavaa on, että vaikka liikunnan ja urheilun harrastaminen urheiluseuroissa on 30 vuodessa lasten ja nuorten osalta kaksinkertaistunut, lasten ja nuorten fyysinen kunto on heikentynyt. Syynä tähän on tutkimusten mukaan arkiliikunnan määrän merkittävä väheneminen.

KKI -ohjelmassa (Kunnossa Kaiken Ikää) on kiinnitetty huomiota urheiluseurojen saamiseen mukaan nykyistä vahvemmin terveystuokunnan toimijoiksi. Samoin ylipainon ja liikalihavuuden torjunta liikunnan keinoin on ollut painopisteenä. TELI -neuvottelukunnan (Tervettä edistävän liikunnan neuvottelukunta) yhtenä painopisteenä on ollut Voimaa Vanhuuteen -voimanhankintaohjelma, joka on suunnattu ikääntyneille, kotona asuville vanhuksille. TELI -hanketukea myönnettiin hankekilpailun perusteella pääosin kuntatason hankkeille, joissa oli terveystuokunnan poikkihallinnollisuus huomioitu liikunta- ja terveystuokunnan sekä liikunta- ja kansanterveysjärjestöjen kanssa. WHO myönsi Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelmalle "Counteracting Obesity Award 2006" -palkinnon aikuisväestön fyysisen aktiivisuuden lisäämisestä.

Lasten ja nuorten liikuntaohjelman painopisteitä toteutettiin siten, että vuonna 2006 käynnistyi yhteensä 87 erityisesti vähän liikkuville 3–9 -luokkalaiselle tarkoitettua kerhoa. Näissä kehittämishankkeissa on mukana yhteensä 11 000 koululaista. Lasten ja nuorten seuratoiminnan kehittämiseen myönnettiin paikallistukea 986 hankkeelle yhteensä 1,4 milj. euroa. Eniten tukea myönnettiin hankkeisiin, joissa seurat panostavat ohjaajien kouluttamiseen.

Valtakunnallisen liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelman perusteella avustetut hanketyypit ovat tavoitteiden mukaan laajoja käyttäjäryhmiä palvelevia. Lähiliikuntapaikkojen tukeminen on ollut keskeistä avustuspolitiikassa ja informaatio-ohjauksessa. Lääninhallituksen peruspalvelujen arviointiprosessi kohdistui lasten ja nuorten liikuntapaikkojen käyttömaksuihin kunnissa. Runtas viidesosa kunnista tarjoaa liikuntapaikat lapsille ja nuorille ilmaiseksi ja 75 % osittain subventoiduin hinnoin. Tilanne on edelleen hyvä, mutta korotuspaineet ovat kasvaneet.

Vaikuttavuustavoite 13

Tavoitteena on tukea valtakunnallisten liikuntajärjestöjen koulutustoiminnan laadun ja sisällön kehittämistä osana liikunnan koulutusjärjestelmää palvelemaan lasten ja nuorten, terveystoiminnan ja huippu-urheilun tarpeita.

Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan vuonna 2005–2006 urheilujärjestöissä ja seuroissa toimi vapaaehtois pohjalta erilaisina ohjaajina ja valmentajia noin 282 000 ja hallintotehtävissä noin 150 000 henkilöä. Ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen kehittämishankkeessa tavoitteena on vuoteen 2010 mennessä luoda toimiva ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen järjestelmä mahdollisimman moneen lajiin. Vuonna 2006 SLU:n koordinoimassa hankkeessa oli mukana noin 50 valtakunnallista liikuntajärjestöä sekä kahdeksan urheiluopistoa. Opetusministeriö myönsi hankkeelle 320 000 euroa. Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen kehittämisohjelma on käynnistynyt hyvin. Vuoteen 2010 saakka kestävän hankkeen varsinainen tulosten analysointi voidaan toteuttaa vasta myöhemmin.

Urheiluseuratoiminnan kehittämishanke (Hyvä Seura) aloitettiin vuonna 2003. SLU:n koordinoimassa hankkeessa oli vuonna 2006 mukana 20 lajiliittoa ja muuta valtakunnallista liikuntajärjestöä, 20 aluejärjestöä, neljä urheiluopistoa sekä 2 000 urheiluseuraa. Yhdessä lajiliittojen kanssa hankkeessa on urheiluseuroja varten koulutettu kaikkiaan 250 seurakehittäjää sekä luotu kaikille alueille yhteinen koulutustarjotin seuratoimijoita varten. Hankkeessa kehitetään myös kumppanuutta kuntien liikuntatoimen kanssa. Myös seurajohdon kehittämishankkeen suunnittelu aloitettiin.

Vaikuttavuustavoite 14

Tavoitteena on huippu-urheilun toimintaedellytysten parantaminen tukemalla valmennusjärjestelmien kehittämistä ja tehostamista, vammaishuippu-urheilun integrointia sekä antidopingtoimintaa.

Suomalaisesta huippu-urheilusta on puuttunut selkeä työnjaon ja toimintavastuiden määrittäminen lajiliittojen, Olympiakomitean, valtionhallinnon sekä lukuisten muiden tahojen välillä. Suomalainen huippu-urheilu on perinteisesti pohjautunut pääasiassa paikallisten seurojen ja niissä toimivien vapaaehtoisten toimintaan. Huippu-urheilutyöryhmän esitysten laajalaisempi toimeenpano käynnistettiin lisäämällä huippu-urheilun rahoitusta. Sen avulla Suomen Olympiakomitea palkkasi yhteistyössä lajiliittojen kanssa nuorten urheilijoiden valmennusedellytysten parantamiseksi 15 nuorisovalmentajaa. Tavoitteena on kaikkiaan 60 valmentajan palkkaaminen vuosikymmenen loppuun mennessä. Konkreettisina toimenpiteinä on nostettu mm. urheilijoiden ja valmentajien apurahojen määrää sekä perustettu pilottina huippu-urheilupainotteinen lajiorientoitunut joukkuepalloulu projekti.

Vaikuttavuustavoite 15

Nuorten aktiivisen kansalaisuuden tavoitteena on kehittää nuorten tavoitteellista toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Nuorten aktiivista kansalaisuutta edistetään tavoitteena luoda edellytykset jokaiselle nuorelle osallistumiseen ja omaan harrastukseen. Tavoitteena on, että nuoret äänestävät valtakunnallisissa vaaleissa yhtä aktiivisesti kuin muu väestö.

Viime vuosien lisäykset valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen toiminta-avustuksiin ovat vakiinnuttaneet järjestöjen toimintaa ja monen kohdalla toiminta on myös tehostunut. Opetusministeriö ja Nuorisiasiain neuvottelukunta osallistuivat laajaan valtakunnalliseen kirkon nuorisotyöprojektiin, jonka tavoitteena oli muun muassa

aktivoida nuoria äänestämään kirkollisvaaleissa. Yhteistyö kirkon nuorisotyöprojektin kanssa onnistui hyvin, vaikka tulokset eivät näkyneet kasvaneena osanottona kirkollisvaaleihin. Nuorten tieto- ja neuvontapalveluverkostoa laajeni 70 kunnasta 160 kuntaan.

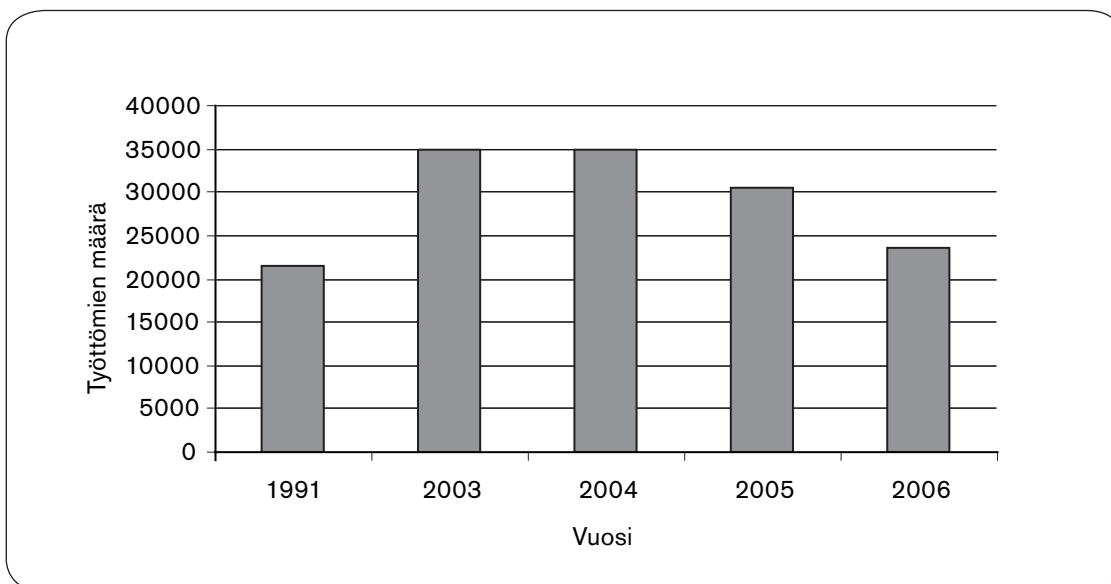
Nuorisobarometrin perusteella nuoret äänestivät presidentinvaaleissa yhtä aktiivisesti kuin muu väestö. Kirkollisvaaleissa äänestysaktiivisuus nousi 14,3 %:sta 14,5 %:iin. Kirkon luottamushenkilöistä 7 % oli alle 30-vuotiaita, missä oli nousua 1 prosenttiyksikkö edellisistä vaaleista.

Vaikuttavuustavoite 16

Nuorille suunnataan toimenpiteitä, joilla nuorten elämäntaidot paranevat. Sosiaalinen vahvistaminen on kohdennettua toimintaa, joka keskittyy syrjäytymisen riskiryhmässä oleviin nuoriin. Nuorten työpajatoiminnalla alennetaan nuorten työttömien määrää 3 000:lla ja ehkäisevällä huumeityöllä vähennetään nuorten huumeiden käyttöä ja kokeilua

Nuorisotyöttömyys on alentunut vuositasolla 5 100 henkilöllä eli asetettua tavoitetta ja muuta työttömyyttä nopeammin. Hallituskaudella nuorisotyöttömyys on alentunut 26 % yleisen työttömyyden alentuessa 15 %. Nuorisotyöttömyys on kuitenkin edelleen 5 000 - 6 000 korkeammalla tasolla kuin ennen 1990-luvun taloudellista lamaa ja sen alentaminen vaatii siten edelleen tehostettuja toimenpiteitä. Nuorten työpajoista, joita oli yhteensä 200, on vakinaistettu noin 80 %. Työpajoissa työskenteli vuoden aikana noin 7 500 nuorta. Pajanuorista koulutukseen ja työhön sijoittui 70 % kun tavoite oli 50 %. Tavoite siis ylitettiin selvästi.

Nuorisotyöttömyys

Lähde: Työministeriö

Kouluterveyskyselyn perusteella nuorten huume-kokeilut ja käyttö (peruskoulun 8.-9. lk ja lukion 1.-2. vuosikurssi) näyttää olevan edelleen laskussa. Ehkäisevällä päihde- ja huume-työllä ja sitä kokonaisuutena tukevan perusnuorisotyön tehostamisella on voitu osaltaan vaikuttaa siihen, että nuorten huumeiden kokeilut ja -käyttö ovat vähentyneet. Myönteinen käänne kehityksessä tapahtui vuosituhannen vaihteessa.

Vaikuttavuustavoite 17

Nuorten kasvu- ja elinoloja parannetaan tehostamalla hallituksen nuoriin kohdistuvaa sukupolvipolitiikkaa tavoitteena nuorten elinolojen saattaminen samalle tasolle muiden väestöryhmien kanssa.

Nuorten itsemurhat vähenivät 61:stä 31:een. Kouluterveyskyselyn mukaan nuorten tupakointi, alkoholinkäyttö ja huumekeilut vähentyivät. Kouluruokailun suosio lisääntyi. Liikuntaharrastukset lisääntyivät. Terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi tunti aikaisempaa harvempi, mutta kyselyyn vastasi edelleen vain noin 15 % pojista ja 20 % tytöistä. Erilainen mentaalinen oireilu (ahdistus, masennus ym.) oli kuitenkin edelleen kasvussa. Vähintään kaksi päivittäistä oiretta on joka kymmenennellä pojalla ja joka viidennellä tytöllä.

Nuorisotyöttömyyden alenemisesta huolimatta nuorisotyöttömyys on edelleen kaksinkertainen yleiseen työttömyyteen verrattuna. 1990-luvun alun taloudellisen laman seurauksena nuoret köyhtyivät suhteessa muuta väestöä enemmän ja nuorten toimeentulo on edelleen selvästi muuta väestöä matalammalla tasolla.

3 Opetusministeriön toiminnallinen tuloksellisuus

3.1 Koulutus- ja tiedepolitiikka

Opetusministeriö on asettanut vaikuttavuustavoitteita toteuttavat koulutus- ja tiedepolitiikan tulostavoitteet.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Erityisopetuksen laatu ja menettelytavat yhtenäistyvät. Vaikuttavuustavoite 2 YS	Jatkettiin erityisopetuksen seudullisten palveluiden hanketta (Alpo-hanke) toimintamallien kehittämällä ja koulutuksella. Valtion erityiskouluja koskeva selvitys valmistui. Sovittiin oppimisvaikeuksien varhaisen tunnistamisen ja menettelytapojen kehittämisen toteutuksesta peruslukutaidon ja matematiikan oppimis- ja arviointiympäristön osalta. Sairaalaopetuksen kehittämishankkeessa (SAIRAKE) auditoitiin 25 sairaalaopetusyksikköä. Käynnistettiin erityisopetuksen kehittämisen strategiatyö.
Koulupudokkaiden aktivointi perusopetuksessa ja nivelvaiheessa. Vaikuttavuustavoite 1 YS	Käynnistettiin koulupudokkaiden aktivointiin tähtäävän joustavan perusopetuksen (JOPO) -hanke tavoitteena kehittää perusopetuksen yläluokkien toimintatapoja ja opetusmenetelmiä vastaamaan nykyistä paremmin nuorten yksilöllisiin tarpeisiin. Hankkeella ehkäistään perusopetuksen keskeyttämistä ja päättötodistusta vaille jäämistä. Hankkeeseen osallistui 26 kuntaa ympäri Suomea. Hankkeen osana käynnistettiin seuranta ja arviointitutkimus yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa.
Maahanmuuttajien opetus parantuu. Vaikuttavuustavoite 2 YS	Opetusministeriö teetti yhdessä Opetushallituksen kanssa selvityksen maahanmuuttajaoppilaille annettavasta suomen kielen opetuksesta ja perusopetuksen loppuvaiheessa Suomeen tulleiden maahanmuuttajanuorten erityistarpeista. Selvitykset oman äidinkielen opetuksen tilasta ja perusopetuksen valmistavasta opetuksesta ovat valmisteilla. Resursointia maahanmuuttajaoppilaiden opetuksen järjestämistä varten lisättiin. Vuoden 2006 alusta lähtien kunnille myönnetään korotettua valtionosuutta väestörekisterin mukaan vieraskielisistä perusopetuksen oppilaista. Selvitykset viittaavat siihen, että sekä pienissä että suurissa kunnissa koulua käyvien maahanmuuttajaoppilaiden osalta on kiinnitettävä huomioita tasa-arvoisten oppimismahdollisuuksien luomiseen.
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään ja se vakiinnutetaan. YS	Perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjesti 94 % kunnista. Ministeriö valmisteli lainsäädännön muutoksen, jonka seurauksena valtionosuuteen oikeuttava ohjaustuntimäärä lisääntyy kolmesta neljään tuntiin päivässä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan laajentamisen ja laadun kehittämisen tueksi luotiin viidestätoista alueellisesta kehittämisverkostosta muodostuva valtakunnallinen verkosto. Ministeriö antoi eduskunnan sivistysvaliokunnalle selvityksen aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuuden, laadun sekä palvelutarjonnan monipuolisuuden kehittymisestä sekä lainsäädännön vaikutuksista palvelun rahoitukseen ja hintaan. Selvityksen mukaan aamu- ja iltapäivätoiminta on parantanut kaikkien lasten mahdollisuuksia osallistua ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan, vähentänyt lasten yksinäistä aikaa ilman aikuisen läsnäoloa sekä helpottanut perheen ja työelämän yhteensovittamista.

<p>Yleissivistävän koulutuksen laatua ja tuottavuutta edistetään. YS</p>	<p>Selvitettiin mahdollisuuksia tuottavuuden laadullisen seurannan järjestämiseksi. Raportoitiin selvityksen tulokset asiantuntijalausuntoon. Tuloksia hyödynnetään KTPO:n koulutuksen arviointijärjestelmän kehittämistä koskevan työryhmän työssä.</p>
<p>Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisätään koulutuksessa. Vaikuttavuustavoite 5 YS</p>	<p>Osallistuva oppilas-yhteisöllinen koulu -hankkeessa oli mukana 80 kuntaa ja kaikki yliopistojen harjoittelukoulut. Kehittäjäkoulutuksessa olevat osallistujat ovat kouluttaneet kuntatasolla ja edistäneet kunnassa osallistumisrakenteita. Yhteistyörakenteita on vahvistettu konkreettisesti sekä kunnan sisällä että alueellisesti. Hankkeessa laadittiin myös valtakunnallista koulutus- ja tiedotusmateriaalia.</p>
<p>Ammatillisen koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta parannetaan. Koulutusta ja työelämää lähennetään ja opiskelijoiden työelämään siirtymistä tehostetaan. Vaikuttavuustavoitteet 2 ja 5 AM</p>	<p>Ammatilliseen peruskoulutukseen liitettiin ammattiosaamisen näytöt. Ammattiosaamisen näyttöjen tukiohjelma käynnistettiin ja valmisteltiin opas näyttöjen käyttöönottamiseksi.</p> <p>Työssäoppimisen tukiohjelmalla edistettiin työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja sen arviointia. Työssäoppimisen sisältöjä ja toimintamalleja kehitettiin Euroopan sosiaalirahaston rahoittamilla kokeilu- ja kehittämissankkeilla.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen eurooppalaiseen laadunvarmistuksen yhteisiin puitteisiin perustuva ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus valmisteltiin yhteistyössä Opetushallituksen, koulutuksen järjestäjien sekä työelämän edustajien kanssa.</p>
<p>Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista jatketaan alueellisen kehittämistyön ja voimavarojen tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön edellytysten parantamiseksi. Vaikuttavuustavoite 2 AM</p>	<p>Käynnistettiin ammattiopistostrategian mukaisesti vuosille 2006–2008 ajoittuva vauhdittamishanke, jolla edistetään ammatillisen koulutuksen kehittämistä kokonaisuutena ja järjestäjäverkon kokoamista. Koulutuksen järjestäjiltä pyydettiin selvitykset ja arviot edellytyksistään fuusioihin ja muuhun yhteistyön lisäämiseen.</p> <p>Vuoden 2006 lopussa ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjiä oli 169 valtio mukaan lukien. Vuoden 2006 aikana tehtiin kolme fuusiota, joiden seurauksena peruskoulutuksen järjestäjien lukumäärä väheni kuudella.</p>
<p>Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistetaan. Vaikuttavuustavoite 2 AM</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen yksikköhinnat määrättiin uudistettujen rahoitusperusteiden mukaisina. Perustamiskustannusten valtionosuusjärjestelmä uudistettiin. Käyttökustannusten rahoitusta kehitettiin tuloksellisuuteen ja kannustavuuteen perustavana. Tuloksellisuus otettiin huomioon laskennallisen rahoituksen määräytymisperusteena. Rahoituksen porrastusperusteita uudistettiin. Ammatillisen koulutuksen kustannustenkeruu uudistettiin vuoden 2006 alusta lukien.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen rahoitusryhmän esitysten vaikutuksia ja toimivuutta selvitettiin perustietokyselyjen yhteydessä. Esitysten ohjausvaikutus ei arvioiden mukaan ollut yksiselitteinen. Sen vuoksi työryhmän esityksiä ei voitu sellaisenaan toteuttaa, vaan esitysten ohjaus- ja kustannusvaikutuksia ja rahoitusperusteiden muutostarpeita arvioidaan jatkossa osana ammatillisen koulutuksen rahoituskokonaisuutta.</p>
<p>Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen vähenee ja läpäisy paranee. Perusopetuksesta ammatilliseen koulutukseen siirtymisen nivelvaiheen toimivuus tehostuu. Vaikuttavuustavoite 2 AM</p>	<p>Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeilu käynnistettiin. Kokeiluun valittiin mukaan 56 koulutuksen järjestäjää. Opetusministeriö muutti asetuksella opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa.</p> <p>Asetettiin sähköisen hakujärjestelmän kehittämisen jatkotyötä varten ohjaus- ja projektiryhmät. Tavoitteena on, että yhteishaussa mukana olevan koulutuksen osalta sähköinen hakujärjestelmä on valmis syksyn 2007 aikana ja se otetaan kattavasti käyttöön kevään 2008 yhteishaussa.</p> <p>Käynnistettiin selvitys keskeyttämisen vähentämisessä hyvin menestyneiden koulutuksen järjestäjien toimintamalleista ja toimenpiteistä, joilla alhaiseen keskeyttämiseen oli päästy. Selvityshankkeeseen valittiin 15 koulutuksen järjestäjää. Selvityksestä valmistui väliraportti vuonna 2006.</p>

<p>Ammatillisen koulutuksen tuloksellisuutta, laatua ja vetovoimaa kohotetaan yhteistyötä tehostamalla EU:ssa (Kööpenhamina-prosessi).</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 1 ja 2 AM</p>	<p>Kööpenhaminan prosessin tulevista painopisteistä sovittiin Euroopan ammatillisesta koulutuksesta vastaavien ministereiden kokouksessa Helsingissä (Helsingin kommuniquea), jossa asetettiin tavoitteeksi, että liikkuvuutta ja aiemmin opitun tunnustamista helpottavat yhteiset työkalut saadaan valmiiksi vuoteen 2010 mennessä.</p> <p>Aiemmin opitun tunnustaminen on lainsäädännöllä varmistettu muodollisessa koulutuksessa kaikilla koulutussektoreilla. Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmän (ECVET) kehittäminen eteni kokeiluasteelle. Mm. näillä toimilla edistettiin merkittävästi ammatillisesta koulutuksesta vastaavien ministereiden seurantakokouksissa asetettuja tavoitteita.</p>
<p>Työikäisen väestön osaamistaso nousee, koulutukseen osallistuminen kasvaa ja aliedustettujen ryhmien koulutusmahdollisuudet lisääntyvät. Aikuiskoulutuksen ohjaus ja rakenteet tehostuvat.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 4 AIK</p>	<p>Noste-ohjelman erityisrahoituksella on ohjelman aikana aloittanut koulutuksen 16 400 henkilöä. Ammatillisen tutkinnon tai tietokoneen ajokortin on suorittanut 4 900 henkilöä ja tutkinnon tai ajokortin osan tai osia 3 900 henkilöä.</p> <p>Vuosille 2001–2006 ajoittunut ESR-rahoitteinen ja opetushallituksen koordinoima aikuiskoulutuksen henkilökohtaistamisen hanke (AIHE) on valmistunut.</p> <p>Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvut uusittiin vuoden 2006 alusta voimaan tulleen ammatillisen aikuiskoulutuksen lainsäädännön uudistusten mukaisesti. Luvissa määriteltiin lisäkoulutusta koskevan tehtävän ohella myös opiskelijatyövuosien ja/tai oppisopimusten vähimmäismäärät.</p> <p>Viiden ministeriön edustajista koostuva valmisteluryhmä teki ehdotukset ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksesta. Ehdotukset koskevat mm. hallinnonalojen välistä työnjakoa, aikuiskoulutuksen tukijärjestelmiä ja rahoituspohjaa, kysyntälähtöisyyttä ja tehokkuutta, tasa-arvoa, työelämän kehittämisohjelmia ja sopimuksia sekä aikuiskoulutuksen ohjausta ja ennakoitua. Ehdotusten toimeenpano aloitettiin opetusministeriön ja työministeriön johdolla toimivan työ- ja koulutusasiainneuvoston hyväksymänä.</p>
<p>Vapaa sivistystyö ja muu omaehtoinen aikuiskoulutus vahvistavat yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja kansalaisyhteiskunnan toimintaa.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 4 AIK</p>	<p>Vapaan sivistystyön koulutustarjontaa suunnattiin osallistujapohjan laajentamiseen ja aliedustettujen kansalaisryhmien osallistumisen lisäämiseen. Tarjonnan painopistealueita olivat maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus ja muut yhteiskuntaan integroivat opinnot, kansalaistaitoja ja kansalaisyhteiskuntaan osallistumisen valmiuksia lisäävät opinnot, tietoyhteiskunnan perusvalmiudet, terveyttä edistävät opinnot sekä avoimen yliopiston opintoihin valmentava koulutus.</p> <p>Käynnistettiin kaikkia opintokeskuksia koskeva hanke opintokerhotoiminnan kehittämiseksi sekä lisättiin opintokerhojen ohjaajakoulutusta. Käynnistettiin hanke kansalaisopintojen tuotteistamiseksi. Aktiivista kansalaisuutta edistävää opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutusta tuettiin valtionavustuksin. Laadittiin kokonaissuunnitelma Elinikäinen oppiminen yliopistoissa -työryhmän ehdotusten jatkotoimenpiteistä. Jatkettiin avoimen ammattikorkeakoulun kehittämishankkeen toimeenpanoa. Avattiin ammattikorkeakoulujen yhteinen avoimen ammattikorkeakoulun portaali.</p>
<p>Aikuisväestön mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen paranevat.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 4 AIK</p>	<p>Opetusministeriön ja työministeriön yhteinen valmisteluryhmä laati ehdotuksen aikuisopiskelun tietopalvelujen, neuvonnan ja ohjauksen toimenpideohjelmaksi. Käynnistettiin toimenpideohjelman jatkotoimet. Vahvistettiin Opintoluotsi-portaalipalvelua entistä paremmin aikuisia palvelevana valtakunnallisena kokoavana tietopalveluna.</p> <p>Valmisteltiin aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen jatkotoimia osana opetusministeriön ja työministeriön yhteisen aikuisopiskelun tieto- ja neuvontapalvelujen sekä ohjauksen kehittämissuunnitelman toimeenpanoa.</p>

	<p>Aikuisten opintosetelin käyttöönottoa suunnitellut työryhmä ehdotti, että vapaassa sivistystyössä otetaan käyttöön opintosetelityyppinen valtionavustus. Käynnistettiin pilottikokeilu kahdeksassa kansanopistossa.</p>
<p>Aikuiskoulutuksen järjestäjien toimintaedellytysten vakaus lisääntyy ja toiminnan laatu ja tuloksellisuus paranevat.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 4 AIK</p>	<p>Taluarviovalmistelussa aikuiskoulutuksen rahoitus kehittyi suotuisasti. Lähes puolet aikuiskoulutusmenoista kohdennettiin ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja vajaa viidennes vapaaseen sivistystyöhön. Ohjauksen ja resurssien käyttöä tehostettiin. Aikuiskoulutuksen alueellisen vaikuttavuuden analyysityötä jatkettiin Aikuiskoulutuksen alueelliset toimenpideohjelmat -hankkeen pohjalta. Laadittiin koko opetusministeriön toimialan aikuiskoulutuksen kattava kolmas tilastollinen vuosikirja. Julkaistiin aikuiskoulutuksen mitoitusta koskeva analyysi- ja mallintamishankkeen tulokset.</p> <p>Uusittiin ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvut. Luvissa määriteltiin lisäkoulutusta koskevan tehtävän ohella myös opiskelijatyövuosien ja/tai oppisopimusten vähimmäismäärät. Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta tulivat voimaan. Säädökset koskevat kansalaisopistojen, kesäyliopistojen ja kansanopistojen valtionosuuden määräytymisperusteita.</p> <p>Opetustoimen henkilöstökoulutuksen toimeenpanoa koulutuspoliittisesti merkittävillä aloilla tuettiin rahoittamalla mm. Noste-ohjelmaa, henkilöstökoulutusta ja täydennyskoulutusohjelmia.</p>
<p>Ammattikorkeakoulutuksen laatu paranee ja opintoprosessit tehostuvat.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 2 AMK</p>	<p>Opetusministeriön, ammattikorkeakoulujen ylläpitäjien ja ammattikorkeakoulujen välisissä tavoitesopimuksissa sovittiin kaikkien ammattikorkeakoulujen osallistumisesta sopimuskauden 2007–2009 koko ammattikorkeakoulujärjestelmää koskeviin yhteisiin kehittämisverkostoihin sekä niiden rahoittamisesta.</p> <p>Opetusministeriö asetti syksyllä 2005 työryhmän kehittämään koulutuksen arviointijärjestelmää. Työryhmän työ valmistuu alkuvuonna 2007. Tuloksellisuusrahoituksen uusia mittareita valmisteltiin siten, että niitä voidaan ottaa käyttöön tavoitesopimuskaudella 2007–2009. Merkittävimmät uudet mittarit ovat opintotuottavuusindeksi sekä tutkintotuottavuusindeksi.</p> <p>Ammattikorkeakoulut jatkoivat kv-toimintansa kehittämistä kv-verkoston avulla sekä opetusministeriön myöntämällä kv-harjoittelun kehittämiseen suunnatulla hankerahalla. Tavoitesopimuskauden 2007–2009 tuloksellisuusrahoituksen mittariksi lisättiin ulkomaalaisten opiskelijoiden suorittamat tutkinnot.</p>
<p>Ammattikorkeakouluverkko tiivistyy ja koulutustarjonta vastaa työelämän tarpeita.</p> <p>AMK</p>	<p>Ammattikorkeakoulujen kanssa sovittiin rakenteellisen kehittämisen toimenpiteistä ja tavoitteista sopimuskaudella 2007–2009. Sopimuskaudella nuorten tutkintoon johtava koulutus lakkaa kahdessatoista yksikössä yhdellätoista paikkakunnalla. Koulutusohjelmapäätöksillä tuettiin ammattikorkeakoulujen rakenteellista kehittämistä ja profiloitumista vähentämällä amk-tutkintoon johtavien koulutusohjelmien määrää useissa ammattikorkeakouluissa, yhdistämällä ohjelmia suuremmiksi kokonaisuksiksi ja lakkauttamalla joitakin koulutusohjelmia. Ammattikorkeakouluihin perustettiin uusi rakennusalan työnjohdon koulutusohjelma. Ylempien amk-tutkintojen koulutusohjelmista ja aloituspaikkojen jaosta valmisteltiin periaatteet.</p> <p>Tavoiteneuvotteluissa sovittiin sopimuskaudelle 2007–2009 hankerahoituksesta, jolla tuetaan koko ammattikorkeakoulujärjestelmää koskevia yhteisiä kehittämis- ja yhteistyöverkostoja, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteisiä aluestrategioita sekä maakuntakorkeakouluverkostoja kehittäviä hankkeita. Sovittiin maakuntakorkeakoulutoiminnan rahoituksen jatkamisesta vuodelle 2007.</p>

<p>Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoiminta lisääntyy ja tehostuu sekä kytkeytyy paremmin kunkin alueen kehittämiseen.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 5 ja 7 AMK</p>	<p>Ammattikorkeakoulujen tuloksellisuusrahoituksessa käytettyyn mittaristoon sopimuskaudelle 2007–2009 lisättiin julkaisujen määrä, oppiminen t&k -hankkeissa, aluevaikuttavuus, työelämäyhteistyö ja yrittäjiksi ryhtyneiden tutkinnon suorittaneiden määrä. Sovittiin ammattikorkeakoulujen ja Tilastokeskuksen kanssa tuloksellisuusmittareiden edellyttämästä tiedonkeruusta. Tilastokeskuksen aineistoja voidaan entistä paremmin hyödyntää sekä opetusministeriön päätöksenteossa että ammattikorkeakouluissa. Päätös- ja tilastotietokanta AMKOTA:ssa on otettu käyttöön ammattikorkeakoulukäsitteiden rekisteri sekä uusi monipuolisempi ja käyttäjäystävällisempi raportointiväline.</p> <p>Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteiset aluestrategiat käytiin läpi ja niistä annettiin palautteet. Parhaana strategiana palkittiin Keski-Suomen aluestrategia. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tavoite- ja tulossopimusneuvotteluissa sovittiin aluestrategioissa esitettyjä hankkeita rahoitettavaksi vuonna 2007. Ministeriö jatkoi ammattikorkeakoulujen yrittäjyysverkoston rahoittamista ja oli mukana verkoston toiminnassa.</p>
<p>Yliopistojen merkitys innovaatiojärjestelmässä vahvistuu siten, että kansainvälinen kilpailukyky paranee.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 5 ja 7 YO</p>	<p>Yliopistojen laatujärjestelmien kehittämistä jatkettiin yhteistyössä yliopistojen ja KKA:n kanssa. Kaikki yliopistot ilmoittautuivat auditoitaviksi ja laadunvarmistus oli esillä ministeriön ja yliopistojen välisissä tulossopimusneuvotteluissa sekä kirjallisessa palautteessa. Opetusministeriö tuki laadun sekä alueellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittämistyötä yliopistoissa osoittamalla siihen 3,9 milj. euroa rahoitusta. Koulutuksen arviointijärjestelmän kehittämistyöryhmä valmisteli yliopistojen arviointitoiminnan organisointia.</p> <p>Yliopistojen kansainvälistymistä tuettiin mm. tukemalla Cross Boarder-yliopistohanketta sekä Aasia- ja Venäjä-ohjelmien mukaisia hankkeita sekä käynnistämällä Aasiaan suunniteltavien tukitoimien selvityshanke. Hankerahoituksella tuettiin yliopistoja kansainvälisen rekrytoinnin ja haun kehittämisessä.</p> <p>Tutkimustulosten hyödyntämistä selvittänyt työryhmä laati suosituksensa hyviksi käytänteiksi. Perustettiin Biocenter Finland tehostamaan biokeskusten vakiintunutta yhteistyötä tutkimuksessa ja tutkijankoulutuksessa. Helsingin yliopisto valmisteli opetusministeriön myöntämän valtuutuksen perusteella esitystä molekyyliääkätieteen, -genetiikan ja -epidemiologian tutkimuskeskukseksi ja OPM sitoutui keskuksen alkuvuosien rahoitukseen. Perustettiin kansallinen nanotieteen rahoittajafoorumi. Kevään tulossopimusneuvottelukierroksen tuloksena nanotieteille ohjautuu tulossopimuskaudella 2007–2009 lähes 20 miljoonaa euroa.</p> <p>Tulosneuvotteluissa edistettiin tekniikan alan selvityksen jatkotoimia yliopistoissa. Muun muassa tekniikan alan tohtoritavoitteita nostettiin raportin suosituksen mukaisesti, tuettiin tekniikan alan hankkeita ja alan infrastruktuurin kehittämistä sekä keskusteltiin tekniikan alan opintojen laadullisesta ja sisällöllisestä kehittämisestä sekä tutkintorakenteesta.</p> <p>Yrittäjyysohjelman tavoitteita tukemaan asetettiin työryhmä yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa. Tavoitteena on edistää akateemista yrittäjyyttä. Opettajankoulutuksessa tuettiin yrittäjyysohjelmaa tuottamalla opintokokonaisuuksia sekä aineistoja sekä tukemalla tutkimusta.</p>

<p>Yliopistojen ohjausprosessi ja rakenteet tehostuvat.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 5 YO</p>	<p>Yliopistoilta pyydettiin rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelmat. Ministeriö laati korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen periaatteet. Tuettiin noin 50 rakenteellisen kehittämisen hanketta vuosille 2006–2007 yhteensä 18 milj. eurolla. Painopiste oli huippututkimusta tukevien yhteenliittymien, sähköisen asioinnin ja yliopistoyhteistyön (Turku, Itä-Suomi ja pääkaupunkiseutu) kärkihankkeiden tukemisessa sekä selvityshankkeiden käynnistämässä. Tuettiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä, työnjakoa ja uusia organisaatorakenteita selvittäviä konsortiohankkeita Lappeenrannassa, Oulussa ja Kuopiossa. Käynnistettiin korkeakoulusektoreiden yhteisiä alakohtaisia rakenteellisen kehittämisen ja korkeakoulutuksen työnjaon kehittämisen hankkeita. Selvitettiin Lapin ja Itä-Suomen kauppatieteellistä koulutusta ja rahoitettiin korkeakoulujen aluestrategioiden mukaisia hankkeita. Tuettiin täydennyskoulutuksen yhtiöittämistä koskevia selvityksiä Oulussa ja Jyväskylässä.</p> <p>Opetusministeriön asettamat selvitysmiehet antoivat väliraportin yliopistojen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamista. Väliraportin suositusten pohjalta muutettiin yliopistolakia siten, että rahastotalous on mahdollista kaikille yliopistoille vuoden 2007 alusta.</p> <p>Yliopistojen henkilöstö- ja taloushallinnon palvelukeskusta valmisteltiin siten, että yliopistot voivat siirtyvät palvelukeskuksen asiakkaisiksi vaiheittain vuoden 2009 loppuun mennessä. Yliopistojen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus perustetaan Vaasaan ja sivutoimipisteet Joensuuhun ja pääkaupunkiseudulle. Yliopistojen tilojen tehokasta käyttöä ja kiinteistö kustannussäästöjen syntymistä edistettiin tilahallinnon tietojärjestelmien laajemmalla käyttöönotolla ja sisäiseen laskutukseen siirtymisellä.</p> <p>Elokuva- ja televisiokoulutusalan väliraportti julkistettiin ja selvitysmies laati ehdotuksen pääkaupunkiseudun korkeakoulukeskittymän muodostamisesta Taideteollisen korkeakoulun, Kuvataideakatemian ja Teatterikorkeakoulun rakenteita ja yhteistyötä uudistamalla.</p> <p>Yliopistojen tulosneuvottelut kaudelle 2007–2009 käytiin uutta tulosohjaus- ja rahoitusmallia soveltaen. Sovittiin mm. opettajankoulutuksen laajennuksista vuosille 2007–2009 opettajatarveselvityksen pohjalta. Uusi palkkausjärjestelmä otettiin käyttöön yliopistoissa ja siitä solmittiin tarkentava virkaehtosopimus harjoittelukoulujen osalta.</p>
<p>Yliopistojen rekrytointi- ja opintoprosessit tehostuvat siten, että opintoihin sijoittuminen tehostuu ja opintoajat nopeutuvat ja toiminta vastaa yhteiskunnallisiin osaamistarpeisiin.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 3 ja 5 YO</p>	<p>Jatkettiin yliopistojen yhteishakujärjestelmän kehittämistä. Tulosneuvotteluissa korostettiin opiskelijavalintojen keventämistä. Yliopistojen valintojen kehittämiseen osoitettiin hankerahoitusta. Yliopistoja kannustettiin ottamaan käyttöön ns. passiivirekisterijärjestelmä opintojen etenemisen seurannan välineeksi.</p> <p>Yliopistojen tutkintorakenteen uudistamisessa käynnistyi tohtorikoulutuksen kehittäminen. Maisteriohjelma-arvioinnille laadittiin kriteerit ja annettiin asetus, johon sisällytettiin aiemmissa asetuksissa olleiden ohjelmien lisäksi uudet, vuonna 2007 alkavat maisteriohjelmat. Aiemmin suoritettujen opintojen ja aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen nykykäytäntöjä korkeakouluissa selvitettiin työryhmätyönä sekä valmisteltiin suositukset korkeakoulujen yhteisiksi periaatteiksi ja tunnustamisprosessiksi.</p> <p>Opetusministeriö rahoitti virtuaaliyliopistotoimintaa. Yliopistorajat ylittävää verkko-opiskelua toteutettiin kaikissa yliopistoissa ja sitä tuettiin Suomen virtuaaliyliopiston koordinoimana rakentamalla mm. opiskelijaliikkuvuutta sekä verkko-opetusta ja -opiskelua tukevia palveluja. Laadittiin Suomen virtuaaliyliopiston toiminnan vakiinnuttava sopimus Teknillisen korkeakoulun alaisuuteen perustettavasta Suomen virtuaaliyliopiston palveluyksiköstä. Edistettiin verkostoyhteistyötä mm. tekijänoikeuskysymysten ratkaisemisessa.</p>

	<p>Elinikäinen oppiminen yliopistoissa -työryhmän suositusten pohjalta laadittiin suunnitelma yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittämiseksi. Käynnistettiin mm. yliopistojen elinikäisen oppimisen strategioiden laatiminen, toimia yliopistojen ja yhteistyöoppilaitosten yhteistyön vahvistamiseksi sekä yliopistollisen täydennyskoulutuksen rakenteellisen kehittämisen tukemiseksi.</p> <p>Koulutustarjonta 2012- projektin yhteydessä määritellään koulutuksen tulevat mitoitustarpeet. Osana korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä käynnistettiin ja valmisteltiin koulutusaloittaisia selvityshankkeita.</p>
<p>Suomalainen tiede on kansainvälisesti tunnettua ja arvostettua.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 7 TP</p>	<p>Tehtiin päätös EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelmasta vuosille 2007–2013, mikä tarjoaa tutkijoille hyviä kansainvälistymisen mahdollisuuksia. Tiede- ja teknologianeuvosto julkaisi linjaraporttinsa Tiede, teknologia, innovaatiot. Tiede- ja teknologianeuvosto hyväksyi strategisen huippuosaamisen keskittymät strategian. Strategian pohjalta kauppa- ja teollisuusministeriö asetti työryhmän ohjaamaan ja arvioimaan strategian toteutumista.</p> <p>Ministeriön ja Suomen Akatemian tulossopimuksessa asetettiin akatemian toiminnalle tavoitteet mm. suomalaisen tieteen näkyvyydestä ja kansainvälistymisestä. Perustettiin Biocenter Finland tehostamaan biokeskusten vakiintunutta yhteistyötä tutkimuksessa ja tutkijankoulutuksessa. Opetusministeriö valtuutti Helsingin yliopiston valmistelemaan molekyyli lääketieteen keskusta ja tukee sen toimintaa myös rahallisesti.</p>
<p>Tutkimushenkilöstöä on riittävästi ja sen osaaminen vastaa tutkimusjärjestelmän tarpeita.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 7 TP</p>	<p>Tutkijanuratyöryhmän loppuraportti ja muistio tohtorikoulutuksen kehittämistä valmistuivat. Valmisteltiin toimenpideohjelmia tutkijankoulutuksen ja -uran kehittämiseksi vuosille 2007–2011. Ministeriö päätti tutkijakouluista Suomen Akatemian esityksen perusteella. Vuoden 2007 alusta opetusministeriön rahoittamia tutkijakouluja on 119 ja niissä yhteensä 1 453 ministeriön rahoittamaa tutkijakoulupaikkaa ja 51 koordinaattoria.</p>
<p>Suomella on korkeatasoinen ja riittävä tutkimusinfrastruktuuri.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 7 TP</p>	<p>Tieteellisen laskennan kansallisesti keskitetyt palvelut ja korkeakoulu- ja tutkimusverkon (FUNET) palvelut hoidettiin CSC – Tieteellinen laskenta Oy:n kautta. Uuden supertietokoneen hankinta käynnistettiin. Käynnistettiin valmistelut FUNET-tietoverkon uusimiseksi. Selvitettiin CSC:n palvelujen laajentamista opetuksen ja tutkimuksen tietohallinnon alueella. Päätettiin osallistua pohjoismaisen grid-organisaation perustamiseen ja rahoittamiseen.</p> <p>Tuettiin Helsingin yliopiston kirjaston ja Suomen Open Access (OA) -työryhmän hanketta avointen lehtien ja julkaisuarkistojen kehittämistä ja alan tiedotustoimintaa sekä Tampereen yliopiston yhteydessä toimivan Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) Datafoorumihanketta julkisrahoitteisten tutkimusaineistojen käytön avoimuuden edistämiseksi. Kirjastohallinnon ryhmä käynnisti toimialan ohjausta ja tiedonkulkua edistävän työnsä. Päätettiin kirjastojen yhteisen laitealustan rahoittamisesta. Kansalliskirjaston toimialaa laajennettiin yliopistolain muutoksella.</p> <p>Kansallisen sähköisen arkistoinnin kehittämistä ohjattiin arkistolaitoksen kautta. Arkistolaitos kehitti valmiuksiaan sähköisen arkistoaineiksen vastaanottamiseksi ja käyttöön asettamiseksi VAPA-hankkeessa. Yksityisten arkistojen valtionapulainsäädäntö uudistettiin entistä joustavammaksi. Ministeriö asetti työryhmän valmistelemaan kansallisten tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä tiede- ja teknologianeuvoston linjausten mukaisesti.</p>
<p>Hallinnonalan kehittäminen perustuu tutkittuun tietoon.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 7 TP</p>	<p>Opetusministeriön sektoritutkimusstrategia valmistui. Sen toteuttaminen sisällytettiin opetusministeriön kehittämisohjelmaan 2007–2011. Asetettiin työryhmä kehittämään KOTA-tietokannan tutkimusosiota. Tavoitteena on luoda yliopistojen tulosrahoituksen tutkimusosion edellyttämä tietopohja.</p>
<p>Tavoitteena on riittävä ja kannustava opintotuki, jolla edistetään suunnitelmallista opiskelua ja opintoaikojen lyhenemistä.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 6 KTPO</p>	<p>Opintolainavähennyksen käyttöönottoaiheen tiedottamista koordinoitiin. Toisen asteen opiskelijoiden opintotukea parannettiin lailla opintotukilain muuttamisesta, jolla korotettiin 15 prosentilla opintotukea myönnettäessä sovellettavia vanhempien tuloja sekä korotettiin kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrää.</p>

3.2 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka

Opetusministeriö on asettanut vaikuttavuustavoitteita toteuttavat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan tulostavoitteet.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
<p>Luovan toiminnan edellytysten kehittäminen sekä luovuuden vaikutusten vahvistaminen yhteiskunnassa.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8, 9 ja 11 TKY</p>	<p>Resurssit on kohdennettu etupäässä luovan työn edellytysten, infrastruktuurin ja teknisten edellytysten ylläpitoon jo vakiintuneella tasolla. Ongelmana on, ettei resursseja jää luovan työn edellytysten kehittämiseen luovuuksstrategian mukaisella tasolla. Kansallisoopperan ohjauksen tiukennus luo edellytykset oopperan talouden ja hallinnon vakauttamiselle ja kehittämistyölle. Taidetoimikuntalaitoksen kehittämisen ja alueellisten taidetoimikuntien osalta on tehty vuoden 2008 organisaatiomuutokseen tähtäävä valmisteleva työ.</p>
<p>Ihmisten ja yhteisöjen identiteettejä ja vuorovaikutusta vahvistetaan sekä hyvinvointia ja osallistumismahdollisuuksia lisätään.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 9, 10 ja 11 TKY</p>	<p>Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusjärjestelmän kehittämiseksi eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen laeiksi kuntien valtionosuuslain, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä eräiden muiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta.</p> <p>Tanssin aluekeskus-toiminnan kehittäminen on lisännyt tanssin ja teatterin alan toimijoiden työllisyyttä ja parantanut palveluiden tarjontaa. Erityisesti on lisätty taiteilijoiden mahdollisuuksia työllistyä omalla taiteenalallaan myös muualla kuin pääkaupunkiseudulla.</p> <p>Opetusministeriö laati hallinnonalan osalta lastenkulttuuripoliittisen ohjelman toteuttamissuunnitelman. Lastenkulttuuria tuettiin mm. avustamalla lastenkulttuurikeskusten verkosto Taikalampun toimintaa. Lastenkulttuuri-työn verkostolla on hyvät ja ihanteelliset lähtökohdat: toisiaan täydentävä tavoiteasettelu, kriteereinä yhdenvertaisuus ja saavutettavuus sekä pyrkimys laadukkaaseen toimintaan alueilla, joissa on pulaa toimijoista. Uudelle toimikaudelle 2006–2008 valittiin 10 toimijaa, joista 7 oli mukana jo ensimmäisellä kaudella.</p> <p>Taiteen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön saavutettavuutta edistettiin. Opetusministeriön toimenpideohjelma ja Kulttuuria kaikille -palvelun toiminta lisäsivät kulttuuripalvelujen tuottajien ja rahoittajien tietoisuutta keinoista edistää kulttuurin saavutettavuutta. Käytettävissä olevat määrärahat ovat parantaneet kieli- ja kulttuurivähemmistöjen sekä vammaisvähemmistön mahdollisuuksia harjoittaa omaehtoista kulttuuritoimintaa ja osallistua yleiseen kulttuuritarjontaan.</p>
<p>Kulttuuriperinnön säilyminen turvataan.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 9 ja 10 TKY</p>	<p>Vuonna 2006 uudistetun museolain taustalla on ollut pyrkimys parantaa museotyön laatua ja vahvistaa museoiden ammatillista osaamista. Museoviraston kahden käynnistyneen aluetoimipisteen työstä on saatu erinomaisia tuloksia. Opetusministeriö jatkoi museoiden aineistojen digitointityön tukemista.</p>
<p>Kansainvälistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta lisätään.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 11 TKY</p>	<p>Erityisenä onnistumisena oli uuden kulttuuriohjelmasihteeristön (Kulturkontakt Nord) sijainnista käydyin pohjoismaisen tarjouskilpailun voitto, jonka perusteella instituutti perustetaan Suomenlinnaan vuoden 2007 aikana. Päätöksen seurauksena saadaan uutta pohjoismaista näkyvyyttä, kontakteja ja kulttuurihankkeita sekä 7 uutta yhteispohjoismaisesti rahoitettavaa virkaa Suomeen.</p>
<p>Kirjastopalvelut ovat monipuolisia ja saavutettavissa.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8 ja 9 VKY</p>	<p>Yhteisten hallinnollisten kirjastolaitosten muodostaminen ei ole vähentänyt kirjastojen toimipaikkojen määrää. Opetusministeriö järjesti asiaan liittyvää koulutusta kirjastotoimenhenkilöstölle. Nopeasti kehittyvällä kirjastoalalla henkilöstön koulutustaso ei saisi alentua yhteisten kirjastolaitosten perustamisen yhteydessä.</p> <p>Laadittiin Maaseudun kirjasto monipalvelukeskuksena -kehittämishjelma, jossa esitetään vaihtoehtoisia ratkaisuja kirjastojen muuttuvaan rooliin kunta- ja palvelurakennemuutoksissa.</p>

<p>Audiovisuaalinen kulttuuri on vahva ja kilpailukykyinen.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8, 9 ja 11 VKY</p>	<p>Audiovisuaalisen politiikan linjat Strategian 2010 toimeenpanoa jatkettiin ja siihen liittyvä toimintaohjelma päivitettiin vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia. Toimintaohjelmaan sisältyi tuotannon ja jakelun tuen lisäyksen ohella erityistoimenpiteitä animaatioelokuvan kehittämiseen, digitaaliseen elokuvateatteri kokeiluun sekä alueellisen audiovisuaalisen tuotantotoiminnan ja elokuvakulttuurin kehittämishankkeita, joilla uudistetaan tuotantojen sisältöjä ja parannetaan alueellisten toimijoiden yhteistyötä.</p> <p>Opetusministeriö käynnisti kolmivuotisen Digitaaliset Demot -projektin, jonka avulla tuettiin sisältötuotantoyritysten mahdollisuuksia digitaalisten sisältöjen tuotekehittelyyn. Hankkeen lopulliset saavutukset voidaan arvioida vasta projektin lopulla, sillä tuotantojen kehittäminen lopulliseen tuotantovaiheeseen ja siitä edelleen kuluttajille on monivuotinen prosessi.</p>
<p>Mediakulttuuri on laaja ja monipuolinen sekä lapsille turvallinen.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8, 9 ja 11 VKY</p>	<p>Opetusministeriö käynnisti konkreettisia hankkeita lapsiin kohdistuvan väkivaltavaihteen rajoittamiseksi. Teetettiin selvitys turvallisten sisältöjen valikoinnista ja arvioinnista.</p> <p>Opetusministeriö käynnisti "Mediamuffinssi"-hankkeen, jonka tavoitteena on vaikuttaa lasten median käyttöön ja lisätä lasten mediataitoja. Hanke on tavoittanut suuren osan alle 8-vuotiaista lapsista ja heidän kanssaan työskentelevistä aikuisista. Hankkeen yhteydessä laadittu mediakasvatusmateriaali on toimitettu mm. kaikkiin päiväkoteihin. Ympäri maata järjestettyihin koulutustilaisuuksiin on osallistunut suuri joukko kasvatusalan ammattilaisia. Tampereen yliopistossa tehdyn arvioinnin mukaan pilotointiin osallistuneille lapsille rakentui sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä mediakriittisyyttä ainakin sopivan mediankäytön näkökulmasta.</p>
<p>Kulttuurisisältöjen ja palveluiden tuottamista ja saatavuutta kehitetään tietoyhteiskunnassa.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8, 9 ja 11 VKY</p>	<p>Vuonna 2006 valmistui Suomen elokuva-arkiston tehtävälueen laajentamissuunnitelma kattamaan radio- ja televisioaineiston arkistoinnin. Arkiston perustamista koskeva valmistelu on edennyt aikataulussa, jossa tavoitteena on toimintavalmis arkisto vuoden 2008 syksyllä. Tämä edellyttää sekä uudistettua vapaakappalelainsäädäntöä että SEA:n määrärahan kehystarkistusta.</p> <p>Kulttuurisisältöjen ja -palveluiden saatavuuden parantaminen tietoverkoissa on hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmasta huolimatta jäänyt vähäiseksi. Nykyisillä suhteellisen vaatimattomilla avustuksilla on voitu lähinnä edistää eri taiteenalojen tietokantojen saattamista digitaaliseen muotoon ja kehittämään keskeisten toimijoiden tietoverkkopalveluita.</p> <p>Vapaakappalelainsäädännön uudistamisen valmistelua jatkettiin. Suunniteltu uusi laki korvasi nykyisen vapaakappalelain ja elokuvien arkistoinnista annetun lain. Tavoitteena on saada lakia koskeva hallituksen esitys eduskuntaan vuonna 2007. Lakisääteisen arkistoinnin piiriin saatettaisiin myös kotimaiset avoimissa tietoverkoissa olevat verkkojulkaisut sekä radio- ja televisio-ohjelmat. Uudistus edellyttää kansallisen radio- ja televisioarkiston (RTVA) perustamista ja rahoitusta valtion talousarviossa. Uuden vapaakappalelain edellyttämät tekijänoikeuslain muutokset on tehty. Ne saatetaan asetuksella voimaan samaan aikaan uuden vapaakappalelain kanssa. Uudistusta tuki Suomen EU -puheenjohtajuuskaudella annettu komission suositus eurooppalaisten kirjastojen, museoiden ja arkistojen teksti-, ääni- ja kuvamateriaalin ja muun aineiston ulottamisesta kaikkien saataville Eurooppalaisen digitaalisen kirjaston välityksellä.</p>
<p>Tekijänoikeudet ovat toimivia digitaalisessa ja tietoverkkoympäristössä.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 8 ja 11 VKY</p>	<p>Tekijänoikeuslakiin (821/2005) ja rikoslakiin (822/2005) tehdyt ns. tietoyhteiskuntadirektiivin 2001/29/EY mukaiset muutokset tulivat voimaan 1.1.2006. Kuvataiteen jälleenmyyntikorvausdirektiivin 2001/84/EY mukaiset muutokset (345/2006) tulivat voimaan 1.6.2006. Tekijänoikeuslakiin (679/2006) tehtiin myös teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisdirektiivistä 2004/48/EY aiheutuneet muutokset, jotka tulivat voimaan 1.9.2006.</p>

	<p>Tekijänoikeuspolitiikka muodostuu kahdesta pilarista: tekijänoikeuslain-säädännön uudistamisesta ja tekijänoikeusjärjestelmän toimivuuden kehittämisestä. Hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman pohjalta on aloitettu järjestelmän ja tietämyspohjan kehittäminen tietoyhteiskunnan vaatimuksia vastaavaksi. Tämä on tarkoitettu sisältämään tiedotustoimintaa tekijänoikeuden tunnetuksi tekemiseksi ja ymmärrettävyyden parantamiseksi, koulutusta ja koulutussisältöjen kehittämistä ja tuottamista, hyvien käytäntöjen, lisensioinnin ja sopimusten kehittämistä yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä markkinoiden ja teknisten suojausjärjestelmien kehityksen seuranta.</p> <p>Oikeuksien hallinnointijärjestelmien toimivuuteen ja tehokkuuteen voidaan vaikuttaa erityisesti hyväksyttäessä tekijänoikeuden kollektiivivalvontajärjestöjä suorittamaan tiettyjä laissa säädettyjä tehtäviä tai toimimaan ns. sopimuslisenssijärjestönä. Hyväksymispäätökseen voidaan sisällyttää ohjaavia ehtoja.</p> <p>Kuvataiteen jälleenmyyntikorvausta ja hyvitysmaksua hallinnoivat järjestöt hyväksyttiin. Sopimuslisenssijärjestöjen hyväksyminen ja uusien sopimuslisenssisäännösten mukainen sopiminen on mahdollista aikaisintaan vuonna 2007.</p>
<p>Luovaa taloutta vahvistetaan kehittämällä kulttuurivientiverkoston ja edistämällä kulttuuriviennin rahoitusta.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 11 KVY</p>	<p>OPM:n, KTM:n sekä UM:n yhteistyönä käynnistettiin luovan talouden kilpailukykyä ja vientiedellytyksiä tukevia toimenpiteitä. Kulttuuriviennin edistämiseksi laadittiin yhteinen kulttuuriviennin kehittämissuunnitelma ja luotiin kulttuuriviennin tukiverkosto. Verkostoon kuuluu 220 toimijaa ja yksikköä.</p>
<p>Kansallista kilpailukykyä vahvistetaan kulttuuriviennin asiantuntijuutta kehittämällä.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 11 KVY</p>	<p>Kulttuurivientiä tukevien koulutusohjelmien kehittämistä toteutettiin yhteistyössä eri koulutusorganisaatioiden kanssa (mm. Fintra). Koulutusohjelmat vahvistivat kulttuuritoimijoiden liiketoimintaosaamista ja antoivat valmiuksia vientitoimintaan, mikä osaltaan vahvistaa kansallista kilpailukykyä. Hanke kartoittaa kulttuurivientiä edistävän koulutuksen tarjontaa Suomessa. Selvityksen valmistuttua pystytään analysoimaan kulttuuriviennin asiantuntijuuden vahvistamisen edellyttämä koulutustarve.</p>
<p>Kulttuurialan työllisyyttä edistetään kehittämällä kulttuurimatkailua, palveluja ja tuotteistusta.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 11 KVY</p>	<p>Osallistuttiin KTM:n julkistaman Suomen matkailustrategia 2020 ja toimenpideohjelman 2007–2013 valmisteluun. Strategian pohjalta jatketaan yhteistyössä KTM:n, MEK:n ja muiden toimijoiden kanssa kulttuurimatkailun tuotteistamisen edistämistä sekä kulttuurialan ja matkailualan toimijoiden yhteistyön tiivistämistä.</p>
<p>Luodaan edellytyksiä kulttuuristen oikeuksien parantamiseen.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 8 ja 9 KVY</p>	<p>Kulttuurin kansantaloudellisten vaikutusten arvioinnin kehittämissuunnitelma selvitti kulttuurin toimialan talouteen liittyvän tilastoinnin nykytilaa ja kehittämistarpeita. Nykyinen kulttuuritilastointi ei työryhmän näkemyksen mukaan voi tuottaa toimialan kehittämisessä yhä enemmän tarvittavaa kansantaloudellista tilastotietoa. Työryhmä esitti, että Suomessa kehitetään kulttuurin kansantalouden satelliittitilinpitojärjestelmä.</p> <p>Tehtiin kulttuuripolitiikan eettisten ulottuvuuksien arviointityön peruskartoitus ja rakennettiin viitekehys jatkotyölle. Reilu kulttuuri? -julkaisu avaa kulttuuripolitiikan eettisiä ulottuvuuksia suhteessa kulttuuriin oikeuksiin sekä arkiseen päätöksentekoon.</p>

<p>Edistetään pohjoista kulttuurista kumppanuutta. KVV</p>	<p>Taiteen ja kulttuurin Venäjä-yhteyksiä edistettiin kulttuurifoorumitoiminnalla ja tukemalla Venäjä-ohjelman kautta taiteen ja kulttuurialan projekteja.</p> <p>Suomen EU puheenjohtajuuskaudella käynnistettiin kulttuuriyhteistyön edistäminen EU:n ja Venäjän välillä. Perustettiin EU:n ja Venäjän yhteinen työryhmä ja aloitettiin kulttuurin tiekarttaa toimeenpanevan toimintasuunnitelman valmistelu. Toimintasuunnitelma on tarkoitus hyväksyä vuonna 2007.</p> <p>Barentsin kulttuuriyöryhmälle hyväksyttiin Suomen Barentsin Euro-Ark-tisen neuvoston puheenjohtajuuskaudella uusi mandaatti, joka vahvistaa ryhmän asemaa neuvoston rakenteissa.</p> <p>Tuettiin Museoviraston Itämeren maiden kulttuuriperintöryhmän puheenjohtajuutta. Tavoitteena on edistää erityisesti lasten ja nuorten kulttuuriperintökasvatusta, kulttuuriperinnön hyödyntämistä alueellisen ja sosiaalisen integraation välineenä sekä kestäväää kulttuurimatkailua..</p> <p>Jatkossa ministeriö keskittyy sukukansaohjelman painopisteiden ja strategian kehittämiseen yhdessä ohjelman neuvottelukunnan kanssa. Ohjelman hallinnollinen toimeenpano kevenee opetusministeriössä käytännön toimeenpanon siirtyessä alan järjestöille.</p>
<p>Kehitetään Venäjän ja Itä-Euroopan instituuttia. KVV</p>	<p>Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintaa arvioitiin suhteessa muuttuvaan toimintaympäristöön. Tulosten pohjalta instituutti erikoistuu EU-Venäjä -yhteistyön tukemiseen sekä Suomen venäjänkielisen väestöosan integroimiseen suomalaiseen yhteiskuntaan.</p>
<p>Kansainväliseen toimintaympäristöön vaikuttaminen kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimialojen etujen mukaisesti. KVV</p>	<p>EU:n ja eri maiden tai alueiden vapaakauppa-sopimusneuvottelut jatkuivat. Niissä käsiteltiin myös koulutus- ja audiovisuaalisia palveluita koskevia sitoumuksia. Opetusministeriö huolehti Suomen kansallisessa kauppapoliittisessa koordinaatiossa, ettei sopimuksissa ole määräyksiä, jotka estäisivät tai haittaisivat ministeriön toimialaan kohdistuvien politiikkatoimenpiteiden kehittämistä ja implementointia.</p>
<p>Liikunnan kansalaistoimintaa aktivoidaan. Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvia aktivoidaan. Vaikuttavuustavoite 12 LY</p>	<p>KKI -ohjelmassa (Kunnossa Kaiken Ikää) huomiota on kiinnitetty urheiluseurojen saamiseksi mukaan nykyistä vahvemmin terveysliikunnan toimijoiksi. Samoin ylipainon ja liikalihavuuden torjunta liikunnan keinoin on ollut toisena painopisteenä. TELI -neuvottelukunnan (Tervettä edistävän liikunnan nk.) yhtenä painopisteenä on ollut Voimaa Vanhuuteen -voimanhankintaohjelma, joka on suunnattu ikääntyneille, kotona asuville vanhuksille. TELI -hanketukea myönnettiin hankekilpailun perusteella pääosin kuntatason hankkeille, joissa oli terveysliikunnan poikkihallinnollisuus huomioitu liikunta- ja terveystoimen sekä liikunta- ja kansanterveysjärjestöjen kanssa. Lasten ja nuorten liikuntaohjelman painopisteinä olivat koulupäivän liikunnallistaminen sekä paikallisen seuratoiminnan kehittäminen.</p>
<p>Liikkumisympäristöä kehitetään ja saavutettavuus varmistetaan. Vaikuttavuustavoitteet 12 ja 13 LY</p>	<p>Valtionavustuksilla edistettiin yhteensä 182 liikuntapaikan rakentamista tai peruskorjausta. Valtakunnallisen liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelman hankkeista käynnistyi 22 kpl (n 90 %).</p> <p>Informaatio-ohjauksella kiinnitettiin hankkeiden suunnittelijoiden huomiota turvallisuusnäkökohtiin ja liikkumisesteettömyyteen. Opetusministeriön liikuntapaikkarakentamisen julkaisusarjaa on täydennetty uimaranta- ja vesiliikuntaolosuhteita koskevilla rakentamisjulkaisuilla ja kuntoreitin rakentamista koskevilla suunnitteluohjeilla. Ohjeistettiin koulupihojen rakentamista oppimisympäristöinä ja lähiliikuntapaikkoina. Vuoden aikana uudistettiin liikuntapaikkojen valtakunnallinen tietojärjestelmä.</p> <p>Lääninhallituksen peruspalvelujen arviointiprosessi kohdistui lasten ja nuorten liikuntapaikkojen käyttömaksuihin kunnissa. Runsas viidesosa kunnista tarjoaa liikuntapaikat lapsille ja nuorille ilmaiseksi ja 75 % osittain subventoiduin hinnoin. Tilanne on toistaiseksi vielä hyvä, joskin korotuspaineet ovat kasvussa.</p>

<p>Liikunnan kansalaisvaikuttamisen edellytyksiä ja koulutuksen laatua vahvistetaan. LY</p>	<p>Liikuntajärjestöjen ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen kehittämishankkeessa oli mukana huomattava osa lajiliitoista. Hankkeessa kehitettiin kaikille yhteisiä koulutussisältöjä, jotka on ryhmitelty kolmeen ydinkokonaisuuteen: hyvä harjoittelu, terve urheilija ja Reilu Peli. Lisäksi kehitteillä on vammaisliikunnan valmennus sekä lajikohtaiset sisällöt. Vuoteen 2010 kestävä hankkeen arviointiprojekti käynnistettiin.</p> <p>Yhdeksi Suomen EU-puheenjohtajuuskauden prioriteettiteemakseen opetusministeriö valitsi yleishyödyllisten kansalaisjärjestöjen aseman parantamisen osana yhteisölaainsäädäntöä ja sen kansallista soveltamista. EU-maiden urheilun toimialajohtajat perustivat työryhmän selvittämään mahdollisuuksia liikunnan kansalaistoiminnan juridisten ja hallinnollisten toimintaedellytysten parantamiseen EU-politiikoissa.</p>
<p>Huippu-urheilun toimintaedellytyksiä parannetaan. LY</p>	<p>Huippu-urheilutyöryhmän esitysten toimeenpano käynnistettiin lisäämällä huippu-urheilun rahoitusta. Painopisteenä oli päätoimisten valmentajien määrän lisääminen sekä nuorten urheilijoiden valmennusedellytysten parantaminen. Tavoitteena on kaikkiaan 60 valmentajan palkkaaminen vuosikymmenen loppuun mennessä. Suomi liittyi Unescon dopingin vastaiseen yleissopimukseen.</p>
<p>Liikuntatieteellistä tutkimusta edistetään. LY</p>	<p>Opetusministeriö tuki liikuntatieteellistä tutkimusta myöntämällä valtionavustuksia 50 tutkimusprojektille ja 12 tutkimusyhteisölle. Tutkimusprojekteista 2/3 edustaa biolääketieteellistä tutkimusta ja 1/3 yhteiskuntakäyttäytymistieteellistä tutkimusta. Tutkimusprojektirahoituksen osalta valmisteltiin siirtymistä pidempiaikaiseen, rahoitussuunnitelmatyypiseen tutkimusprojektirahoitukseen. Uudistus on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2007 valtionavustuksia myönnettäessä. TELI -tutkimusohjelmaan liittyvästä yhteistyöstä jatkettiin neuvotteluja Suomen Akatemian kanssa.</p>
<p>Nuorten aktiivista kansalaisuutta tuetaan. Vaikuttavuustavoitteet 15 ja 16 NY</p>	<p>Valtakunnallisille nuorisojärjestöille ja nuorisotyön palvelujärjestöille (69 kpl) myönnettiin yleisavustuksena yli 10 milj. euroa ja nuorisotyötä tekeville järjestöille (38 kpl) yleisavustuksena lähes 1,7 milj. euroa. Toiminta-avustuksin on vakiinnutettu järjestöjen toimintaa ja monen järjestön toiminta on myös tehostunut. Uusina toimintamuotoina hankeavustuksilla tuetut rullalautailu ja Parkour ovat kehittyneet nopeasti myös järjestöllisesti.</p> <p>Osallistuttiin laajaan valtakunnalliseen kirkon nuorisotyöprojektiin, jonka tavoitteena oli muun muassa aktivoida nuoria äänestämään kirkollisvaaleissa. Yhteistyö kirkon nuorisotyöprojektin kanssa onnistui hyvin, vaikka tulokset eivät näkyneet kasvaneena osanottona kirkollisvaaleihin.</p> <p>Nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen edellytyksiä parannettiin. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut on nopeimmin kuntien nuorisotyössä kehittyvä alue. Nuorisolain toimeenpanossa korostettiin kuntien nuorisotyön kehittämistä sekä nuorten kuulemistä ja osallistumista.</p>
<p>Nuorten sosiaalinen vahvistaminen. Vaikuttavuustavoite 16 NY</p>	<p>Hallitusohjelman mukaisesti työpajatoiminta vakinaistettiin 80 prosenttisesti. EU:n rakennerahasto-ohjelmiin 2007–2013 vaikutettiin vaikutettu siten, että nuorten työpajatoiminnan laajentaminen tarvittavilta osin on mahdollista. Nuorisolaki velvoittaa kuntia selvittämään nuorten työpajapalveluiden tarpeen. Lääninhallituksille osoitettiin nuorten työpajatoimintaan avustusrahoja 4,1 milj. euroa. Lääninhallitukset ovat toteuttaneet perusteellisen selvityksen työpajojen toiminnasta. Lisäksi tuettiin Valtakunnallisen työpajajhdistyksen toimintaa sekä valtakunnallisten työpajapäivien järjestämistä.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön avustuksia jaettiin 82 erillishankkeelle ja Avartti-toimintaan. Päihdealan koulutusta suunniteltiin myös nuorisotyön näkökulmasta. Nuorten työpajoilla toteutettiin OPM ja STM:n yhdessä suunnittelemaa ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää ohjelmaa. Toimenpiteillä vaikutettiin osaltaan siihen, että nuorten huumeiden kokeilut ja -käyttö, tupakointi sekä alkoholin käyttö vähentyi.</p>

<p>Alueellista nuorisotyötä kehitetään ja kuntien nuorisotyön peruspalvelut turvataan.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 15, 16 ja 17 NY</p>	<p>Opetusministeriö osoitti lääninhallitusten nuorisotoimien käyttöön 1 milj. euron avustusmäärärahan käytettäväksi alueellisiin ja kunnallisiin nuorisotyön kehittämishankkeisiin. Tulossopimuksissa ja osoitettiin läänien nuorisotoimien käyttöön toimintamäärärahat. Aluekehittämisvaroja suunnattiin uuden nuorisolain toimeenpanon kannalta keskeisille alueille.</p> <p>Opetusministeriö myönsi 35 kunnalle avustusta nuorisotilojen rakentamista, peruskorjausta ja varustamista varten. Avustukset suunnattiin pääosin tilojen peruskorjaukseen ja varustusten modernisointiin. Järjestötilojen osalta tuettiin valtakunnallisesti merkittäviä kohteita, kuten Allianssi-taloa Helsingissä nuorten sirkustoimintakeskusta Tampereella. Avustusjärjestelmää kehitetään ensimmäisestä avustuskerrasta saatujen kokemusten perusteella.</p> <p>Iltapäivätoimintaan osoitettiin lääninhallitusten kautta 1,1 milj. euroa varsinaisille toiminnan järjestäjille. Tuettujen kerhojen määrä kasvoi 100 kerholla 1600:aan.</p>
<p>Nuorisotyöpalveluja kehitetään.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 15, 16 ja 17 NY</p>	<p>Opetusministeriö myönsi kymmenelle valtakunnalliselle nuorisokeskukselle toiminta-avustuksia 2,3 milj. euroa. Investointiavustuksia myönnettiin 9 keskukselle yhteensä 2,9 milj. euroa. Keskukset tuottivat yhteensä 178 000 nuorisotoimintapäivää.</p> <p>Nuorisokeskukset ja alueelliset ympäristökeskukset toteuttivat 12 maakunnallisen tapahtuman "Ympäristörallin", jossa syntyi 300–400 alueellisen ympäristötoimijan verkostot sekä alueellisia kehittämishankkeita.</p> <p>Nuorten tieto- ja neuvontapalveluverkosta laajennettiin 160 kuntaan. Kohteet ovat pääosin kuntien nuorten tieto- ja neuvontapalveluhankkeita. Keskeisenä uutena hankkeena tuettiin tieto- ja neuvontapalvelujen kansallisen koordinaatiokeskuksen perustamista Ouluun. Yhteistyössä Oulun kaupungin perustettiin nuorten tieto- ja neuvontapalvelukeskus toimialan uutena palvelurakenteena. Keskuksesta saadut kokemukset olivat myönteisiä.</p>
<p>Vahvistetaan nuorisopolitiikan ja -työn tietopohjaa ja osaamista.</p> <p>Vaikuttavuustavoitteet 15, 16 ja 17 NY</p>	<p>Toiminta nuorisotutkimusverkoston sekä ammattikorkeakoulujen kanssa toteutui suunnitelmien mukaisesti. Nuorisotyön maisterilinjojen ja ammatikorkeakoulujen kesken käynnistyi uudentyypinen yhteistyö. Nuorten kasvu- ja elinoloindikaattorijärjestelmä ei edennyt suunnitelmien mukaisesti, vaan uuden järjestelmän loppuun saattaminen siirtyi vuoden 2007 puolelle.</p>
<p>Tuetaan monikulttuurisuutta.</p> <p>Vaikuttavuustavoite 9 NY</p>	<p>Uuden nuorisolain mukaisesti kiinnitettiin kuntien huomiota monikulttuurisuustyöhön. Vähemmistökulttuureita edustavien järjestöjen toimintaa ja rasmin vastaista työtä tuettiin valtionavustuksin.</p>

3.3 Kirkollisasiat

Opetusministeriö on asettanut kirkollisasiota koskevat tulostavoitteet.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Ortodoksista kirkkoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus valmis. HAY/HR	Ortodoksista kirkkoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus valmisteltiin loppuun siten, että uusi laki ortodoksisesta kirkosta tuli voimaan 1.1.2007. Uudistus vahvistaa kirkon sisäistä itsehallintoa. Kirkon toimintaa ja hallintoa koskevan tarkemman sääntelyn antaminen on siirretty kirkolliskokoukselle ja kirkon keskus- ja hiippakuntahallinto on siirretty kirkon itsensä ylläpidettäväksi. Kokonaisuudistus valmistui suunnitellussa aikataulussa.
Jatketaan rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien valtionavustusjärjestelmän valmistelua, siten että sen käyttö voi alkaa vuonna 2007. HAY/HR	Valmisteltiin avustusjärjestelmää koskevat ehdotukset valtiontalouden menokehyksiin ja talousarvioon. Valtionavustusjärjestelmä ei toteutunut vuodelle 2007, koska talousarvioon ei saatu tarvittavaa määrärahaa.

3.4 Yleishallinto

Opetusministeriö on asettanut yleishallintoa koskevat tulostavoitteet.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
<p>Tiedonsaatavuus sisäisille ja ulkoisille asiakkaille on nopea ja hyvä.</p> <p>HAY/HR</p>	<p>Sähköisen asioinnin hankkeen ensimmäinen vaihe valmistui. Hankkeessa toteutettiin sähköinen käyttöliittymä valtionavustusten hakijayhteisöille Suomi.fi portaaliin. Sähköiset hakemukset mahdollistavat hakijoille ja ministeriölle nopean ja entistä kustannustehokkaamman valtionavustusprosessin. Seuraavassa kehitysvaiheessa ministeriön sisäinen paperinen valtionosuusprosessi korvataan sähköisesti tuetulla järjestelmällä.</p> <p>AMS:n integrointi ministeriön diaariin ja elektroniseen arkistoon on päätetty kustannussyistä siirtää ministeriön sisäisten tiedonhallintajärjestelmien uudistamisen yhteyteen. Tässä vaiheessa on ministeriön tiedonhallintasuunnitelma (AMS) ajantasaistettu ottaen samalla huomioon tulevat sähköiset prosessit.</p>
<p>Turvataan tehokkaat ja laadukkaat palvelut.</p> <p>OSU, HAY/HR, HE, MR, RK</p>	<p>Asiakaspalautteen kerääminen ja arviointi sekä palautteen perusteella tehtävät toimenpiteet tullaan aloittamaan vuonna 2007 suoritettavalla sisäisten palveluiden asiakastytyväisyyskyselyllä. Palveluiden aikataulussa pysymistä, toimenpiteiden oikeellisuutta ja asiakastytyväisyyttä seurattiin toimintayksikkökohtaisena itsearviointina. Palaute palveluista oli pääsääntöisesti myönteistä.</p> <p>Oppilaitosten perustamishankkeiden valtionosuudet ja -avustukset myönnettiin talousarvion mukaisesti ja valtionosuudet maksettiin määräajassa. Käsiteltiin kaikki opetusministeriöön toimitetut hankesuunnitelmat.</p> <p>Henkilöstöpalveluista koottiin arviointitietoa internet-pohjaisilla kyselymenetelmillä sekä henkilökohtaisin ja/tai ryhmähaastatteluin. Arvioinnin kohteina olivat vaikuttavuus (henkilöstöpalveluryhmän järjestämät tilaisuudet), toimivuus ja tarkoituksenmukaisuus (tulos- ja kehityskeskustelut sekä perehdyttämiskäytännöt) sekä palvelutarve (suunnitelmallisen henkilökieron järjestäminen). Arviointia kohdennettiin sekä kokonaiseen palveluketjuihin että palvelussuhteen rajapintoihin. Kerätty arviointitieto on vaikuttanut merkittäväällä tavalla perehdyttämishojelman ja -käytäntöjen uusimiseen.</p>
<p>Varmistetaan tehokas tulos- ja toimintaohjaus.</p> <p>OSU, HAY/HR</p>	<p>Ministeriön tulosjohtamisprosessin sekä siihen liittyvän toiminta- ja taloussuunnittelun ja raportoinnin, Tulosnet-järjestelmän sekä TTS:n valmisteluprosessin uudistamisesta tehtiin ehdotukset sekä Kehittämissuunnitelma 2006:den muistiossa että opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa 2007–2011. Haasteena ehdotusten toteuttamisessa on tarvittavien valmisteluresurssien osoittaminen kehittämissuunnitelmoille.</p>
<p>Turvataan terveellinen, turvallinen sekä tuottavuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva toimintaympäristö.</p> <p>TPY, HAY/MR, RK</p>	<p>Opetusministeriön Meritullinkatu 10:n peruskorjaus eteni aikataulussa. Terveellisen työympäristön takaamiseksi asetettiin sisäilmatyöryhmä. Lähiverkko- ja monitoimilaittein toimiva tulostus suunniteltiin ja toteutettiin. Hankinnoissa käytettiin Hanselin puitesopimuksia. Tehtiin pääosa lähiverkko- ja monitoimilaitteiden asennuksista ja testauksista.</p>
<p>Varmistetaan valtionapuseritysten tarkastuksen ajantasaisuus.</p> <p>TAL/TT</p>	<p>Harkinnanvaraisten valtionavustusten käytöstä tehtyjä selvityksiä saapui 3 442 kpl ja tarkastettiin 3 595 kpl. Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 14 kpl ja päätöksiä oikaisuvaatimuksiin 2 kpl. Puuttuvia selvityksiä pyydettiin 375 kpl. Rakennerahastohankkeiden maksatushakemuksia saapui 130 kpl. Maksatushakemuksia tarkastettiin ja maksatuspäätöksiä tehtiin 145 kpl.</p>

<p>Hyödynnetään EU:n rakennerahasto-ohjelmien 2000–2006 toteuttamisessa hallinnonalalle kohdistettuja resursseja täysimääräisesti.</p> <p>TAL/EURR</p>	<p>Rakennerahasto-ohjelmien toteuttaminen eteni opetusministeriön hallinnonalalla ohjelma-asiakirjojen ja ministeriön kansallisten painotusten mukaisesti. Opetusministeriö huolehti hallinnonalallaan ohjelmakauden 2000–2006 EU:n rakennerahasto-ohjelmien tehokkaasta toimeenpanosta ja koordinoinnista yhteistyössä keskushallinnon ja aluetason toimijoiden kanssa. Lähtökohtana oli hallinnonalalle kohdistettujen resurssien täysimääräinen hyödyntäminen. Lisäksi huolehdittiin ohjelmakauden 2000–2006 sulkemisen tehtävistä ja niihin valmistautumisesta.</p> <p>Vuoden 2006 loppuun mennessä oli rahoitettu 2 387 ohjelmakauden 2000–2006 rakennerahastohanketta, jotka saavat rahoitusta Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) sekä 901 hanketta, jotka saavat rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR). Kuluvan ohjelmakauden aikana hankepäätöksiin oli sidottu 886 milj. euroa (EU ja kansallinen vastinrahoitus yhteensä).</p> <p>Opetusministeriö rahoitti ohjelmakautta 2000–2006 tarkastelevaa monivuotista arviointihanketta ”Alueellisen osaamisen kehittäminen ja rakennerahastohankkeet”, jossa analysoidaan ESR-hankkeiden vaikutuksia alueellisen tietotaidon kehittymiseen ja näiden vaikutusten realisoitumista hyvinvoinniksi ja kilpailukyvyksi paikallisesti. Hankkeen neljännessä väliraportissa konkretisoidaan innovatiivisten hankkeiden toteutustapaa ja tuloksia. Hankkeen tuloksia hyödynnettiin ohjelmakauden 2007–2013 valmistelussa.</p> <p>Opetusministeriön hallinnonalan hankkeita koskeva selvitystyö valmistui. Selvitys tuotti yleistason analyysin rahoitettujen hankkeiden kohdentumisesta ohjelmittain, rahastoittain, alueittain, toteuttajittain ja sisältöteemoittain.</p>
<p>Toteutetaan EU:n rakennerahasto-ohjelmien 2007–2013 valmistelun koordinaatio.</p> <p>TAL/EURR</p>	<p>Opetusministeriö osallistui ohjelmakauden 2007–2013 (Agenda 2007) kansalliseen ja EU-tason valmisteluun sekä Twinning-tehtäviin uusien EU-maiden ja EU-hakijamaiden valmiuksien kehittämiseksi. Myös hallinnonalan aluepoliittiseen suunnitteluun sekä maakuntaohjelmien ja toteuttamissuunnitelmien tehtäviin osallistuttiin alueiden kehittämislain edellyttämällä tavalla toteuttamissuunnitelmatyössä sekä valmistelemalla opetusministeriön aluepolitiikan koordinaatioryhmän käsittelyyn tulevia aluepolitiikan asioita.</p> <p>Osallistuttiin rakennerahastojen ohjelmakauden 2007–2013 valmisteluun. Opetusministeriön lähtökohtana oli edistää hallinnonalan tavoitteiden toteutumista siten, että ministeriössä toimiva rakennerahastojen Agenda 2007 työryhmä valmisteli ministeriön kantoja strategiavalmisteluun, rakennerahastosäädöksiin, rahoituskehyksiin, ohjelmaluonnoksiin ja hallintomalliin.</p>
<p>Koordinoidaan aluekehitystoimintaa.</p> <p>TAL/EURR</p>	<p>Opetusministeriön alueellinen kehittämistyö perustuu opetusministeriön aluestrategiaan ja sen pohjalta laadittuihin koulutus- ja tiedepolitiikan osaston sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston aluestrategioihin. Ministeriön strategioiden mukaisesti lukuisia alueellisen kehittämisen hankkeita on tuettu mm. rakennerahastovaroin. Varsinaisia alueellisen kehittämisen määrärahoja koulutus- ja tutkimustoiminnassa ovat opetusministeriön hallinnonalalle osoitetut rakennerahastovarot.</p> <p>Aluekehitystoiminnan koordinaatitehtävissä painottuivat aluekehittämisen strategian toimeenpanon seurantaraportointi, alueiden kehittämisen erityisohjelmien (osaamiskeskusohjelma, aluekeskusohjelma ja maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma) toteuttamiseen ja uusien ohjelmien valmisteluun osallistuminen sekä ministeriön kantojen valmistelu etenkin alueiden kehittämislain muutokseen, maakuntaohjelmien toteuttamissuunnitelmiin, alueellistamiseen, seutuhankkeeseen sekä rakennerahastojen ohjelmakauden 2007–2013 valmisteluun.</p>

<p>Valmistellaan peruspalveluohjelma opetusministeriön hallinnonalan osalta.</p> <p>TAL/KUNTAL</p>	<p>Peruspalveluohjelma valmistui kehyspäätöksen yhteydessä. Ohjelmassa arvioidaan kuntien tehtävistä ja muista velvoitteista aiheutuvat menot ja tulot kuntaryhmittäin sekä toimenpiteet niiden tasapainottamiseksi.</p>
<p>Kehitetään ja ylläpidetään rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmää.</p> <p>TAL /KUNTAL</p>	<p>Ministeriö myönsi opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksina yhteensä 3 154 milj. euroa, josta kunnille 1 250,8 milj. euroa, kuntayhtymille 1 132,5 milj. euroa ja yksityisille yhteisöille ja säätiöille 770,7 milj. euroa. Ministeriö osallistui kunta- ja palvelurakennemuutoksen valmisteluun. Hallintovaliokunnan mietinnön mukaan rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän yksityiskohdat ratkeavat erillisen hallituksen esityksen valmistelussa ja käsittelyssä. Valiokunta ei muuttanut puitelakiesityksen säännöstä, jonka mukaan tavoitteena on hallinnonalakohtaisten valtionosuuksien yhdistäminen.</p>
<p>Taloushallintojärjestelmien käytöstä saatava hyöty parantuu.</p> <p>TAL/LT</p>	<p>Kaikki ministeriön maksupisteet siirtyivät sähköisen laskujen kierrätys- ja arkistointijärjestelmän (RONDO) käyttöön, mikä on edellytyksenä tehtävien siirrolle palvelukeskukseen. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osastolla otettiin käyttöön matkatoimistotapahtumien sähköinen siirto Travel-matkahallintajärjestelmään. Muut osastot ja yksiköt ottavat liittymän käyttöön vuoden 2007 alkupuolella. Verkkopalkka eli sähköinen palkkalaskelma otettiin käyttöön.</p>
<p>Opetusministeriön Aasia-ohjelmaa ja sen hanke-esityksiä toteutetaan.</p> <p>KAS</p>	<p>Opetusministeriön Aasia-toimintaohjelma "Suomi, Aasia ja kansainvälinen yhteistyö" valmistui. Ohjelma sisältää konkreettisia toimia ja ehdotuksia opetusministeriön hallinnonalan Aasia-yhteistyön kehittämiseksi. Ohjelmaan perustuen käynnistettiin laaja selvityshanke, jossa kartoitetaan opetusministeriön hallinnonalan läsnäolon parantamistarpeita ja toiminnan tukipisteiden kehittämistä Aasiassa.</p>
<p>Laaditaan ja toteutetaan kansallisen kansainvälisyyskasvatuksen toimenpideohjelma.</p> <p>KAS</p>	<p>Laadittiin ja hyväksyttiin toimeenpantavaksi kansallinen kansainvälisyyskasvatusohjelma kolmivuotiskaudelle 2007–2010. Ehdotetuista toimenpiteistä mm. kansainvälisyyskasvatuksen professuurin perustaminen toteutui kertomusvuonna. Opetusministeriö osallistui kansainvälisyyskasvatuksen kehittämistä koskeviin neuvotteluihin ulkoasiainministeriön, kehityspoliittisen toimikunnan ja kansalaisjärjestöjen kanssa.</p>

3.5 Toiminnallinen tehokkuus

Valtion talousarviossa 2006 on asetettu opetusministeriölle toiminnallista tehokkuutta koskevia tavoitteita. Opetusministeriössä on asetettu tarkemmat tulostavoitteet, joilla edistetään toiminnallisen tehokkuuden tavoitteiden toteutumista.

Toiminnallisen tehokkuuden tavoite

Toiminnallisen tuloksellisuuden mittareiden käyttöönotto valmistellaan niin, että mittarit voidaan sisällyttää vuoden 2007 talousarvioon.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Määritellään toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit.	Tilastokeskuksen kanssa toteutettiin opetusministeriön hallinnonalan tuottavuuden mittaaminen -projekti, jossa tuotettiin hallinnonalan virastojen ja laitosten tuotosmittareiden avulla organisaatioittain tuottavuusindeksit. Hanke onnistui virastojen osalta hyvin ja lähes kaikille virastoille kehitettiin mittarit. Mittareita ei kuitenkaan sisällytetty vuoden 2007 talousarvioon. Ministeriön tuottavuus ilmenee hallinnonalan tuottavuutena, eikä ministeriölle katsottu tarkoituksenmukaiseksi määritellä suoritteita. Hallinnonalan tuottavuusmittauksessa ministeriön kustannukset sisällytetään hallinnonalan kokonaispanoksiin. Mittaristoa voidaan hyödyntää tulevien talousarvioiden ja toimintasuunnitelmien laadinnassa ja tavoitteiden asettamisessa.

Toiminnallisen tehokkuuden tavoite

Hallinnonalan tuottavuusohjelman toimeenpanoa jatketaan aloittamalla hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostamista koskevien suunnitelmien toteuttaminen.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Tuottavuusohjelman toimeenpano ja hallinnonalan tuottavuusohjelman tarkistaminen koordinoiti.	Hallinnonalan tuottavuusohjelmassa on siirrytty sen toimeenpanovaiheeseen. Vuosia 2007–2011 koskeva kehyspääätös sisältää tuottavuuden kehittämisen toimenpiteitä, joiden tuloksena valtion henkilöstötarve vähenee opetusministeriön hallinnonalalla kehyskaudella 1 300 henkilötyövuodella, mikä on 3,5 % nykyhenkilöstöstä. Henkilöstön vähentäminen on kytketty tuottavuushankkeisiin, joiden vaikutukset painottuvat ohjelmakauden loppupuolelle.
Jatketaan hankintatoimen kehittämistä hallinnonalan hankintastrategian mukaisesti.	Hankintatoimen kehittämistä hankintastrategian mukaisesti jatkettiin opetus- ja kulttuurihallinnon hankintatoimen yhteistyöryhmän toimesta. Selvitetiin hankintatoimen nykytilaa ja tuottavuuden lisäämismahdollisuuksia. Hankintastrategia on tarkoitus kytkeä virastojen ja laitosten tulossopimuksiin niin, että sopimuksissa käsiteltäisiin merkittävimmät hankinnat ja investoinnit. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen yhteyteen on suunniteltu perustettavaksi hankintatoimen asiantuntijayksikkö, johon keskitettäisiin hallinnonalan hankintojen neuvontapalvelu sekä hallinnonalan hankintatoimen ohjaus. Yhteistyötä valtion yhteishankintayksikkö Hansel Oy:n kanssa tiivistettiin mm. solmimalla opetusministeriön ja Hanselin välinen yhteistyösopimus.
Toimitilastrategioiden ja strategialähtöisen työympäristön kehittämisprosesseja ohjataan ja vaikutukset arvioidaan.	Yliopistot täydensivät toimitilastrategioitansa opetusministeriön ohjeistuksen perusteella. Strategialähtöisiä työympäristöjen kehittämishankkeita käynnistyi useissa yliopistoissa. Museoviraston toimitilojen tarveselvitys toimintatapojen kehittämisen ja uudistamisen perustalta toteutettiin yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa
Varmistetaan, että rakentamishankkeiden ohjaus on strategista. Rakentamishankkeiden hankekohtainen ohjaustarve vähenee.	Valmisteltiin oppilaitosten ja kirjastojen perustamishankkeiden valtionaputehtävien siirtäminen vuoden 2007 alusta lääninhallituksille. OPM laatii edelleen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelman, joka strategisena asiakirjana ohjaa lääninhallituksia valtionosuuksia ja -avustuksia myönnettäessä. Kertomusvuonna on jatkettu rakentamista koskevien oppaiden ja muun ohjeistuksen laatimista, joilla informaatio-ohjausta toteutetaan.

Toiminnallisen tehokkuuden tavoite

Verkko- ja verkkotoimintastrategian toteuttamista jatketaan tavoitteena siirtää pääsääntöisesti sähköisiin prosesseihin vuonna 2010.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Aloitetaan sähköisten valtionavustushakemusten vastaanoton sekä henkilöstökoulutus-, loma- ja virkavapaushakemusten sähköinen käsittely opetusministeriössä.	<p>Sähköisten valtionavustushakemusten täyttäminen ja lähettäminen opetusministeriöön mahdollistettiin. Lomake.fi -palvelun ja ministeriön taustajärjestelmien välisten yhteyksien ja tiedonvaihdon toteuttamista täsmennettiin valtionavustusten sähköistä käsittelyä suunnitelleen työryhmän ehdotusten pohjalta ja tehtiin sopimukset IT-toimittajien kanssa ministeriön taustajärjestelmiin ja Lomake.fi -palveluun tarvittavista muutostöistä. Tarvittavat muutokset on tehty ministeriön diaariin, harkinanvaraisten valtionavustusten järjestelmään (HARAVA) ja elektroniseen arkistoon (IDA) sekä Lomake.fi -palveluun.</p> <p>Opetusministeriö antoi toimeksiannon valtionavustusprosessin kehittämistä koskevien määrittelyjen täsmentämisestä toteutusta varten sekä toteutuksen valmistelusta ja valvonnasta kattaen testaus suunnitelman. Palvelun toimivuutta on testattu opetusministeriössä kevään, kesän ja syksyn ajan. Testaustulosten perusteella palvelua on kehitetty ja parannettu.</p> <p>Henkilöstöhallinnon lomakkeiden suunnittelua ja käyttöönottoa ei ole aloitettu, koska sähköisten valtionavustusten vastaanotto Lomake.fi -palvelun kautta on vienyt suunniteltua enemmän aikaa ja henkilöresursseja. Hankkeeseen olennaisesti liittyvien virkakorttien käyttöönoton suunnittelu on vasta aloitettu.</p>
Otetaan virkakortit käyttöön IT-palveluissa.	Virkakorttien hallinnointia ja rekisteröintiä varten on perustettu rekisteröintipiste hallintoyksikköön. Pieni määrä virkakortteja on otettu testikäyttöön OPM:ssä. Virkavarmenteiden käyttöönotosta hallinnonalalla järjestettiin seminaari hallinnonalan virastoille ja laitoksille.
Verkkoviestintää ja toimintatapoja kehitetään uudistetun www-sivuston käyttöönoton yhteydessä.	Opetusministeriön www-sivusto uudistettiin. Sivustolla kerrotaan aiempaa kattavammin opetusministeriön toiminnasta, toimialoista ja niiden ajankohtaisista asioista. Sisältö pyritään pitämään ajankohtaisena, ajantasaisena ja tarkoituksenmukaisena. Verkkosivuston ylläpito hajautettiin. Projektin myötä muotoutuneet käytännöt on koottu ja täsmennetty, ohjeet ja aineistot koottu intranettiin. Koulutusta järjestettiin käyttöönoton yhteydessä ja syksyllä. Ministeriössä verkkoviestintään liittyviä asioita käsitellään viestinnän ohjausryhmässä.

Toiminnallisen tehokkuuden tavoite

Hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskushankkeen suunnittelua jatketaan.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
<p>Käynnistetään opetusministeriön hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusten suunnittelu ja toteutuksen valmistelu.</p>	<p>Ministeriö asetti hallinnonalan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskushankkeen ja sen ohjausryhmän vuonna 2005. Hankkeen tavoitteena on suunnitella hallinnonalalle soveltuva palvelukeskusratkaisu sekä valmistella ja toimeenpanna päätösten mukaiset ratkaisut.</p> <p>Hankkeen ensimmäisenä vaiheena valmistui kesäkuussa 2006 esiselvitys hallinnonalan virastojen ja laitosten talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämisen nykytilasta, kustannuksista, voimavaroista ja tietojärjestelmistä. Esiselvitys sisältää arviot tuottavuushyödyistä sekä ehdotukset hallinnonalan palvelukeskusratkaisusta ja hankkeen jatkovalmistelusta.</p> <p>Opetusministeriö päätti hallinnonalan palvelukeskusratkaisuista ja sijaintipaikkakunnista syksyllä 2006. Opetusministeriön hallinnonalalle perustetaan yliopistojen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus, jonka päätoimipaikka sijoitetaan Vaasaan ja sivutoimipisteet Joensuuhun ja pääkaupunkiseudulle. Myös Suomen Akatemia liittyy yliopistojen palvelukeskukseen. Opetusministeriö maksupisteineen, Kansallisarkisto, Opetushallitus maksupisteineen, Museovirasto, Suomenlinnan hoitokunta ja Valtion taidemuseo siirtyvät Valtiokonttorin palvelukeskuksen Hämeenlinnan toimipisteen asiakkaiksi. Opetusministeriö päätti yliopistojen sijoittumisesta Vaasan palvelukeskukseen sekä Joensuun ja pääkaupunkiseudun toimipisteisiin joulukuussa 2006.</p> <p>Palvelukeskushanke organisoitiin palvelukeskusratkaisuja toteuttaviin projekteihin marraskuussa 2006. Yliopistojen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusprojektin tavoitteena on valmistella ja perustaa yliopistoja palveleva talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus, mihin voidaan ottaa yliopistojen lisäksi myös muita virastoja asiakkaiksi. Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkuusprojektin tavoitteena on valmistella soveltuvien talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen siirtäminen Valtiokonttorin palvelukeskuksen tuotettavaksi. Hallinnonalan yhteisen henkilöstöprojektin tavoitteena on valmistella ja tukea palvelukeskushankkeeseen liittyvää henkilöstösuunnittelua, rekrytointia ja henkilöstömuutoksen hallintaa.</p>

3.5.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Opetusministeriössä seurataan toiminnan kustannuksia perinteisen menolaji- ja vastuualueeurannan lisäksi prosesseittain. Prosessiluokitus perustuu valtiovarainministeriön laskentatoimityöryhmän ehdotukseen ministeriöiden yhteisistä tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen laskentapuitteista. Prosessien kustannusten muodostamisessa on keskeinen osa työajan seurannalla. Työajan seuranta on kertomusvuonna tehty neljännesvuosittain. Opetusministeriön kustannuslaskennassa ei ole määritelty suoritteita vaan alin laskentataso on pääprosessiin sisältyvä toimintoprosessi. Kertomusvuonna raportoidaan ensimmäisen kerran prosessien kustannukset, joten edellisten vuosien vertailutietoa ei vielä ole käytettävissä. Prosesseihin käytetty työaika sitä vastoin on raportoitu jo vuoden 2005 kertomuksessa. Poliittikkasektorikohtainen tieto tuotetaan vastuualueiden perusteella.

Työajankäyttöä seurataan opetusministeriössä prosesseittain oheisen taulukon mukaisesti. Summatileittäin tarkasteluna suurin muutos työajankäytössä verrattuna vuoteen 2005 tapahtui EU-asioissa, joihin käytetty työaika lisääntyi lähes 70 %. Muutos aiheutui Suomen EU-puheenjohtajuuskaudesta ja sen valmistelusta. Kansainvälisten asioiden työajan käyttö vähentyi lähes 30 %. Olettavasti osasyynä oli, että puheenjohtajuuskaudella EU-asiat korostuivat suhteessa muihin kansainvälisiin asioihin.

Lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan käytetty työaika lisääntyi yli 12 %, jota voitaneen pitää seurauksena lainsäädäntövalmistelun resursseihin kiinnitetystä huomiosta. Vuonna 2006 annettiin eduskunnalle huomattavasti edellisiä vuosia enemmän hallituksen esityksiä (22 kpl). Asiantuntijatehtäviin käytetty työaika vähentyi yli 20 %. Tämä selittyy sillä, että tehtävät, joita prosessi pitää sisällään ovat työajanseurannassa täsmentyneet ja supistuneet.

Maksulliseen palvelutoimintaan käytetty työaika kasvoi yli 12 %. Palkalliseen poissaoloon kulunut työaika väheni yli 5 %. Ministeriön kokonaistyöaika kasvoi työajankäytön seurannan mukaan 1,7 % edellisestä vuodesta.

Opetusministeriön työajankäyttö prosesseittain

	2005		2006		Muutos (%) 2005–2006
	HTV	%	HTV	%	
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	35,2	10,7	34,1	10,2	-3,2
Toimialan kehittäminen, tutkimus ja arviointi	11,1	3,4	13,1	3,9	18,0
Toimialan strategioiden valmistelu ja seuranta	17,1	5,2	15,1	4,5	-11,5
Muut yhteiskuntapolitiittiset tehtävät	6,9	2,1	5,9	1,7	-15,2
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	13,6	4,1	15,3	4,6	12,5
Säädösvalmisteluhankkeet	8,0	2,4	7,0	2,1	-12,3
Toimeenpanon ohjaus, seuranta ja arviointi	2,7	0,8	3,3	1,0	23,6
Muut lainsäädännön asiantuntijatehtävät	3,0	0,9	5,0	1,5	65,1
Toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta	13,7	4,2	13,7	4,1	0,0
Toiminta- ja taloussuunnitelma	4,7	1,4	4,1	1,2	-13,4
Talousarvioesitykset	4,9	1,5	5,2	1,6	6,0
Hallinnonalan tilinpäätösraportointi	1,6	0,5	1,0	0,3	-37,1
Muu toiminnan ja talouden suun. ja seuranta	2,4	0,7	3,4	1,0	43,0
Hallinnonalan / toimialan ohjaus	50,6	15,4	52,3	15,6	3,4
Tulosohjaus, tavoiteohjaus ja omistajaohjaus	10,3	3,1	10,5	3,1	2,2
Informaatio-ohjaus	9,0	2,7	10,4	3,1	15,5
Valtionosuuspolitiikka	1,7	0,5	0,8	0,2	-51,4
Valtionosuusprosessi	3,7	1,1	3,6	1,1	-2,4
Valtionavustuspolitiikka	2,0	0,6	2,6	0,8	28,8
Harkinnanvaraiset avustukset	17,5	5,3	14,9	4,5	-14,6
Hallinnolliset strategiat	2,4	0,7	2,8	0,8	15,4
Palkitseminen	0,7	0,2	0,5	0,1	-29,7
Hallinnonalan muut tehtävät	3,5	1,1	6,2	1,8	76,2
Asiantuntijatehtävät	14,8	4,5	11,7	3,5	-21,3
Muiden toimialojen strategia-asiat	6,0	1,8	4,2	1,3	-29,6
Muut asiantuntija- ja palvelutehtävät	8,8	2,7	7,4	2,2	-15,5
EU-asiat	22,1	6,7	37,0	11,1	67,5
Kansainväliset asiat	20,4	6,2	14,5	4,3	-29,1
Monenkeskinen yhteistyö, ml. KV-järjestöt	12,9	3,9	10,1	3,0	-22,0
Kahdenvälinen yhteistyö, ml. lähialueyhteistyö	7,5	2,3	4,4	1,3	-41,3
Sisäinen hallinto (keskitetty ja hajautettu)	93,4	28,4	94,1	28,1	0,8
Sisäinen johtaminen, tulosjohtaminen, yhteistyö	9,4	2,8	8,1	2,4	-14,1
Henkilöstöhallinto	7,5	2,3	7,7	2,3	3,2
Henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvointi	3,9	1,2	3,7	1,1	-4,5
Osto- ja matkalaskuprosessit	8,9	2,7	8,5	2,5	-4,6
Muu taloushallinto	5,3	1,6	5,2	1,6	-1,5
Tietohallinto (it)	2,5	0,8	2,5	0,8	1,9
Tietopalvelu	5,7	1,7	6,0	1,8	4,6
Viestintä	4,3	1,3	5,2	1,6	21,5
Julkaisut	2,8	0,9	3,6	1,1	26,8
Sihteeritehtävät	22,4	6,8	24,1	7,2	7,4
Virastopalvelut	11,6	3,5	12,7	3,8	9,4
Toimitilat	3,7	1,1	2,3	0,7	-36,6
Muu sisäinen hallinto	5,3	1,6	4,5	1,3	-15,3
Maksullinen palvelutoiminta	1,4	0,4	1,6	0,5	12,7
Palkallinen poissaolo*	63,9	19,4	60,4	18,0	-5,5
YHTEENSÄ	329,1	100	334,6	100,0	1,7

*) mm. vuosilomat ja sairauspoissaolot

Opetusministeriön toiminnan kustannukset prosesseittain ja politiikkasektoreittain on esitetty seuraavassa taulukossa. Kokonaiskustannukset nousivat 3,8 %. Prosessien kustannuksista 37 % muodostuu hallinnonalan/toimialan ohjaus -prosessista. Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta -prosessin osuus kustannuksista on 12 % ja EU-asiat -prosessin 11 %.

Politiikkasektoreittain tarkasteltuna, ja kun tukitoimintojen kustannukset on vyörytetty muille sektoreille, koulutus- ja tiedepolitiikan osuus kustannuksista on 67 %, kulttuuri-, liikunta ja nuorisopolitiikan osuus 24 %, kansainvälisten asioiden osuus 6 % ja ulkoisen tiedotuksen osuus 3 %. Prosenttiosuudet eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisen vuoden prosenttiosuuksiin, koska kertomusvuoden tukitoimintojen määrittely ei täysin vastaa edellisen vuoden määrittelyä. Laskentaa on tältä osin yksinkertaistettu prosessikohtaisen kustannuslaskennan käyttöönoton johdosta. Näin ollen vertailuluvut esitetään vasta seuraavassa toimintakertomuksessa.

Opetusministeriön kustannukset prosesseittain ja politiikkasektoreittain (1 000 euroa)

	Koulutus- ja tiedepolitiikka	Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka	Kansainväliset asiat	Ulkoinen viestintä	Hallinto ja muut	Yht.	%-osuus
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	3 912	918	19	76	168	5 093	12
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	519	220	5	4	273	1 021	2
Toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta	341	247	28	28	285	929	2
Hallinnonalan / toimialan ohjaus	12 317*	1 254	10	10	1 826	15 417*	37
Asiantuntijatehtävät	545	811	26	6	84	1 472	4
EU-asiat	1 233	1 499	943	129	721	4 526	11
Kansainväliset asiat	604	572	460	3	46	1 686	4
Sisäinen hallinto (keskitetty ja hajautettu)	1 841	1 040	162	421	7 466	10 930	27
Maksullinen palvelutoiminta	101	3	0	0	0	104	0
OPM:N OMAN TOIMINNAN ERILLIS-KUSTANNUKSET**	21 414	6 563	1 654	676	10 870	41 177	100
Poistot	2 092***	296	75	33	427	2 923***	
Muut prosesseille kohdistamattomat erät****	38	24	6	3	35	106	
Yhteensä	23 544	6 883	1 735	712	11 332		
Vyörytetyt tukitoimintojen kustannukset	6 042	3 885	996	410	-11 332		
OPM:n OMAN TOIMINNAN KUSTANNUKSET	29 586	10 768	2 731	1 121	0	44 206	
Opintotuen muutoksenhakulautakunta*****						566	
Taiteen keskus-toimikunta*****						2 365	
OPM:n MAKSUPISTEEN KUSTANNUKSET YHTEENSÄ						47 137	
				Muutos 2005/2006		3,8 %	

*) Sisältää 10 295 000 euroa CSC-Tieteellinen laskenta Oy:ltä ostettuja palveluja

***) Palkallisen poissaolon kustannukset on vyörytetty tehtäville.

****) Sisältää OPM:n maksamien CSC-Tieteellinen laskenta Oy:n investointien poistoja 1 637 000 euroa

*****) Lomapalkkavelan muutos, sairaspäivärahopalautukset, rahoituskulut, muut tuotot yms.

*****) sisältää osuuden poistoista (3 000 euroa)

*****) sisältää osuuden poistoista (18 000 euroa)

Oheisessa taulukossa on opetusministeriön toiminnan kokonaiskustannukset esitetty yksiköittäin ja menolajeittain. Henkilöstökulut ovat 41 %, palvelujen ostot 39 % ja muut kulut (aineet ja tarvikkeet, vuokrat, poistot ja muut kulut) 20 % kokonaiskustannuksista.

Opetusministeriön yksiköiden kustannukset menolajeittain (1 000 euroa)

	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Henkilöstökulut	Vuokrat	Palvelujen ostot	Muut kulut	Poistot, rah. kulut, muut tuotot	Yht.	%-osuus
Hallinto-, talous-, tietopalvelu ja yhteiset	355	5 219	2 627	2 510	158		10 870	26
Osastojen ulkopuoliset	15	450	1	127	77		670	
Hallintoyksikkö	204	2 664	2 624	792	38		6 322	
Talousyksikkö	7	1 785	1	965	39		2 796	
Tietopalveluyksikkö	130	321	2	625	3		1 081	
Kansainvälisten asiain sihteeristö	42	849	15	331	417		1 654	4
Viestintäyksikkö	11	377	0	281	7		676	2
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto	230	6 686	174	13 333	991		21 414	52
Osaston yhteiset	95	773	2	277	102		1 250	
Yleissivistävän koulutuksen yksikkö	9	821	36	361	199		1 426	
Ammatillisen koulutuksen yksikkö	24	881	5	446	130		1 485	
Ammattikorkeakouluyksikkö	34	829	1	1 993	75		2 931	
Yliopistoyksikkö	13	1 253	50	781	199		2 296	
Aikuiskoulutusyksikkö	43	898	58	354	103		1 456	
Tiedepolitiikan yksikkö	9	902	5	9 041	93		10 050	
Korkeakoulujen arviointineuvosto	3	330	17	79	90		519	
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto	77	4 200	94	1 458	734		6 563	16
Osaston yhteiset	18	390	2	113	49		572	
Viestintäkulttuuriyksikkö	14	729	19	826	146		1 734	
Taide- ja kulttuuriperintöyksikkö	9	712	9	105	170		1 005	
Liikuntayksikkö	-23	750	30	129	139		1 025	
Nuorisoyksikkö	51	669	33	157	175		1 086	
Kehittämisen- ja palveluyksikkö	7	490	0	50	17		563	
Kulttuurivientiyksikkö	1	460	0	78	38		578	
YKSIKÖIDEN KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	716	17 332	2 910	17 912	2 306		41 177	100
Opintotuen muutoksenhakulautakunta	14	433	66	48	0	3	566	
Taiteen keskustoimikunta	21	1 539	201	418	169	18	2 365	
Tulosalueille kohdistamattomat*		31		11	24	2 964	3 029	
OPM:n MAKSUPISTE YHTEENSÄ	752	19 335	3 177	18 389	2 499	2 985	47 137	

*) lomapalkkavelan muutos, sairauspäivärahopalautukset, yms.

3.5.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Opetusministeriössä ei ole asetettu maksullista toimintaa koskevia tulostavoitteita.

Opetusministeriön maksullisen palvelutoiminnan laskelma

	2004	2005	2006
Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet			
Tulot	204 538	78 441	145 343
Maksullisen toiminnan kustannukset			
- välittömät kustannukset	153 279	81 708	87 203
- välilliset kustannukset	89 682	46 483	65 883
Kustannukset yhteensä	242 961	128 191	153 086
Ylijäämä+/alijäämä-	-38 423	-49 750	-7 743
Liiketaloudelliset suoritteet			
Tulot	28 619	16 338	16 455
v. 2004 tulot sisältävät maksullisen julk. toim. tuloja 17 507 euroa.			
Maksullisen toiminnan kustannukset (julkaisutoiminta)			
Välittömät kustannukset	4 282		
Välilliset kustannukset	1 834		
Kustannukset yhteensä	6 116		
Ylijäämä+/alijäämä-	22 503	16 338	

Maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista lähes 7,4 milj. euroa muodostuu ylioppilastutkintolautakunnan maksuista, jotka ylioppilastutkimaksujen korotuksen vuoksi nousivat edellisestä vuodesta noin 1,2 milj. euroa.

Maksuperustelain mukaisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin käytettävissä ollut maksuperustelain 7 § 1 momentin mukainen hintatuki koskee kokonaisuudessaan Näkövammaisten kirjastoa.

Tiliviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	6 538 397	6 335 565	7 615 049
Tuotot yhteensä	6 538 397	6 335 565	7 615 049
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet, tavarat	78 525	63 414	141 924
- henkilökustannukset	4 500 560	4 783 676	5 267 016
- vuokrat	322 973	326 795	350 083
- palvelujen ostot	1 569 279	1 609 373	2 192 494
- muut erilliskustannukset	76 367	81 393	79 026
Erilliskustannukset yhteensä	6 547 704	6 864 651	8 030 543
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-9 307	-529 086	-415 494
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	140 336	69 445	91 756
- poistot	47 899	69 585	64 825
- korot	6 007	5 119	4 964
- muut yhteiskustannukset	8 095	51 085	71 922
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	202 337	195 234	233 467
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 750 041	7 059 885	8 264 010
ALIJÄÄMÄ	-211 644	-724 320	-648 961
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	216 000	434 000	430 000
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ HINTATUEN JÄLKEEN	4 356	-290 320	-218 961
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki		434 000	430 000

Tiliviraston maksullisen toiminnankustannusvastaavuuslaskelma
Erillislain perusteella hinnoitellut suoritteet

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	229 881	311 832	412 194
Tuotot yhteensä	229 881	311 832	412 194
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet, tavarat	14 366	10 987	14 594
- henkilökustannukset	261 571	279 752	321 108
- vuokrat	41 135	39 721	45 451
- palvelujen ostot	106 234	78 347	130 062
- muut erilliskustannukset	7 489	3 186	3 855
Erilliskustannukset yhteensä	430 795	411 993	515 070
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-200 914	-100 161	-102 876
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	2 668	47 067	63 674
- poistot		1 567	6 440
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 668	48 634	70 114
Kokonaiskustannukset yhteensä	433 463	460 627	585 184
ALIJÄÄMÄ	-203 582	-148 795	-172 990
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	188 251	94 800	109 434
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ HINTATUEN JÄLKEEN	-15 331	-53 995	-63 556
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki		180 388	254 588

Tiliviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
Maksuperustelain mukaiset muut suoritteet

	2004	2005	2006
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	988 920	1 197 165	1 059 042
Maksullisen toiminnan muut tuotot	522 589	512 081	504 311
Tuotot yhteensä	1 511 509	1 709 246	1 563 353
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- kiinteät tilojen hoitokustannukset	379 706	0	0
- aineet, tarvikkeet, tavarat	94 272	55 759	39 420
- henkilökustannukset	675 906	753 201	729 985
- vuokrat	62 211	437 851	444 752
- palvelujen ostot	335 669	331 196	340 181
- muut erilliskustannukset	35 924	36 217	43 474
Erilliskustannukset yhteensä	1 583 688	1 614 224	1 597 812
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-72 179	95 022	-34 459
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	93 491	113 978	273 727
- poistot	0	1 087	298
- korot	0	2 032	1 622
- muut yhteiskustannukset	60 713	99 329	81 344
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	154 204	216 426	356 991
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 737 892	1 830 650	1 954 803
ALIJÄÄMÄ	-226 383	-121 404	-391 450
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
Suomen elokuva-arkisto	94 152	168 532	72 549
CIMO, asuntolatoiminta	168 920	103 429	113 789
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ HINTATUEN JÄLKEEN	36 689	150 557	-205 112
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
Suomen elokuva-arkisto		202 000	134 468
CIMO, asuntolatoiminta		217 218	257 788

3.5.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan laskelma on laadittu opetusministeriön ja Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMO:n yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Tiliviraston yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2005	2006
TUOTOT		
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	236 376	630 582
- EU:lta saatu rahoitus	1 182 680	2 096 586
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	301 827	325 178
Tuotot yhteensä	1 720 883	3 052 346
KUSTANNUKSET		
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet, tavarat	20 244	34 648
- henkilökustannukset	1 671 092	1 742 121
- vuokrat	67 466	103 231
- palvelujen ostot	380 889	517 797
- muut erilliskustannukset	548 674	1 808 908
Erilliskustannukset yhteensä	2 688 365	4 206 705
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset	487 715	478 109
- poistot	29 712	27 458
- muut yhteiskustannukset	310 547	229 253
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	827 974	734 820
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 516 339	4 941 525
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-1 795 456	-1 889 179
Kustannusvastaavuus - %	-51	-38

3.6 Tuotokset ja laadunhallinta

Esitettävät määrälliset tiedot eivät kuvaa asioiden laajuutta, laatua tai vaikeusastetta.

OPM:ssä käsitelty 2004–2006 avatut asiat. Tilanne 1.3.2007

	Avattu	Saapunut	Laadittu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käs.aika keskiarvo vrk
Vuosi 2004	8 181	6 811	1 370	2 037	232	7 949	73
Vuosi 2005	8 385	6 911	1 474	1 649	270	8 115	75
Vuosi 2006	8 834	7 205	1 629	1 508	2 094	6 740	50

Lähde: OPM:n hallintodiaari

OPM:ssä käsitellyt asiat 2006 osastoittain. Tilanne 1.3.2007

	Avattu	Saapunut	Laadittu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käs.aika keskiarvo vrk
KTPO	2 343	1 753	590	511	305	2 038	45
KUPO	5 062	4 646	416	514	1 681	3 381	66
HAY	824	427	397	212	52	772	18
TAL	211	122	89	227	27	184	44
KAS	139	65	74	21	15	124	12
TPY	28	13	15	0	1	27	28
VIY	4		4	3	0	4	61
OSU	223	179	44	19	13	210	18

Lähde: OPM:n hallintodiaari

Hallituksen esitykset, VN:n ja OPM:n asetukset

	2003	2004	2005	2006
Hallituksen esitykset*	12	19	14	22
Valtioneuvoston asetukset*	26	23	21	17
Opetusministeriön asetukset**	14	8	8	21
Yhteensä	52	50	43	60

*) Lähde: PTJ

**) Lähde OPM:n hallintodiaari

Opetusministeriön asettamat toimielimet

	2003	2004	2005	2006
Säädösvalmisteluhanke	61	49	42	46
Johtokunta	4	3	2	5
Johtoryhmä	3	1	1	1
Koordinaatioryhmä	0	2	0	0
Lautakunta	6	2	3	3
Neuvottelukunta	10	4	3	6
Ohjausryhmä	5	2	4	6
Yhteistyöryhmä	0	1	0	1**
Toimikunta	6	37*	3	4
Selvityshenkilö	4	7	2	12
Työryhmä	32	51	52	36
Muut	0	0	6	6
Toimielimet yhteensä	138	159	118	126

*) sisältää joka kolmas vuosi asetettavat koulutustoimikunnat, joita vuonna 2004 asetettiin 33 kpl.

***) asetettu yhdessä KTM:n kanssa

Lähde: OPM:n hankerekisteri

Mediaviestintä/uutistoiminta

	2003	2004	2005	2006
Tiedotteet suomeksi	361	389	372	487
ruotsiksi	61	79	72	128
englanniksi*	-	-	-	25
muilla kielillä*	-	-	-	11
Englanninkieliset koosteet	11	11	11	10
Mediakatsaus	päivittäin	päivittäin	päivittäin	päivittäin

*) EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvää tiedotusta

Internet-palvelu

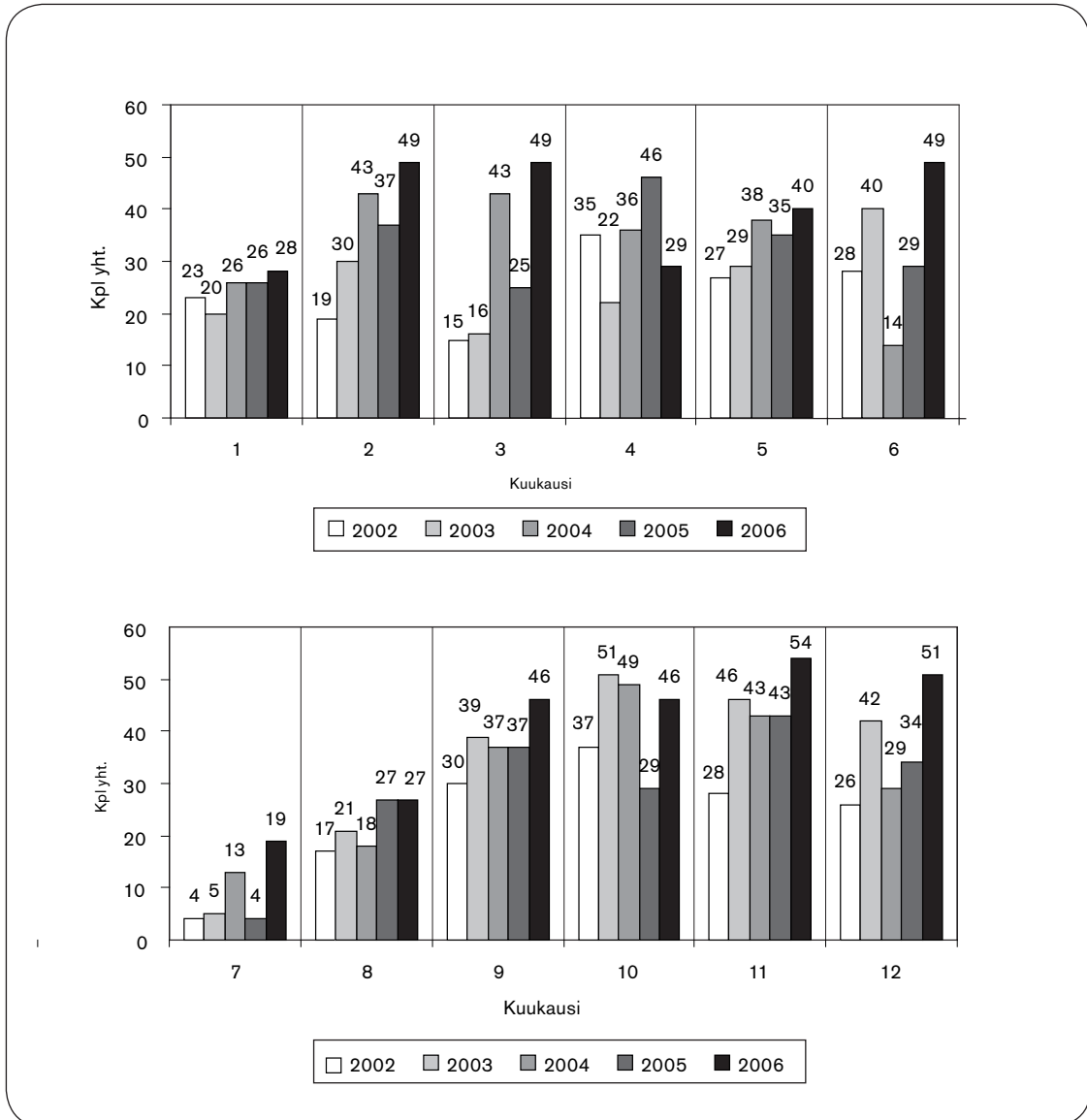
	2003	2004	2005	2006
HTML-sivuja	8 500	12 000	12 000	12 000
Sivuhakuja	6,9 milj.	8 milj.	.*	.*
Etusivu-verkkolehti	23	22	22	20
Palautteet virtuaalivirkamiehelle	735	834	839	887

*) Uudistustyön vuoksi hakuja ei voitu tilastoida

Julkaisutoiminta

	2003	2004	2005	2006
Julkaisusarjojen julkaisut	73	72	86	89
Muut julkaisut (mm. EU-puheenjohtajuuskauteen liittyviä)	-	-	-	10

Lehdistötiedotteet

Opetusministeriön toiminnan ja prosessien kehittämistä linjattiin opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa 2007–2011, jota edelsi Kehittämissuunnitelma 2006:n esitykset. Kehittämissuunnitelmassa esitettiin keskeiset ministeriön toiminnan ja organisaation kehittämistoimenpiteet tulevaisuuden haasteisiin vastaamiseksi. Organisaatorakenteen uudistamiseksi tehtiin kokonaisuus, joka sisälsi koulutus- ja tiedepolitiikan osastoa sekä hallintopalveluita koskevia uudistuksia. Toimintatapojen kehittämiseksi esitettiin uudistuksia mm. strategiatyöhön, tiedolla johtamiseen, laadun- ja riskienhallintaan, hallinnonalan tulohajautukseen ja sisäiseen tulosjohtamiseen. Uudistuksia toteutetaan vaiheittain ja osa niistä liittyy jo vuoden 2006 tavoitteisiin.

Valtion talousarviossa 2006 on asetettu opetusministeriölle laadunhallintaa koskevia tavoitteita. Opetusministeriössä on asetettu tarkemmat tulostavoitteet, joilla edistetään laadunhallintaa koskevien tavoitteiden toteutumista.

Laadunhallinnan tavoite

Opetusministeriön toimialan strategioiden suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta toteutetaan laadukkaasti täyttäen hallitusohjelmassa asetetut tavoitteet.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Varaudutaan uuden hallitusohjelman valmisteluun.	<p>Ministeriön toimialan käsittävä tulevaisuus katsaus valmistui. Tulevaisuus-katsauksessa tarkasteltiin hallinnonalan toimintaa toimintaympäristön keskeisten muutostekijöiden, erityisesti globalisaation, työvoimakehityksen, väestön ikärakenteen ja sosiaalisten kulttuuristen muutosten kautta. Lisäksi katsauksessa esitetään keskeiset kehityshaasteet ja niihin liittyvät ratkaisuehdotukset sekä rahoituskehys seuraavalle hallituskaudelle.</p> <p>Opetusministeriö raportoi hallinnonalansa osalta hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan tavoitteiden saavuttamisesta. Osallistuttiin aktiivisesti hallituksen politiikkaohjelmien toteuttamiseen. Osallistuttiin valtioneuvoston kanslian johtamaan hallituksen politiikkaohjelmien kehittämistä koskevaan hankkeeseen.</p>
Opetusministeriön strategista ohjausta tehostetaan.	<p>Opetusministeriössä valmisteltiin Kehittämisyhjän 2006:n ja opetusministeriön kehittämisohjelman 2007–2011 osana linjaukset ministeriön strategiaprosessien kehittämiseksi. Ministeriö laatii vuoteen 2020 ulottuvan strategian, jolla varaudutaan toimintaympäristön muutoksiin. Opetusministeriön toimialoille laaditaan toimialakohtaiset strategiat. Opetusministeriön tavoitteena on, että strategioiden ja toimintaohjelmien määrää vähennetään huomattavasti nykyisestä.</p> <p>Toimialakohtaisten strategioiden osalta käynnistyi koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman laatiminen vuosille 2007–2012 sekä kulttuuripolitiikan strategian valmistelu. Käynnissä olivat myös nuorisopoliittisen ohjelman ja kansallisen liikuntaohjelman toimeenpano.</p> <p>Luovusstrategiatyö valmistui hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on vahvistaa ja monipuolistaa luovuuteen perustuvaa toiminnallisuutta yhteiskunnassa sekä edistää luovuuden avulla Suomen menestystä henkisesti ja taloudellisesti. Hallinnonalarajat ylittävän luonteen vuoksi strategiassa esitettiin luovuuden ja innovatiivisuuden politiikkaohjelmaa seuraavalle hallituskaudelle. Opetusministeriö on laajentanut esityksen koskemaan myös osaamista. Toteutuessaan politiikkaohjelma loisi välineen, jolla strategiatyön tavoitteita voitaisiin muuttaa käytännöiksi. Ellei politiikkaohjelma toteudu, luovusstrategian tavoitteiden toteuttamiseksi täytyy etsiä muita välineitä.</p> <p>Opetusministeriön toimialaa koskien valmisteltiin lisäksi mm. alueiden vahvuudeksi -strategian toteutumisen arviointia ja jatkotoimia sekä seurattiin kestävä kehityksen -strategian toteutumista.</p>
Opetusministeriön tiedolla johtamista tukevaa tilasto- ja tietotuotantoa sekä sektoritutkimusta kehitetään.	<p>Opetusministeriön kehittämisohjelmassa 2007–2011 tehtiin esityksiä tiedolla johtamisen ja sitä tukevan tieto- ja tilastotuotannon sekä sektoritutkimuksen kehittämiseksi. Käynnistettiin poikkihallinnollisen analyysiryhmän valmistelu.</p> <p>Opetusministeriön hallinnonalan sektoritutkimustyöryhmän raportti valmistui. Työryhmän esitykset otettiin huomioon opetusministeriön kehittämisohjelman 2007–2011 valmistelussa.</p> <p>Koulutustarjonta 2012-projektin työ jatkettiin koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa 2007–2012 koskevien koulutustarpeiden määrittämiseksi. Käynnissä oli myös useita koulutustarpeiden ennakoivia ESR-hankkeita, joista keskeisimpiä olivat mm. koulutustarpeiden määrällisen ennakkoinnin menetelmän ja yhteistyön kehittäminen alueellisessa ennakoinnissa (Opetushallitus), KOMEE 2020-kone- ja metalliteollisuus 2020 (Teknologiateollisuus ry) sekä muuttuvan palvelusektorin laadulliset ja määrälliset osaamistarpeet vuonna 2020 (EK).</p>

	Kehitettiin liikuntatoimen tiedolla johtamista. Liikunnan toimialaa koskevan strategisen tiedolla johtamisen raportti valmistui. Työryhmä ehdotti useita toimenpiteitä informaatio-ohjauksen ja tiedolla johtamisen kehittämiseksi liikunnan toimialalla. Toimenpiteiden valmistelu on aloitettu mm. tiedonvälityksen ja -kokoamisen edistämiseksi sekä toimialan keskinäisen informaatioyhteistyön parantamiseksi.
Koulutuspoliittinen selonteko.	Koulutuspoliittinen selonteko annettiin huhtikuussa 2006. Eduskunnan käsittely päättyi marraskuussa. Eduskunta antoi selonteosta kahdeksan lausumaa.
Otetaan käyttöön hyväksytty ja julkaistu opetusministeriön hallinnonalan IT-strategia.	Käynnistettiin hallinnonalan tietohallintostrategian laadinnan yhteistyössä hallinnonalan virastojen ja laitosten kanssa. Hallinnonalan tietohallintostrategia vahvistettiin marraskuussa 2006.

Laadunhallinnan tavoite

Ministeriön toimialan lainsäädännön valmistelu ja seuranta täyttää valtioneuvoston asettamat laatuvaatimukset.

Syysistuntokaudella 2006 opetusministeriö antoi eduskunnalle kaikki annettavaksi ilmoitetut hallituksen esitykset. Kevätistuntokaudella esityksistä annettiin noin puolet.

Istuntokaudella eduskunnalle annettaviksi ilmoitetut hallituksen esitykset

	2004 kevät	2004 syksy	2005 kevät	2005 syksy	2006 kevät	2006 syksy
OPM: annettaviksi ilmoitetut HE:t	15	11	11	9	13	8
ilmoitetuista antamatta jääneet HE:t	4	7	3	6	7	0

Opetusministeriössä otettiin käyttöön hallituksen esityksen laatimista koskeva toimeksi-antolomake. Lomakkeeseen kerätään tiedot mm. hallituksen esityksen valmisteluvastuusta ja organisoinnista, pääasiallisesta sisällöstä, kuultavista tahoista, hankittavista selvityksistä, määräajasta sekä hankkeen yhteydestä esim. talousarvioon ja hallitusohjelmaan. Lomakkeen tiedot toimitetaan mm. hankerekisteriin.

Kehittämishjelmassa 2007–2011 esitettiin ministeriöön perustettavaksi lainsäädäntö-työn laatua tukeva ministeriön lainvalmistelijoista koostuva lainsäädännön yhteistyöryhmä. Lisäksi kehittämishjelmassa kiinnitettiin huomiota sektoritutkimuksen tulosten systemaattiseen hyödyntämiseen lainsäädäntövalmistelussa sekä lainsäädännön vaikutusten arvioinnissa ja seurannassa.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Kirkkolain valmisteluprosessin kehittäminen aloitetaan. Lainsäädännön valmistelu täyttää asetetut aikataulu- ja laatuvaatimukset.	Kirkollisen lainvalmistelun kehittämistä varten asetettiin opetusministeriön ja evankelis-luterilaisen kirkon yhteinen työryhmä. Tavoitteena on tehostaa kirkkolakiehdotusten valmisteluprosessia ja parantaa valmistelun laatua.

Laadunhallinnan tavoite

Ministeriön toimialan toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta tuottaa päätöksenteon pohjaksi oikeat ja riittävät tiedot sekä edistää tehokkaasti ja laadukkaasti toimialalle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuus- ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteuttamista.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Kehitetään valtionavustusprosesseja	Lomake.fi -palvelun ja opetusministeriön välisten yhteyksien ja tiedonvaihdon toteuttamista täsmennettiin valtionavustusten sähköistä käsittelyä suunnitellen eVa työryhmän ehdotusten pohjalta. Tarvittavat toimenpiteet tehtiin ministeriön taustajärjestelmiin ja Lomake.fi -palveluun. Palvelu annettiin testattavaksi muutamille koekäyttäjille, minkä pohjalta toimintoja parannettiin. Liikuntayksikkö osallistui sähköisen valtionavustuskäytännön kehittämiseen ja valmistautui sähköisten käytäntöjen käyttöönottoon kehittämällä tiimipohjaista käsittelyprosessia valtionapuhakemusten käsittelyssä.
Toteutetaan prosessikohtainen kustannuslaskenta ja työajanseuranta.	Prosessikohtainen työajanseuranta toteutettiin neljännesvuosittaisella työaikakyselyllä. Palkkakustannukset kohdistettiin prosesseille toteutuneiden työaikojen perusteella ja muut kustannukset kirjanpitolietojen perusteella. Työajanseurantajärjestelmän hankintaa selvitettiin yhdessä CIMO:n ja Suomen Akatemian kanssa.
Talousarvion rakennetta kehitetään vuoden 2007 talousarvioesitystä varten.	Hallinnonalan talousarvion uusi rakenne ja momenttien perustelujen uusi kirjoitustapa otettiin käyttöön hallinnonaloista ensimmäisenä vuoden 2007 talousarvioesityksessä. Valtiovarainvaliokunta antoi mietinnössään myönteistä palautetta uudistuksesta.

Laadunhallinnan tavoite

Ministeriön toimialan ohjausta kehitetään laatua, tuottavuutta ja toiminnan tehokkuutta edistäväksi.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Toimialan ohjauksen, päätöksenteon ja seurannan laatua parannetaan.	Opetusministeriön kehittämisohjelmassa 2007–2011 tehtiin esitykset opetusministeriön toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosessien kehittämiseksi. Toiminta- ja taloussuunnittelun valmisteluprosessia tehostetaan ja sen valmistelua kevennetään vuoden 2009–2012 TTS:ää koskevasta valmistelusta alkaen. Opetusministeriön kehittämisohjelmassa 2007–2011 tehtiin esitys toimialan ohjauksen kehittämiseksi siten, että osana kehittämisohjelman toimeenpanoa käynnistetään ohjauksen kehittämisprojekti vuonna 2007 tavoitteena vahvemman, yhtenäisemmän ja kokonaisvaltaisemman ohjausjärjestelmän luominen. Myös ministeriön sisäinen tulosjohtamisprosessi ja sitä tukeva tietojärjestelmä uudistetaan ja kytketään tiiviimmin toimialan ohjaukseen. Osana hallinnonalan ohjausta käytiin tulossopimus- tai tulosperusteiset neuvottelut virastojen ja laitosten kanssa. Neuvotteluissa kiinnitettiin huomiota toiminnan laatuun, tuottavuuteen ja tehokkuuteen. Kaikille hallinnonalan virastoille ja laitoksille annettiin tilinpäätöskannanotot. Toimintavuoden 2006 aikana ilmestyneitä Cuporen julkaisuja hyödynnettiin kulttuuripolitiikan suunnittelun ja tulosten arvioinnin kehittämisessä. Kulttuurilistojen kehittämisessä on painotettu vahvasti yleistavoitteisen ja tulostavoitteiden saavuttamista ja vaikuttavuutta kuvaavien tunnuslukujen tuottamista.

Kunta- ja palvelurakenteen kehittäminen	Opetusministeriö osallistui kunta- ja palvelurakenneuudistuksen opetusministeriön valmisteluryhmän työhön, joka valmistui syksyllä 2006. Asian jatkovalmistelu käynnistyi. Kunta- ja palvelurakenteen kehittämisen avulla pyritään vastaamaan tuottavuutta ja toiminnan tehokkuutta edistäviin tavoitteisiin.
---	---

Laadunhallinnan tavoite

Kansainvälisen yhteistyön prosesseja yksinkertaistetaan

ja selkeytetään tukemaan toimialan kehittämisen ja ohjauksen tavoitteita.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Yksinkertaistetaan ja selkeytetään kansainvälisen kulttuuriyhteistyön prosesseja.	Kulttuurin kansainvälisen toiminnan rahoituksen selkiyttämiseksi valmisteltiin ja toimeenpantiin työryhmäehdotukset, joiden mukaisesti varattiin määrärahaosuudet ulkosuomalaistoimintaa, ystävyysseuratoimintaa ja muuta kulttuurialan kansainvälistä yhteistyötä sekä sukukansaohjelman toimeenpanoa varten. Selvitysmiesten työhön ja määrärahojen eduskuntakäsittelyyn pohjautuen käynnistettiin toimenpiteet ystävyysseuratoiminnan ja sukukansaohjelman määrärahojen osittaiseksi delegoinniksi ministeriön ulkopuolelle. Kansainvälisen kulttuuriyhteistyön määrärahan ympärivuotisesta hausta luovuttiin, haku aika on jatkossa tammikuun lopussa.
Monenkeskistä yhteistyötä ja siihen liittyviä keskeisiä prosesseja ja niiden (seuranta) koordinaatiota tiivistetään.	Opetusministeriö osallistui Suomen pysyvän Unesco- ja OECD-edustuston toimintasuunnitelman laatimiseen ja sen toteuttamiseen. Yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa laadittiin Unesco-linjauksia. EU-puheenjohtajuuskaudella opetusministeriö osallistui Suomen tavoitteiden määrittelyyn hallinnonalan kannalta olennaisissa monenkeskisissä järjestöissä, erityisesti Unescossa. Näin huolehdittiin hallinnonalan kannalta asianmukaisesta edustuksesta niin EU:n toiminnassa kuin ao. järjestöjen työssä. Opetusministeriö vaikutti Suomen kannanottoihin Euroopan neuvostossa mm. urheilun alalla ministeriön Euroopan neuvosto -strategian mukaisesti. Euroopan neuvoston nuorisotoimialan yhteistyössä osallistuttiin eurooppalaiseen nuorisokampanjaan "All Different - All Equal". Suomi oli Barentsi euro-arktisen neuvoston nuorisopoliittisen työryhmän puheenjohtaja. Vuoden aikana neuvoteltiin Barentsin alueen nuorisoyhteistyön toimiston toiminnan ja rahoituksen jatko vuosille 2007–2008. Pohjoismaista yhteistyötä toteutettiin Pohjoismaiden ministerineuvoston lapsi- ja nuorisopoliittisessa komiteassa (NORDBUK), joka valmisteli horisontaalisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategian ja NORDBUK:n toimintasuunnitelman vuosille 2006–2009. Samalla valmistauduttiin vuonna 2007 alkavaan NORDBUK:n puheenjohtajuuteen.
Kevennetään kahdenvälistä kulttuurisopimusjärjestelmää.	Kahdenvälisten kulttuurivaihto-ohjelmien valmistelussa (Belgia, Israel, Intia, Moldova, Slovakia, Turkki ja Egypti) on ohjelmiin esitetty merkittäviä kevennyksiä. Ohjelmat on pyritty muokkaamaan yleisluontoisiksi sekä siirtymään määräaikaisista ohjelmista toistaiseksi voimassa oleviin ohjelmiin. Tshekin tasavallan kanssa allekirjoitettiin toistaiseksi voimassa oleva kulttuurivaihto-ohjelma edellä mainittujen linjausten mukaisesti.

Laadunhallinnan tavoite

EU-asioiden valmistelulla, seurannalla ja kantojen määrittelyllä tuotetaan päätöksenteon ja rahoituksen suunnittelun pohjaksi riittävät ja ajantasaiset tiedot.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmistelussa ja toteutuksessa huolehditaan hallinnonalan toimintatavoitteiden edistämisestä.

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
EU-puheenjohtajuuskausi tuloksellisesti järjestetty.	Suomen EU-puheenjohtajuuskausi toteutui suunnitelmien mukaisesti. Asioiden etukäteisarviointi ja kokousjärjestelyiden suunnittelu ja hallinnon toimintatavoitteista huolehtiminen ministeriöiden yhteisissä koordinaatio-elimissä tuottivat hyvän lopputuloksen. Sujuvan yhteydenpidon luominen eri yhteistyötahojen kanssa auttoi ajantasaisen tiedon saamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Puheenjohtajuuskauteen liittyvän ajantasaisen informaation välittämiseksi luotiin sekä ulkoinen että sisäinen www-sivusto, jota päivitettiin säännöllisesti. Puheenjohtajuuskauden rahoituksen suunnittelu ja seuranta edellyttivät talousjärjestelmän rakentamista, jonka avulla saatiin ajantasaista rahoitustietoa sekä ulkoisten että ministeriön omien rahoituslähteiden kehityksestä. Ministeriö pysyi puheenjohtajuuskauden rahoituksessa suunnitellussa budjetikehyksessä.
Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmistelussa ja toteutuksessa huolehditaan hallinnonalan toimintatavoitteiden edistämisestä.	<p>Keskeisimpiä saavutuksia toimialalla olivat päätökset monivuotisista yhteistyöohjelmista koulutus-, kulttuuri- ja nuorisopolitiikan sektoreilla, sekä päätös EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelmasta. Koulutusasioissa hyväksyttiin päätelmät koulutuksen tehokkuudesta ja tasapuolisuudesta. Epävirallisessa opetusministerikokouksessa hyväksyttiin yhteinen Helsinki-julistus, jolla sovittiin ammatillisen koulutuksen eurooppalaista yhteistyötä edistävän Kööpenhaminan prosessin jatkamisesta. Käsittelyssä olivat myös komission tiedonanto Euroopan korkeakoulujen modernisoinnista sekä ehdotus Euroopan teknologiainstituutin perustamisesta.</p> <p>Kulttuuriasioiden osalta hyväksyttiin kulttuuriaineiston digitointia ja sähköistä saatavuutta sekä digitaalista säilyttämistä koskevat päätelmät, joiden avulla pyritään luomaan Euroopan digitaalinen kirjasto. Lisäksi neuvosto hyväksyi yhteisen kannan vuoden 2008 julistamisesta Kulttuurien välisen vuoropuhelun teemavuodeksi. Nuorisoasioiden osalta hyväksyttiin päätöslauselma nuorten osallistumista ja tiedottamista koskevien yhteisten tavoitteiden täytäntöönpanosta nuorten aktiivisen unionin kansalaisuuden edistämiseksi. Liikuntasektorilla epävirallisessa urheiluministerikokouksessa päätettiin perustaa työryhmä selvittämään urheilun kansalaisjärjestötoiminnan suhdetta yhteisöläinsäädäntöön.</p> <p>EU:n horisontaalisissa asioissa merkittävimmiä nousivat neuvoston ja parlamentin yhteispäätös palveludirektiivistä ja komission julkaisema Lissabonin edistymisraportti. Opetusministeriö järjesti kaksi ministeritason ja 23 virkamiestason kokousta.</p>
Sisäistä ja ulkoista viestintää kehitetään yhteistyössä osastojen ja yksiköiden kanssa painopisteenä EU-puheenjohtajakauden viestinnän onnistunut toteuttaminen. Kehittämistoimilla edistetään hankkeiden viestintäsuunnittelua ja yhteistyötä viestinnässä.	EU-puheenjohtajakauden viestintä toteutui suunnitelman mukaisesti. Puheenjohtajuuskautta varten valmistui yhteensä 17 julkaisua. Viestintäsuunnitelmaa täydennettiin säännöllisesti kokousvalmistelujen yhteydessä. Viestintäyhteistyö EU-puheenjohtajuussihteeristön kanssa sujui hyvin.

3.7 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtion talousarviossa 2006 on asetettu opetusministeriölle henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämistä koskevia tavoitteita. Opetusministeriössä on asetettu tulostavoitteet, joilla edistetään henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteiden toteutumista. Henkilöstöasioista raportoidaan tarkemmin henkilöstötilinpäätöksessä.

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoite

Strategisella henkilöstösuunnittelulla valmistaudutaan opetus- ja kulttuurihallinnon henkilöstön ikärakenteen muutokseen.

Opetusministeriön palveluksessa oli vuoden lopussa 361 henkilöä. Vuoden aikana käytettiin yhteensä 336 henkilötyövuotta eli 6 henkilötyövuotta edellisvuotta enemmän. Henkilötyövuosien määrän kasvu johtui harjoittelijoiden aiempaa suuremmasta määrästä. Harjoittelijoiden tarvetta ovat lisänneet mm. EU-puheenjohtajuuskauden tehtävät. Vakinaisten palvelussuhteiden osuus on kasvanut 81,2 %:iin ministeriön vakinaistettua kaksi määräaikaista tehtävää. Opetusministeriön palveluksesta on poistunut vuoden 2006 aikana yhteensä 43 henkilöä.

Henkilöstömäärä ja rakenne

	2004	2005	2006
Henkilötyövuodet (sis. työllisyysvaroin palkatut ja harjoittelijat)	329	330	336
Henkilöstömäärä	348	362	361
naiset	237	245	250
miehet	111	117	111
henkilöstömäärän muutos (%)	0,0	4,0	-0,3
Vakinaiset	293	291	293
naiset	200	202	204
miehet	93	89	89
%-osuus henkilöstöstä	84,2	80,4	81,2
Määräaikaiset	55	71	68
naiset	37	43	46
miehet	18	28	22
%-osuus henkilöstöstä	15,8	19,6	18,8
Kokoaikaiset	342	354	356
Osa-aikaiset	6	8	5
Keski-ikä, vuotta	47,4	47,1	47,2
naiset	46,6	46,7	46,8
miehet	49,1	47,9	48,1
Ikäjakauma			
alle 30-vuotiaiden osuus (%)	5,2	7,2	7,2
30-39-vuotiaiden osuus (%)	19,0	18,3	17,7
40-49 vuotiaiden osuus (%)	29,3	30,1	29,6
50-59-vuotiaiden osuus (%)	36,2	32,6	32,4
yli 59-vuotiaiden osuus (%)	10,3	11,9	13,1
Lähtövaihtuvuus			
lähtövaihtuvuus (%)	6,0	8,6	11,9
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (%)	0,0	0,3	1,1
vanhuuseläkkeelle siirtyminen (%)	1,4	1,4	1,3

Opetusministeriön henkilöstön koulutustaso on korkea. Henkilöstöstä 49,6%:lla on ylempi akateeminen loppututkinto ja 8,6%:lla akateeminen jatkotutkinto. Opetusministeriön koulutustasoindeksi nousi vuonna 2006 asiantuntijaorganisaatiolle asetettuun tavoiteindeksilukuun 6,0.

Vuonna 2006 koulutusmenot olivat yhteensä 202 337 euroa. Koulutuspäivien määrä henkilötyövuotta kohti on vähentynyt viime vuosina. Toisaalta työn sisältö ja haasteellisuus on saanut työtyytyväisyyskyselyssä vuosina 2004 – 2006 jatkuvasti parantuneet arvot. Osaamisen kehittyminen on opetusministeriössä mahdollista työssä oppimisen kautta.

Vuonna 2006 uusitussa osaamisen kehittämissuunnitelmassa laajennettiin näkökulmaa henkilöstön kehittämiseen osaamisen hallintaan ja johtamiseen, samalla myös suunnittelun aikajännettä pidennettiin.

Osaaminen

	2004	2005	2006
Koulutusjakauma, % henkilöstöstä			
perusaste	8,0	9,7	4,4
keskiaste	10,9	9,4	14,1
alin korkea-aste	11,8	10,5	10,2
alempi korkeakouluaste	10,3	11,0	13,0
ylempi korkeakouluaste	50,6	50,3	49,6
tutkijakoulutusaste	8,3	9,1	8,6
Koulutustasoindeksi	5,9	5,9	6,0
Koulutuspanostus, euroa/htv	424	723	602
Koulutuspäiviä/htv	3,8	3,4	2,2

Kokonaistyövoimakustannukset koostuvat tehdyn työajan palkoista ja välillisistä työvoimakustannuksista. Välilliset työvoimakustannukset sisältävät välilliset palkat, sosiaaliturvan kustannukset ja muut välilliset työvoimakustannukset. Opetusministeriön tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta on kasvanut 1,3 prosenttiyksikköä 74,8 %:iin. Välilliset työvoimakustannukset ovat laskeneet 0,9 % sosiaaliturvan kustannusten laskun vuoksi.

Henkilöstökulut

	2004	2005	2006
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta (%)	75,4	73,5	74,8
Työvoimakustannukset, euroa			
a. Kokonaispalkkasumma	15 845 551	16 333 175	16 691 273
b. Välilliset palkat	2 083 650	2 383 314	2 474 183
c. Tehdyn työajan palkat (a.-b.)	13 761 901	13 949 861	14 217 183
d. Sosiaaliturvan kustannukset	3 143 502	3 224 976	3 082 135
e. Välilliset työvoimakustannukset yht. (b.+d.)	5 227 152	5 608 290	5 556 318
f. Kokonaistyövoimakustannukset yht. (c.+e.)	18 989 053	19 558 151	19 773 408
Tehdyn työajan palkat, % -osuus kohdasta a.	86,9	85,4	85,2
Välillisten työvoimakust. %-osuus kohdasta c.	38,0	40,2	39,1

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoite

Työtyytyväisyysindeksin tavoite vähintään 3,4 asteikolla 1 - 5.

Työtyytyväisyyskyselyn mukaan henkilöstön kokonaistyötyytyväisyys on vakiintunut tavoitteeksi asetettuun indeksilukuun 3,4. Tyytyväisimpiä oltiin työn sisältöön ja haasteellisuuteen, mitä kuvaava indeksiluku oli noussut viime vuoden arvioon verrattuna. Myös työilmapiiri ja yhteistyö sekä johtaminen saivat korkeat indeksiluvut. Palkkaus ja työnantajakuva nähtiin edelleen kehittämistä vaativina. Työtyytyväisyyskyselyn vastausprosentti oli 70,1.

Opetusministeriön henkilöstön sairastuvuus mitattuna sairauspoissaolopäivien lukumäärällä henkilötyövuotta kohti laski edellisvuoden 11,2:sta 9,0:aan poissaolopäivään. Poissaolopäivien määrä/henkilötyövuosi on ollut edellisen kerran alle 10 sairauspoissaolopäivää vuonna 2003. Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2006 olivat 129 779 euroa. Kustannusten noususta merkittävän osan selittää työterveyshuollon laskutusperusteiden muutos, mikä toteutui kesäkuussa 2006 työterveyshuollon palvelusopimuksen uusimisen yhteydessä.

Työhyvinvointi

	2004	2005	2006
Työtyytyväisyysindeksi (asteikko 1-5)	3,3	3,4	3,4
johtaminen	3,3	3,5	3,5
työn sisältö ja haasteellisuus	3,7	3,8	3,9
palkkaus	2,6	2,8	2,8
kehittymisen tuki	3,2	3,3	3,3
työilmapiiri ja yhteistyö	3,6	3,8	3,8
työolot	3,6	3,6	3,6
tiedon kulku	3,1	3,3	3,2
työnantajakuva	3,1	3,1	3,1
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	11,1	11,2	9,0
Työterveyshuolto, euroa/htv	263	301	386

Ministeriön tulostavoite 2006	Tulostavoitteen toteuma ja analyysi
Tuloksellinen ja tehokas työyhteisö.	<p>Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen keskeisimmät haasteet liittyivät EU-puheenjohtajuuskauden lisäksi ministeriön kehittämistoimien valmisteluun ja toimitila-asioihin, joista kaikista suoriuduttiin tuloksellisesti ja tehokkaasti.</p> <p>Henkilöstön ammatillisen osaamisen ja taitojen kehittäminen toteutui henkilöstön osallistumisena sekä ministeriön itse järjestämään että ulkopuolisten koulutusorganisaatioiden tarjoamaan koulutukseen. Osaamisen kehittymistä tuettiin kehityskeskustelujen yhteydessä kiinnittämällä erityishuomiota yksilöllisen koulutus- ja kehittämissuunnitelman laatimiseen. Myös henkilöstön omaehtoista ammatillista kehittymistä kannustettiin ottamalla käyttöön opiskelustipendijärjestelmä.</p>
Hyvinvointia tukeva työilmapiiri.	<p>Opetusministeriön vuoden 2005 työilmapiiribarometrin tulosten yksikkökohtaista käsittelystä annettiin ohjeistus yksiköille. Vastauksia palautettiin yhteensä 17 toimintayksiköistä. Vastausten perusteella laadittiin yhteenveto.</p> <p>Yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojeluorganisaation kanssa suunniteltiin toimintamallia, jonka avulla työyhteisön tilannetta kuvaavia tietoja voitaisiin koota ja niiden tulkintaa kehittää kokonaisvaltaisesti esim. ministeriön tietojärjestelmistä saatavan aineiston avulla.</p> <p>Ministeriössä käynnistettiin Valtiokonttorin johdolla Valtiokonttorin riskienarviointimenetelmän pilotointi. Opetusministeriön pilottiyksiköt olivat tiedepolitiikan yksikkö sekä taide- ja kulttuuriperintöyksikkö. Riskienarvioinnin analyysin perusteella ko. yksiköitä ohjeistettiin toteuttamaan tarpeelliset jatkotoimenpiteet. Valtiokonttorin riskienarviointimenetelmää ei otettu ministeriössä laajempaan käyttöön. Riskienarviointimenetelmän avulla saatuja tuloksia hyödynnetään pilottiyksiköissä sekä hyvinvointia tukevan työilmapiirin saavuttamista koskevien tavoitteiden toteuttamisessa.</p> <p>Luotiin työyhteisöjen akuuttien ongelmatilanteiden ratkaisuun kolmiportainen toimintamalli, jonka mukaisina ratkaisuvaihtoehtoina on eroteltavissa tilanteen ratkaisu työyhteisön sisäisenä omin voimin, hallintoyksikön tuella ja ulkopuolista asiantuntijaa käyttäen.</p>
Tarkoituksenmukainen henkilöstön määrä ja rakenne.	<p>Henkilöstön määrää ryhdytään ohjaamaan keskitetysti. Opetusministeriön Kehittämisryhmä 2006:n muistion mukaisesti opetusministeriön henkilöstösuunnittelu vaiheistettiin siten, että ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan systemaattinen ennakkoiva ja keskitetty henkilöstösuunnittelu. Toisessa, strategisen henkilöstösuunnittelun vaiheessa henkilöstön määrää ohjataan keskitetysti ja tarvittaessa kohdennetaan resursseja uudelleen. Asetettiin henkilöstösuunnitteluryhmä.</p>
Toimiva palkkausjärjestelmä.	<p>Palkkausjärjestelmän kehittämisryhmä jatkaa arviointiryhmän toiminnan kehittämistä vuonna 2007.</p> <p>Rahoitusmahdollisuuksia arvioitiin vuoden 2007 resurssikehyksen valmistelun yhteydessä.</p>

4 Tilinpäätösanalyysi

Opetusministeriö tilivirastona

Tilivirastoon kuuluvat opetusministeriön päämaksupisteen lisäksi seuraavat maksupisteet: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus (CIMO), Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Näkövammaisten kirjasto, Suomen elokuva-arkisto, Suomen ortodoksinen kirkollishallitus, Valtion elokuvatarkastamo, Varastokirjasto, Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti ja Ylioppilastutkintolautakunta.

Kirjanpidon vientirivien lukumäärä oli kertomusvuonna päämaksupisteessä 204 900 kpl (+ 1,8 %) ja muissa maksupisteissä yhteensä 125 100 kpl (+ 5 %). Velkareskontraan kirjattuja ostolaskuja ja muita maksettavia eriä oli päämaksupisteessä 40 500 kpl (+ 1,5 %) ja muissa maksupisteissä yhteensä 17 400 kpl (+ 1,2 %).

4.1 Rahoituksen rakenne

Tuotot

Maksullisen toiminnan tuotoista noin 7,6 milj. euroa muodostuu julkisoikeudellisista suoritteista, noin 0,4 milj. euroa erillislakien mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista ja noin 1,1 milj. euroa liiketaloudellisista suoritteista saaduista maksuista. Erillislain mukaiset suoritteet ovat Valtion elokuvatarkastamon perimiä kuvaohjelmien tarkastusmaksuja.

Muista toiminnan tuotoista 2,4 milj. euroa on toisilta valtion virastoilta saatua yhteistoiminnan rahoitusta, josta suurin osa muodostuu Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen apurahatoiminnan tuotoista. Opetusministeriön osalta kysymys on mm. työllisyysperusteisista investoinneista ja Kulttuuri maaseudun vahvuutena -hankkeesta. Yhteistoiminnan rahoitukseen sisältyvät myös tiliviraston saamat korvaukset korkeakouluharjoittelijoiden palkoista. Noin 1,3 milj. euroa on Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen EU:lta saamaa yhteistoiminnan rahoitusta EU-ohjelmiin ja niihin liittyviin seminaareihin. Opetusministeriö on saanut EU:lta noin 770 000 euroa EU-puheenjohtajuuskauden kokousmenoja varten.

Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen Pohjoismaiselta ministerineuvostolta saamat tulot kesäkurssitoimintaan ja Nordplus-ohjelman hallinnointiin, apurahatulot ja seminaarien osallistumismaksut ovat noin 490 000 euroa. Muutaman kymmenen tuhannen euron avustuksia ovat saaneet eräät maksupisteet. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus on saa-

nut kunnilta ja säätiöiltä avustusta murrenauhojen digitointiin. Näkövammaisten kirjasto on saanut avustusta näkövammaisten nuorten kesätyöpaikkojen tukemiseen sekä kirjaston toimintaan. Suomen elokuva-arkisto on saanut eri tahoilta avustusta mm. elokuvien kopiointikustannuksiin, elokuvien digitointiin sekä seminaarien ja vierailujen järjestämiseen.

Määrärahojen käyttöönasettamiset

Yleissivistävän koulutuksen yksikkö on myöntänyt Opetushallitukselle määrärahoja noin 9 450 000 euroa mm. seuraaviin tarkoituksiin. Momentilta 29.40.30 jaettaviksi avustuksina yhteensä 5 705 000 euroa tieto- ja viestintätekniiikan käyttöön opetuksessa ja opiskelussa, oppimisympäristöjen kehittämiseen ja tietoverkkojen rakentamiseen, tietohuollon ja tietohallinnan kehittämiseen sekä tieto- ja resurssikeskusverkostojen kehittämiseen, yhteistoinnallisten työmuotojen, tukitoimien, kodin ja koulun yhteistyön sekä opetuksen laatu- ja järjestelmien kehittämiseen. Aamu- ja ilta- ja viikkipäivätoiminnan kehittämiseen ja seurantaan on myönnetty 200 000 euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n mukaisten avustusten maksamiseen oppilaitosten kokeilu- ja kehittämistoimintaan ja oppilaitosten kansainvälistämiseen on myönnetty 2 000 000 euroa. Momentilta 29.01.22 on rahoitettu 400 000 euroa yleissivistävän koulutuksen tietoyhteiskuntaohjelmaan sekä kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan kuuluvia hankkeita.

Momentilta 29.40.25 on myönnetty määrärahaa 409 000 euroa Opetushallituksen tulossopimuksen mukaisiin toimintoihin. Lisäksi momentilta on rahoitettu tietoyhteiskuntahanketta (Ede.fi) 435 000 eurolla ja 350 000 eurolla erityisopetuksen toimenpideohjelmaan kuuluvia sairaalaopetuksen kehittämishanketta sekä erityisopetuksen seudullista kehittämishanketta.

Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen tulossopimuksen mukaisten toimintojen toteuttamiseen on myönnetty yhteensä 156 000 euroa momentilta 29.40.25.

Yliopistoille yleissivistävän koulutuksen yksikkö on myöntänyt määrärahaa yhteensä 485 000 euroa momentilta 29.01.22 ja 29.40.25. Helsingin yliopistolle on myönnetty rahoitusta mm. OECD:n Pisa 2006 III vaiheen Suomen osuuden toteuttamiseen. Turun yliopistolle on myönnetty määrärahaa mm. kouluhyvinvoinnin toimenpidekokonaisuuteen kuuluvan hankkeen toteuttamiseen. Jyväskylän yliopiston erillislaitoksena toimivalle Koulutuksen arviointineuvostolle on myönnetty määrärahaa perusopetuspedagogiikan arviointiin. Helsingin yliopistolle ja Oulun yliopistolle on myönnetty rahoitusta mm. Osallistuva oppilas- yhteisöllinen koulu -hankkeeseen.

Ammatillisen koulutuksen yksikön määrärahasta 29.60.25 rahoitetut suurimmat kokonaisuudet olivat Opetushallituksen ja kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeet 450 000 euroa ja ammattitaitokilpailutoiminnan kehittäminen 300 000 euroa. Muilta osin on rahoitettu koulutuksen arviointeja, oppisopimuskouluttajien laadun kehittämistä ja ammatillisen koulutuksen tilastojen kehittämistä 80 000 euroa.

Ammatillisen koulutuksen yksikkö on rahoittanut työministeriön määrärahalla 700 000 euroa ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaun kehittämishanketta osana työllisyyden politiikkaohjelmaa. Määräraha on käytetty sähköisen haku- ja koulutustietojärjestelmän kehittämiseen. Määrärahasta suurin osa on osoitettu opetushallitukselle.

Ammattikorkeakouluyksikkö on myöntänyt määrärahoja momentilta 29.20.25 Kansainväliselle henkilövaihdon keskukselle noin 847 000 euroa tulossopimuksen mukaisiin hankkeisiin, momentilta 29.20.22 Opetushallitukselle 677 000 euroa ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintoihin ja tiedotukseen ja Helsingin yliopistolle noin 1 milj. euroa Voyager-

kirjastojärjestelmän tukipalvelujen ja toimialan laajentamiseen.

Yliopistoyksikkö on myöntänyt momentilta 29.10.22 määrärahoja 16 yliopiston käyttöön yhteensä noin 956 000 euroa. Määrärahalla on rahoitettu yliopistojen ja Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen tulossopimuksissa sovittujen tavoitteiden tukemista, opettajan-koulutuksen kehittämistä, tutkintorakenteen kehittämistä ja KOTA-tietojärjestelmän kehittämistä ja ylläpitoa. Määrärahaa on osoitettu myös viidelle yliopistolle yliopistokeskusten toimintojen kehittämiseen.

Aikuiskoulutusyksikkö on myöntänyt määrärahoja momentilta 29.69.25 mm. Opetushallitukselle tulossopimuksen mukaisten toimintojen toteuttamiseen noin 275 000 euroa, Jyväskylän yliopistolle ammatillisen aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön arviointia varten 120 000 euroa, Etelä-Suomen lääninhallitukselle 111 000 euroa Noste-ohjelman toimeenpanoa, seurantaa ja tutkimusta varten. Momentilta 29.69.22 on myönnetty lääninhallituksille 500 000 euroa kansalaisten tietoyhteiskuntataitojen tuki- ja neuvontahenkilöiden koulutukseen, 351 000 euroa lisäkoulutuksen suunnitteluun ja Tampereen yliopistolle 210 000 euroa opetus- ja kirjastoalan henkilöstön täydennyskoulutukseen.

Tiedepolitiikan yksikkö on myöntänyt momentilta 29.10.22 yhteensä noin 248 000 euroa pääasiassa yliopistoille tiedepolitiikkaan liittyviin tutkimuksiin, selvityksiin ja yhteistyöhankkeisiin. Momentilta 29.88.53 on myönnetty määrärahaa 750 000 euroa Turun yliopiston tutkimuslaitteiston hankintaan, 100 000 euroa Kansalliskirjaston Open Access -hankkeeseen ja 228 000 euroa Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnalle tiedonjulkistamisen edistämiseen, kohdeapurahoihin ja valtionpalkintoihin.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osalta lääninhallitukset toimivat merkittävinä määrärahan jakajina. Ministeriö on asettanut käyttöön lääninhallituksille taiteen ja kulttuurin toimialalla yhteensä noin 6,3 milj. euroa lähinnä kirjastojen (momentilta 29.01.22 ja 29.90.52) ja alueellisten taidetoimikuntien toimintaan (momentilta 29.90.21 ja 29.90.52). Liikuntatoimissa lääneille on asetettu käyttöön noin 6,1 milj. euroa momentilta 29.98.50 pääasiassa liikuntapaikkarakentamiseen sekä lasten ja nuorten liikunnallisen iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Nuorisotoimissa läänien käyttöön on asetettu noin 6,7 milj. euroa momentilta 29.99.50 ja 29.99.51 mm. lasten iltapäiväkerhotoimintaan, alueellisiin ja paikallisiin nuorisotyön kehittämishankkeisiin, yleisiin läänien vastuulla oleviin nuorisotoimen menoihin sekä nuorten työpajatoimintaan.

Taiteen ja kulttuurin puolella on asetettu käyttöön määrärahoja Museovirastolle, joka on kohdentanut määrärahoja noin 1 milj. euron edestä erilaisiin kulttuuriperinnön tukemiseen liittyviin hankkeisiin momentilta 29.90.50 ja 29.90.52. Liikuntatoimen puolella vastaavasti korkeakoulu- ja tutkimuslaitokset ovat olleet merkittäviä tahoja, joissa määrärahaa on käytetty erilaisiin liikuntatoimen tutkimushankkeisiin yhteensä noin 1,8 milj. euroa momentilta 29.98.50.

4.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Momentille 29.01.21 on siirretty 56 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.01.22, 53 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.08.25, 66 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.10.22 sekä vähennyksenä 67 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenojen siirtona momentille 32.10.21.

Momentille 29.40.21 on siirretty 400 000 euroa momentilta 29.40.30 valtion oppilaitosten toiminnan rahoittamiseen.

Momentille 29.69.50 on vammaisten opiskelijaviikkojen lisäämiseksi siirretty 800 000 euroa momentilta 29.69.31.

Momentille 29.69.53 on opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistystyöhön ja kansalaisvaikuttamista koskevaan toimintaan siirretty 400 000 euroa momentilta 29.69.22 ja 1 747 000 euroa momentilta 29.69.55.

Kirjastojen valtionosuuksia on siirretty 8,9 milj. euroa taiteen veikkausvoittovaramomentilta 29.90.52 rahoitettavaksi kirjastojen valtionosuusmomentilta 29.90.30.

Perustamiskustannusten valtionosuuksia on siirretty valtionosuusuudistukseen liittyen yhteensä noin 6 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen käyttökustannusten valtionosuuksiin momentille 29.20.30 ja ammatillisten oppilaitosten käyttökustannusten valtionosuuksiin momentille 29.60.30.

Opetusministeriölle osoitetuissa määrärahoissa tapahtuneet muutokset

Momentille 29.10.21 myönnettiin lisäystä yhteensä 20 000 000 euroa korkeakoulujen kehittämislain perusteella.

Momentille 29.60.30 myönnettiin lisäystä yhteensä 2 600 000 euroa ammattiosaamisen näyttöjen käyttöönoton johdosta.

Momentille 29.90.24 myönnettiin lisäystä Suomen merimuseon toiminnan kehittämiseen ja momentille 29.90.25 otettiin lisäystä Näkövammaisten kirjaston vanhan aineiston digitointiin. Momentille 29.90.34 myönnettiin lisäystä yhteensä 1 000 000 euroa yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin ja kirjastoautojen uusimiseen.

Momentille 29.01.22 myönnettiin lisäystä valtion tiede- ja teknologianeuvoston uuden pääsihteerin ja kokopäiväistettävän osastosihteerin palkkausmenojen rahoitukseen.

Momentille 29.01.26 myönnettiin lisäystä tekijänoikeuslakiin perustuvien kopiointi- ja käyttöoikeuskorvausten valokopioinnin määrien kasvun ja korvattavan aineistonkäytön yksikköhintojen nousun johdosta sekä digitaalisen aineistonkäytön kehittämiseen.

Talousarvion toteutumiseen liittyviä näkökohtia

Veikkausvoittovarojen kertymään budjetoitu ylimääräinen tuloutus toteutui edellisenä vuonna.

EU-hankkeiden menot maksetaan laskutuksen mukaan, joten määrärahan käyttöön vaikuttaa projektien toteutuma-aste.

Valtionosuuksien toteutumiseen vaikuttivat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ennakoitua pienemmät opiskelijamäärät, esiopetukseen osallistuvien ennakoitua pienempi määrä, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan arvioitua pienempi ohjaustuntien lukumäärä sekä ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista ennakoitua suuremman määrän sijoittuminen koulutusalarakenteeltaan keskimääräistä kalliimpiin yksityisten koulutuksen järjestäjien oppilaitoksiin.

Momentilta 29.88.53 rahoitettiin uutena kohteena päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta.

Arviomäärärahojen ylitystarpeiden syyt

Ammatillisen peruskoulutuksen toteutunut opiskelijamäärä ylitti arvioidun, minkä vuoksi saatiin arviomäärärahan ylityslupa ammatilliseen peruskoulutukseen. Lakisääteisiin valtionosuuksiin saatiin arviomäärärahan ylityslupa oppisopimuskoulutukseen, koska peruskoulutus painottui ennakoitua enemmän yksityisten koulutuksen järjestäjien koulutukseen, joka on arvonlisäverollista ja lisäkoulutus painottui tutkintotavoitteiseen koulutukseen, joka on kalliimpaa kuin ei-tutkintotavoitteinen lisäkoulutus.

Kansanopistojen valtionosuuksiin saatiin arviomäärärahan ylityslupa erityiskansanopistojen muita suurempien valtionosuuksien kattamiseksi sekä valtionosuuspäätösten oikaisujen vuoksi. Opintokeskusten valtionosuuksiin saatiin arviomäärärahan ylityslupa talousarvion valmisteluvaiheessa arvioitua korkeamman yksikköhinnan vuoksi. Kesäyliopistojen valtionosuuksiin saatiin ylityslupa sillä perusteella, että myönnettyistä opetustunneista ennakoitua suurempi osuus kohdistui yksityisille ylläpitäjille, joiden yksikköhintaan sisältyy arvonlisäveron osuus.

Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille ylittivät arvioidun määrärahan Unescon ennakoitua korkeamman jäsenmaksun vuoksi. Opintolainojen valtiontakausmenot ylittivät arvioidun takausvastuusuoritusten ennakoitua suuremman käytön vuoksi. Opintotuki-etuuksissa korkeakouluopiskelijoiden tuettujen aterioiden määrä oli ennakoitua suurempi. Toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuen lisätarve aiheutui pääasiallisesti koulumatkatuen mitoituserusteena olevan linja-autoliikenteen sarjalipputaksojen noususta sekä tuettujen matkojen pituuden kasvusta.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroihin tieteen tukemiseen saatiin ylityslupa Tiekeskus Heurekan Verne-teatterin uudistamiseen.

Määrärahojen siirtoihin liittyviä näkökohtia

Momentin 29.01.22 osalta mm. tuottavuuteen liittyvät selvitykset ja tutkimukset siirtyivät seuraavalle vuodelle. Määrärahaa siirtyi myös kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman puitteissa käynnistettyjen hankkeiden loppuunsaattamiseksi.

Momentin 29.08.25 osalta varauduttiin EU-puheenjohtajuuskauden aikana mahdollisesti syntyviin ennalta budjetoimattomiin menoihin ja tätä määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle. Puheenjohtajuuskauden resurssipaineiden johdosta siirrettiin myös vuoden 2006 toimintaa seuraavalle vuodelle.

Momentilta 29.60.25 siirtyvää määrärahaa selvittää se, että momentilta varauduttiin rahoittamaan EU-puheenjohtajuuskauden laajaan ammatillisen koulutuksen kehittämisohjelmaan liittyviä menoja, jotka kuitenkin voitiin rahoittaa puheenjohtajuuskauden yhteisistä kansallisista varoista ja EU:n suoraan rahoittamina hankkeina. Kehittämistoimintaan käytettiin myös vuodelta 2005 siirtynyttä määrärahaa.

Momentin 29.69.22 osalta opetustoimen henkilöstökoulutukseen lääninhallituksille osoitetun määrärahan käyttöön vaikuttaa se, että koulutuksen järjestäjille maksetaan korvaukset useammassa erässä kustannusten syntyminen mukaan.

Momentin 29.99.51 määrärahaa siirrettiin seuraavalle vuodelle ehkäisevän päihdetyön järjestelmien ja ohjelmien jatkuvuuden turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

4.3 Tuotto- ja kululaskelman analyysi

Toiminnan tuotot muodostuvat päämaksupisteessä maksullisen toiminnan osalta pääosin koulutuksen järjestämislupien ja koulutustehtävän muuttamiseen sekä oppilaitosten ylläpitämislupien muuttamiseen liittyvistä maksuista ja opetuksen järjestämislupamaksuista. Yleissivistävän koulutuksen osalta viimeksi mainittuja lupia oli edellisvuotta enemmän. Ammatillisen koulutuksen osalta lupia aiheutui aiempaa enemmän mm. peruskoulutuksen kokonaisopiskelijamäärien lisäyksen vuoksi ja kokeiluna alkaneen ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen järjestämisen vuoksi. Erikoistumisopintolautakunnan päätösten lukumäärä vaihtelee vuosittain, koska toiminta perustuu korkeakoulujen vapaaehtoiseen akkreditoitihakemuksiin.

Maksullisen toiminnan tuotoista 81 % muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan toiminnan tuotoista, joita ovat pääasiassa ylioppilastutkintomaksut. Muita suurempia eräiä ovat Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kielikoulutustulot, tulot kirjojen myynnistä ja tekijänpalkkioista, Suomen elokuva-arkiston elokuvateatterin pääsylipputulot ja elokuvien oikeuksien myynti, Valtion elokuvatarkastamon perimät kuvaohjelmien tarkastusmaksut sekä Näkövammaisten kirjaston oppikirjatulot.

Muista toiminnan tuotoista lähes puolet on toisilta valtion virastoilta saatua yhteistoiminnan rahoitusta ja noin 40 % EU:lta saatua rahoitusta.

Toiminnan kuluihin sisältyvistä palvelujen ostoista noin 49 % muodostuu atk:n käyttöpalveluista, noin 16 % asiantuntija- ja tutkimuspalveluista, noin 10 % tietoliikennepalveluista, noin 8 % painatuspalveluista ja noin 6 % muista ulkopuolisista palveluista. Osuuksien suhteen ei ole tapahtunut mainittavia muutoksia.

Palvelujen ostoon sisältyvän atk:n käyttöpalvelujen käyttöä lisäsi mm. yliopistoja ja ammattikorkeakouluja palvelevan Funet-verkon ylläpito ja muut tietotekniset palvelut sekä ministeriön ja ammattikorkeakoulujen yhteisen päätös- ja tilastotietojärjestelmän kehittäminen. Ylioppilastutkintolautakunnan osalta menoihin sisältyy ylioppilastutkintorekisterin käyttö ja ylläpito. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin vaikutti mm. Suomen elokuva-arkiston vanhojen filmien pelastamisesta aiheutuvat filmilaboratorion kulut sekä radio- ja tv-arkiston suunnittelutyö, Näkövammaisten kirjaston ääni-, piste- ja e-kirjojen tuotantohallintaprojekti, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen www-sivujen teko sekä nauhoite-arkiston murreaineiston digitointi. Opetusministeriön osalta ko. palvelujen käyttöön vaikutti toimitilojen kalustamisen ja AV-laitteistojen suunnittelu, EU-puheenjohtajuuskauden kokouksiin liittyvät menot, EU-rakennerahastoihin liittyvä seminaari sekä opetusministeriön yksiköiden kehittämishankkeet, joiden osalta määrärahan käyttö vaihtelee vuosittain huomattavastikin. Tietoliikennepalveluihin vaikutti mm. Näkövammaisten kirjaston Daisy-omakirjalainauksen käynnistymisestä syntyneet postimaksujen vähennykset. Muihin ulkopuolisiin palveluihin sisältyy mm. Näkövammaisten kirjastossa tuotettujen äänikirjojen muuttaminen digitaaliseen muotoon. Painatuspalveluihin vaikutti mm. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kielitoimiston sanakirjan valmistaminen ja Ylioppilastutkintolautakunnan koetehtävien ja todistuslomakkeiden painatus. Ravitsemuspalvelujen käyttöä lisäsivät EU-puheenjohtajuuskauden kokoukset sekä Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen järjestämät EU-ohjelmakauden loppumiseen sekä EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvät seminaarit.

Toiminnan kuluihin sisältyvistä muista kuluista noin 70 % muodostuu käyttöoikeusmaksuista, joista muiden kulujen lisäksi lähinnä aiheutuu. Maksut ovat korvauksia tekijänoikeudella suojatun aineiston valioikopioinnista oppilaitoksissa ja valtionhallinnossa, opetusta varten tapahtuvan radio- ja televisiolähetysten nauhoittamisesta sekä opetustoiminnan ja

yleisten kirjastojen digitaalisten käyttöoikeuksien hankinnasta. Muiden kulujen lisäykseen vaikutti myös EU-puheenjohtajuuskauden kokousmatkojen kulut.

Sisäisiin kuluihin sisältyvät määrärahojen käyttöönnäyttämiset ja niihin liittyvät toisten valtion virastojen ja laitosten laskutukset. Näitä ovat mm. rakennerahastorahoituksella tuetut hankkeet ja Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen apurahatoiminta.

Rahoitustuottoihin sisältyy lähinnä opintolainojen takausvastuusuorituksista sekä veikkausvoittovaroista rakentamiseen myönnettyistä lainoista kertyneet korot. Rahoituskuluihin sisältyy epävarmojen takausaatavien tileistäpoistot ja kunnallistetun oppilaitoksen kiinteistön hankintaan liittyvät korkomenot.

Satunnaiset tuotot sisältää mm. taseesta puuttuneet osakkeet ja pitkäaikaisten velkojen tasearvon oikaisun.

Siirtotalouden kulut sisältää lakisääteiset valtionosuudet ja -avustukset (noin 76 % siirtotalouden kuluista), harkinnanvaraiset valtionavut sekä kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksuosuudet (noin 7 % siirtotalouden kuluista) ja opintotukitoiminnan rahoituksen (noin 17 % siirtotalouden kuluista). Muut siirtotalouden kulut sisältää saatavan tileistä poiston.

Verot ja veronluonteiset maksut sisältää veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen tuloutuksen.

4.4 Taseen analyysi

Taseen vastaavien kansallisuus sisältää Valtion taideteostoimikunnan taideteokset. Aineettomat oikeudet sisältää ostetut atk-ohjelmistot. Muut pitkävaikutteiset menot sisältää itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmistot. Aineellisiin hyödykkeisiin kuuluva rakennusmaa- ja vesialueet sisältää PSOAS:n hallinnassa olevan tontin Joensuussa. Koneet ja laitteet sisältää mm. yliopistojen yhteiseen atk-toimintaan liittyvät hankinnat. Kalusteiden lisäys aiheutuu mm. opetusministeriön uusittuihin tiloihin tehdyistä kalustohankinnoista. Muut aineelliset hyödykkeet sisältää Valtion taideteostoimikunnan hankkimat taide-esineet. Käyttöomaisuusarvopaperit sisältää mm. Suomen Ilmailuopisto Oy:n sekä Hevosopisto Oy:n osakkeet. Annetut euromääräiset velkakirjalainat muodostuu veikkausvoittovaroista rakentamiseen myönnettyistä lainoista. Myyntisaamisten suurin erä on toisilta valtion virastoilta laskutetut Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toteuttamiin kansainvälisiin ohjelmiin ja niiden hallintoon sekä apurahoihin liittyvät saamiset. Siirtosaamiset sisältää opintotukietuuksiin liittyvät saamiset ja veikkausvoittovarojen loppuvuoden ennakon ja loppuerän tuloutuksen. Muut lyhytaikaiset saamiset sisältää mm. lakisääteisten valtionosuuksien palautukset. Ennakkomaksuihin sisältyy mm. Kansaneläkelaitokselle maksettu suoritus opintotukietuuksien maksuja varten. Muut pankkitilit sisältää Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen kansainvälisiin apurahaohjelmiin liittyvät Erasmus- ja Nordplus-ohjelmien tilit.

Taseen vastattaviin sisältyvä muut pitkäaikaiset velat muodostui kunnallistetun oppilaitoksen kiinteistön hankintaan liittyvästä velasta. Saadut ennakot sisältää Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen EU-ohjelmiin liittyvät saamiset sekä ylioppilastutkintolautakunnan saamat tutkintomaksut. Tilivirastojen väliset tilitykset ja edelleen tilitettävät erät ovat palkanmaksuun liittyviä tilityksiä. Siirtovelat sisältää mm. harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomat erät sekä lomapalkkavelan. Muut lyhytaikaiset velat sisältää mm. lakisääteisten valtionosuuksien ja osan harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomista eristä sekä Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen hoitamiin toimintoihin liittyvien apurahojen erät.

5 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Talousarvioasetuksen 69 §:n mukaan viraston ja laitoksen johdon on huolehdittava siitä, että virastossa ja laitoksessa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat:

- 1) viraston ja laitoksen toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden;
- 2) viraston ja laitoksen hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
- 3) viraston ja laitoksen johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyiden on myös käsitettävä viraston tai laitoksen vastattavana tai välitettävänä olevien varojen hoito sekä ne viraston tehtävät, jotka se on antanut toisten virastojen tai laitosten, yhteisöjen tai yksityisten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa.

Opetusministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu asiakirjojen sekä soveltuvin osin valtiovarainministeriön vuonna 2005 antaman suosituksen valtion viraston ja laitoksen sekä rahaston sisäinen valvonta ja riskienhallinta sisältämän arviointikehikon perusteella. Opetusministeriö uudisti vuonna 2006 suunnitelman varautumisesta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen ja osallistui riskienarviointipilotointiin työhyvinvoinnin osalta yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa. Opetusministeriön hallinnonalan tulevaisuuskatsaus annettiin. Opetusministeriön työjärjestystä ja taloussääntöä muutettiin. Arvioinnissa on otettu huomioon opetusministeriön kehittämisohjelma ja sen toteuttaminen. Arvioinnin perustella sisäistä valvontaa voidaan pitää olennaiselta osin riittävänä. Riskienhallinnan kehittämiskohteet on tunnistettu ja otettu kehittämisohjelmaan.

Opetusministeriön asettaman kehittämisryhmän 2006 toimikausi päättyi 31.5.2006. Kehittämisryhmä antoi useita ehdotuksia toiminnan ja organisaatorakenteen kehittämiseksi. Osaksi kehittämisryhmän työtä selvitysmies antoi selvityksen opetusministeriön organisaation uudistamisesta. Opetusministeriön toiminnan ja organisaatorakenteen uudistamistarpeet perustuivat yhteiskunnallisiin muutoksiin, valtionhallinnon kehittämiseen ja ministeriön sisäisen toiminnan kehittämiseen. Opetusministeriön kehittämisohjelma 2007–2011 laadittiin syksyllä 2006. Kehittämisohjelma jakautuu kahteen osaan: toimintatapojen kehittämistä ja organisaatorakenteen uudistamista koskeviin osuuksiin. Molempien kokonaisuuksien osalta esitettiin keskeiset toimenpiteet vastuineen ja aikatauluineen sekä

perusteet näille toimenpiteille. Toimintatapojen kehittämiseksi esitettiin uudistuksia strategityöhön, tiedolla johtamiseen, laadunhallintaan, riskienhallintaan, hallinnonalan tuloso-ohjaukseen ja sisäiseen tulosjohtamiseen. Ministeriön organisaatorakenteen uudistamiseksi tehtiin kokonaisuusitys.

Organisaatorakenteen ja toiminnan kehittämisen tueksi ministeriön keskeisille toiminta-alueille muodostetaan koko organisaation läpäiseviä toimintaprosesseja, joilla tuetaan toiminnan kokonaisvaltaisuutta, avoimuutta ja yhteistyöhön perustuvan toimintakulttuurin vahvistamista sekä ministeriön toimintaa koskevien uudistusten ja muutosten toimeenpanoa. Näitä toimintaprosesseja ovat strategiatyö, tietotuotanto ja analyysi, toimialan tuloso-ohjaus, tulosjohtaminen, kansainvälistyminen, lainsäädäntötyö, laadinhallinta ja arviointi, riskienhallinta sekä ministeriön toiminnan ja organisaation kehittäminen. Kehittämisohjelma muodostaa perustan ministeriön kehittämiselle lähivuosina.

Opetusministeriön kehittämisohjelman 2007–2011 toteuttaminen aloitettiin vuoden 2006 aikana. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan integroiminen osaksi opetusministeriön johtamista ja toimintaa riskienkartoituksen, riskienhallintapolitiikan laatimisen sekä muiden kehittämisohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden perusteella toteutetaan suunnitelman mukaisesti.

6 Arviointien tulokset

Arkistolaitoksen kansainvälisessä arvioinnissa tarkasteltiin arkistolaitoksen tulevaisuutta ja kehitystä sähköistyvässä tietoyhteiskunnassa. Kansainvälinen arviointipaneeli esitti 38 suositusta, joita toteutetaan arkistolaitoksen ja opetusministeriön yhteistyönä. Tulevina vuosina arkistolaitos vastaanottaa 1960- ja 1970-lukujen suuria aineistoja, jolloin haasteena on voimavarojen kohdentaminen sekä perinteisen paperimuotoisen asiakirja-aineiston että jatkuvasti lisääntyvän sähköisen asiakirja-aineiston arkistointiin.

Opetusministeriö teetti kansainvälisen arvioinnin Suomen Etelämannertutkimuksesta. Arvioinnissa suositeltiin, että rahoitusta suunnataan jatkossa suurempiin kokonaisuuksiin ja että kansainvälistä yhteistyötä edelleen lisätään.

Koulutuksen arviointineuvoston kaksivaiheisen vapaan sivistystyön arviointihankkeen ensimmäisessä vaiheessa arvioitiin oppilaitosverkon rakennetta ja koulutustarjontaa, toimintaedellytyksiä ja rahoitusta sekä palvelukykyä. Vuonna 2006 voimaan tullutta uutta valtiosuusjärjestelmää pidettiin arvioinnissa oikean suuntaisena. Laajemman rahoitusjärjestelmää koskevan uudistuksen valmistelu tulisi kuitenkin käynnistää pikaisesti. Järjestelmää tulisi edelleen kehittää esimerkiksi siten, että määrärahat määräytyisivät jonkin yleisen kustannusindeksin mukaisesti. Alueellinen erilaistuminen ja aktiiviväestön kasautuminen tietyille alueille merkitsee uusia haasteita vapaalle sivistystyölle. Vapaan sivistystyön organisaatiot ovat verkostoituneet lähinnä oman organisaatiomuotonsa mukaisesti. Erilaiset ylläpitäjätaustat, rahoituspohjat sekä kasvanut kilpailu ovat haitanneet yhteistyötä vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen kesken. Vapaan sivistystyön yhteistyökentän muodostumista vahvaksi kokonaisuudeksi edistäisi selkeämmin sovittu työnjako sekä toimintojen selvempi koordinointi.

Koulutuksen arviointineuvoston kaksivaiheisen ammatillista aikuiskoulutusta koskevan arviointihankkeen ensimmäisessä vaiheessa arvioitiin aikuisten ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestämisedellytyksiä, tarjonnan määrää ja laatua sekä aikuisten mahdollisuutta päästä toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjäverkko kattaa Suomen varsin hyvin, joskin siinä on koulutusaloittain alueellisia aukkoja. Monien koulutusalojen osalta harvemmin asutuilla alueilla lähimpään aikuiskoulutusta tarjoavaan oppilaitokseen voi olla matkaa satoja kilometrejä, joten aikuisten opiskelumahdollisuuksien alueellinen tasa-arvoisuus ei toteudu. Koulutus kasaantuu edelleen ja ero kouluttamattomien ja koulutettujen välillä kasvaa. Koulutuksen rahoitusjärjestelmä antaa opetushallinnolle ohjausvälineen ja kannustaa saajia taloudellisuuteen. Arvioitsijat esittivät aikuiskoulutuksen keskitettyä tarkastelua ja kehittämistä, sekä mm. aikuisten opinto-ohjauksen lisäämistä ja työvoimakoulutuksen pitkäkestoisempaa hankintaa.

7 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä

Kansallisia varoja koskevat takaisinperinnät

Opetusministeriö teki vuonna 2006 yhteensä 18 takaisinperintäpäätöstä, joista 16 koski harkinnanvaraisten valtionavustusten takaisinperintää.

EU-rahoitukseen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisinperinnät

EY:n säännösten mukaisesti opetusministeriö teki epäsäännönmukaisuusilmoitukset Euroopan sosiaalirahaston osalta työministeriölle ja Euroopan aluekehitysrahaston osalta sisäasiainministeriölle edelleen Euroopan komissiolle ja Euroopan petoksentorjuntavirastolle toimitettavaksi. Opetusministeriö pyysi vastaavasti kirjalliset tiedot kaikilta lääninhallituksilta ja Opetushallitukselta.

Opetusministeriön hallinnonalan osalta tehtiin yksi epäsäännönmukaisuus Euroopan sosiaalirahaston osalta sekä viisi epäsäännönmukaisuusilmoitusta Euroopan aluekehitysrahaston osalta.

Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin EU- varojen ja vastaavien kansallisten varojen osalta yhteensä seitsemän, joista neljä Euroopan sosiaalirahaston osalta ja kolme Euroopan aluekehitysrahaston osalta.

Oikeudenkäyntiasiat ja esitutkinnot

Opetusministeriössä oli vuonna 2006 vireillä yksi esitutkinta-asia.

8 Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

OPETUSMINISTERIÖN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

varainhoitovuosi 31.12.2006

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2006	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	149 782,38	134 975	134 975,39	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	149 782,38	134 975	134 975,39	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	413 162 044,81	421 793 263	423 203 417,08	1 410 154,07	100
12.29.43. Ylioppilastutkintolautak. tulot (nettob)	9 372,33	8 000	147 807,31	139 807,31	1 848
12.29.70. Opintotukitoiminnan tulot	24 114 920,94	23 000 000	24 270 346,76	1 270 346,76	106
12.29.70.1. Vuonna 2006 mak- settujen takausvastuiden lyhennykset	726 887,84	8 000 000	761 804,22	-38 195,78	95
12.29.70.2. Takausvastuusaa- tavien lisäys	16 461 059,59	15 200 000	16 574 026,54	1 374 026,54	109
12.29.70.3. Korkotulot	6 926 973,51	7 000 000	6 934 516,00	-65 484,00	99
12.29.88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista	386 098 547,53	397 614 002	397 614 002,38	0,00	100
12.29.99. Opetusministeriön hallin- nonalan muut tulot	2 357 483,69	978 030	978 029,50	0,00	100
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	535 533,01	184 369	184 368,95	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	46 187,31	8 862	8 862,18	0,00	100
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	655,00	550	550,00	0,00	100
13.03.01 Osinkotulot	655,00	550	550,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	413 312 482,19	421 928 788	423 338 942,47	1 410 154,07	100

Pääloukan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	50 000,00	102 000	90 000,00	12 000,00	102 000,00	0,00	0,00	102 000,00	90 000,00	12 000,00
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	50 000,00	102 000	90 000,00	12 000,00	102 000,00	0,00		102 000,00	90 000,00	12 000,00
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	23 179,23	353 000	20 398,45		20 398,45	332 601,55				
26.98.61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)	23 179,23	353 000	20 398,45		20 398,45	332 601,55				
26.98.61.1. Itä-Suomi	5 000,00	4 000	0,00		0,00	4 000,00				
26.98.61.1.4. OPM	5 000,00	4 000	0,00		0,00	4 000,00				
26.98.61.2. Pohjois-Suomi	2 300,00	4 000	230,01		230,01	3 769,99				
26.98.61.2.4. OPM	2 300,00	4 000	230,01		230,01	3 769,99				
26.98.61.3. Etelä-Suomi	6 284,50	30 000	16 247,32		16 247,32	13 752,68				
26.98.61.3.4. OPM	6 284,50	30 000	16 247,32		16 247,32	13 752,68				
26.98.61.4. Länsi-Suomi	9 594,73	315 000	3 921,12		3 921,12	311 078,88				
26.98.61.44. OPM	9 594,73	315 000	3 921,12		3 921,12	311 078,88				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	269 090,08	482 977	467 359,07	15 616,49	482 975,56	0,00	85 508,57	560 435,57	544 819,03	15 616,49
28.01.19. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	930,60	8 029	8 028,56		8 028,56	0,00				
28.80.24. Työhyvinvoinnin tuki (siirtomääräraha 2 v)	0,00	4 270	4 250,00	20,00	4 270,00	0,00	0,00	4 250,00	4 250,00	20,00
28.80.26. EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	155 489,00	297 777	284 163,39	13 613,61	297 777,00	0,00	60 632,71	358 409,71	344 796,10	13 613,61
28.81.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset (siirtomääräraha 2v)	15 670,48	53 300	53 257,53	42,47	53 300,00	0,00	0,00	53 300,00	53 257,53	42,47
28.81.25. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	97 000,00	119 600	117 659,59	1 940,41	119 600,00	0,00	24 875,86	144 475,86	142 535,40	1 940,41
28.81.25.09. Opetusministeriön hallinnonala	97 000,00	119 600	117 659,59	1 940,41	119 600,00	0,00	24 875,86	144 475,86	142 535,40	1 940,41
29. Opetusministeriön hallinnonala	4 175 477 687,49	4 477 297 469	4 356 554 694,31	32 177 597,10	4 388 732 291,41	88 565 177,66	30 988 524,61	209 680 779,33	175 179 167,32	34 317 721,73
29.01.10. Eräiden kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	-	31 381,86	31 381,86	12 812,21	0,00
29.01.19. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 896 218,90	7 258 862	7 258 861,93		7 258 861,93	0,00				

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			Siirretty seuraavalle vuodelle
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	
keakoulujen käyttökus- tannuksiin (arviomäärä- raha)	339 628 782,00	358 704 000	356 853 819,00		356 853 819,00	1 850 181,00				
29.20.30.01. Laskennal- liset kustannukset	679 436 282,00	720 854 000	719 030 219,00		719 030 219,00	1 823 781,00				
29.20.30.01.1. Kunnalliset ammattikorkeakoulut	458 375 214,00	497 389 000	483 882 910,00		483 882 910,00	13 506 090,00				
29.20.30.01.2. Yksityiset ammattikorkeakoulut	221 061 068,00	223 465 000	235 147 309,00		235 147 309,00	-11 682 309,00				
29.20.30.02. Kuntien rahoitus- osuus	-375 622 000,00	-387 449 000	-387 449 000,00		-387 449 000,00	0,00				
29.20.30.03. Liikenneopettajan- koulutuksen valtionavustus- siin		950 000	941 600,00		941 600,00	8 400,00				
29.20.30.04. Valtionavustuksiin	24 316 800,00	24 349 000	24 331 000,00		24 331 000,00	18 000,00				
29.20.30.04.1 . Hankerahoitus (EK) (enintään)		15 100 000	15 091 000,00		15 091 000,00	9 000,00				
29.20.30.04.2. Avoimen ammat- tikorkeakouluopetuksen tuke- minen, tuloksellisuusrahoitus, tietoyhteiskuntahankkeet ja aluekehitystyön edellytysten luominen ja kehittäminen (EK) (enintään)		9 249 000	9 240 000,00		9 240 000,00	9 000,00				
29.40.25. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	1 452 345,95	2 893 998	2 848 444,53	45 553,11	2 893 997,64	0,00	237 427,00	3 131 424,64	3 085 543,19	45 553,11
29.40.30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyt- tökustannuksiin (arviomääräraha)	1 713 498 192,54	1 841 610 000	1 775 129 111,56		1 775 129 111,56	66 480 888,44				
29.40.30.01. Laskennalliset kustannukset	3 642 241 858,00	3 825 710 000	3 716 861 969,00		3 716 861 969,00	108 848 031,00				
29.40.30.01.1. Kunnallinen perusopetus	2 818 603 365,00	2 920 648 000	2 867 657 279,00		2 867 657 279,00	52 990 721,00				
29.40.30.01.2. Yksityinen perusopetus	71 884 834,00	61 661 000	76 592 442,00		76 592 442,00	-14 931 442,00				
29.40.30.01.3. Kunnallinen lukio-opetus	451 431 053,00	515 166 000	459 011 634,00		459 011 634,00	56 154 366,00				
29.40.30.01.4. Yksityinen lukio-opetus	43 391 133,00	46 235 000	45 462 209,00		45 462 209,00	772 791,00				
29.40.30.01.5. Taiteen perus- opetus (asukaskohtainen)	7 137 846,00	7 294 000	7 154 731,00		7 154 731,00	139 269,00				

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.40.30.01.6. Esiopetus	249 793 627,00	274 706 000	260 983 674,00		260 983 674,00	13 722 326,00				
29.40.30.02. Kuntien rahoitus- osuus	-1 953 143 812,00	-2 109 344 000	-2 043 779 757,00		-2 043 779 757,00	-65 564 243,00				
29.40.30.03. Tasauserät	-53 100 800,00	26 043 000	26 015 916,00		26 015 916,00	27 084,00				
29.40.30.04. Valtionosuus tai- teen perusopetukseen (ope- tustuntikohtainen)	49 851 636,00	51 187 000	51 175 203,00		51 175 203,00	11 797,00				
29.40.30.04.1. Musiikin perus- opetus	47 657 683,00	48 935 000	48 923 006,00		48 923 006,00	11 994,00				
29.40.30.04.2. Muiden taiteen- alojen opetustuntikohtainen valtionosuus	2 193 953,00	2 252 000	2 252 197,00		2 252 197,00	-197,00				
29.40.30.05. Valtionosuus aamu- ja iltapäivätoimintaan	24 715 626,00	44 800 000	21 743 289,00		21 743 289,00	23 056 711,00				
29.40.30.06. Valtionosuus ulkomailla toimivien koulujen käyttökustannuksiin	1 739 933,00	1 560 000	1 977 297,00		1 977 297,00	-417 297,00				
29.40.30.07. Rahoituslain mu- kaiset erät (EK) enintään	864 000,00	1 318 000	814 000,00		814 000,00	504 000,00				
29.40.30.07.1. Rahoituslain mukaiset avustukset lukiolle ja ulkomailta toimiville kou- luille	50 000,00	100 000	0,00		0,00	100 000,00				
29.40.30.07.2. Rahoituslain mukaiset avustukset opetus- tuntikohtaista valtionosuutta saaville oppilaitoksille	814 000,00	1 218 000	814 000,00		814 000,00	404 000,00				
29.40.30.10. Taiteen perus- opetusta antavien oppilaitos- ten harkinnanvaraiset valtion- avustukset (EK) (enintään)	136 000,00	136 000	136 000,00		136 000,00	0,00				
29.40.30.11. Aamu- ja iltapäivä- toiminnan seuranta ja kehittä- minen (EK) (enintään)	193 751,54	200 000	185 194,56		185 194,56	14 805,44				
29.40.34. Valtionosuus yleissivistä- vien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	70 125 000,00	67 270 000	59 744 027,00	7 525 973,00	67 270 000,00	-	10 850 259,00	78 120 259,00	70 594 286,00	7 525 973,00
29.40.34.01. Vuonna 2006 myönnettävät valtionosuudet yleissivistäville oppilaitoksille	17 500 000,00	22 570 000	19 990 837,00	2 579 163,00	22 570 000,00	-	4 673 805,00	27 243 805,00	24 664 642,00	2 579 163,00
29.40.34.02. Vuosina 1993- 2005 myönnetty valtionosuu- det yleissivistäville oppilaitok- sille	1 375 000,00	31 400 000	28 528 004,00	2 871 996,00	31 400 000,00	-	23 650,00	31 423 650,00	28 551 654,00	2 871 996,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			Talouden käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
osuus	-33 056 000,00	-48 443 000	-50 344 000,00		-50 344 000,00	1 901 000,00				
29.60.76. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha 3 v)	1 380 000,00	1 280 000	1 156 175,23	123 824,77	1 280 000,00	-	319 820,18	1 599 820,18	1 475 995,41	123 824,77
29.69.22. Opetustoimen henkilöstö- koulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)	2 132 000,00	1 750 000	1 164 529,42	585 470,58	1 750 000,00	-	459 723,80	2 209 723,80	1 601 749,85	585 470,58
29.69.22.09. Ammatillisen ai- kuiskoulutuksen ja vapaan si- vistyön opetus- ja muun hen- kilöstön lisäkoulutusohjelmat	2 132 000,00	1 750 000	1 164 529,42	585 470,58	1 750 000,00	-	459 723,80	2 209 723,80	1 601 749,85	585 470,58
29.69.25. Aikuiskoulutuksen kehit- täminen (siirtomääräraha 2 v)	2 166 518,00	2 012 491	1 960 896,23	51 594,77	2 012 491,00	-	198 597,21	2 211 088,21	2 159 470,14	51 594,77
29.69.30. Valtionosuus kansalais- opistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	74 747 356,00	76 450 000	76 446 406,00		76 446 406,00	3 594,00				
29.69.30.1. Valtionosuus käyt- tökustannuksiin	74 612 356,00	75 950 000	75 976 406,00		75 976 406,00	-26 406,00				
29.69.30.2. Valtionavustukset	135 000,00	500 000	470 000,00		470 000,00	30 000,00				
29.69.30.2.1. Ylimääräiset ja eräät muut avustukset	135 000,00	500 000	470 000,00		470 000,00	30 000,00				
29.69.31. Valtionosuus ja -avustus ammattilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)	95 916 970,00	105 445 000	105 442 710,00		105 442 710,00	2 290,00				
29.69.31.1. Valtionosuus käyt- tökustannuksiin	95 916 970,00	105 445 000	105 442 710,00		105 442 710,00	2 290,00				
29.69.50. Valtionosuus kansanopis- tojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	44 447 803,00	47 252 100	47 399 583,58		47 399 583,58	-147 483,58				
29.69.50.1. Valtionosuus käyt- tökustannuksiin	43 647 803,00	46 052 100	46 567 083,58		46 567 083,58	-514 983,58				
29.69.50.2. Valtionavustukset	800 000,00	1 200 000	832 500,00		832 500,00	367 500,00				
29.69.50.2.1. Ylimääräiset ja eräät muut avustukset	800 000,00	1 200 000	832 500,00		832 500,00	367 500,00				
29.69.51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustan- nuksiin (arviomääräraha)	15 775 558,00	18 169 000	17 948 846,00		17 948 846,00	220 154,00				
29.69.52. Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskus- tannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000,00	2 000 000	1 311 930,00	688 070,00	2 000 000,00	-	716 725,00	2 716 725,00	1 976 430,00	740 295,00
29.69.52.1. vuonna 2006 myön- nettävät valtionavustukset	1 616 200,00	1 466 000	1 080 450,00	385 550,00	1 466 000,00	-	692 725,00	2 158 725,00	1 720 950,00	437 775,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.69.52.2. Ennen vuotta 2006										
myönnetyt valtionavustukset	383 800,00	534 000	231 480,00	302 520,00	534 000,00	-	24 000,00	558 000,00	255 480,00	302 520,00
29.69.53. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	7 181 000,00	9 358 000	9 358 000,00		9 358 000,00	0,00				
29.69.53.01. Avustus kotita- lousneuvontajärjestöille	2 212 000,00	2 388 000	2 388 000,00		2 388 000,00	0,00				
29.69.53.02. Avustus käsi- ja taideteollisuusjärjestöille	2 527 000,00	2 751 000	2 751 000,00		2 751 000,00	0,00				
29.69.53.03. Avustus opinto- keskusta ylläpitävien järjestö- jen sivistystyöhön	1 253 000,00	3 000 000	3 000 000,00		3 000 000,00	0,00				
29.69.53.04. Avustus laitos- muotoisen sivistystyön kes- kusjärjestöille ja muille järjest.	791 000,00	791 000	791 000,00		791 000,00	0,00				
29.69.53.05. Avustus suomen kieltä ja kulttuuria koskevaan yhteistyöhön sekä järjestöjen muuhun kansanväl. yht.työh.	100 000,00	100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				
29.69.53.06. Avustus naisjärj. -organisaatioille ja -projekt.	109 000,00	109 000	109 000,00		109 000,00	0,00				
29.69.53.07. Avustus Naisjär- jestöt yhteistyössä-yhteenliit- tymälle	105 000,00	84 000	84 000,00		84 000,00	0,00				
29.69.53.08. Avustus Kriitti- selle korkeakoululle	84 000,00	105 000	105 000,00		105 000,00	0,00				
29.69.53.09. Karjalan Liitto ry Viipuri-keskuksen toimintaan	0,00	30 000	30 000,00		30 000,00	0,00				
29.69.55. Valtionosuus opintokes- kusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	12 390 993,00	11 758 000	11 848 131,00		11 848 131,00	-90 131,00				
29.69.55.1. Valtionosuus opin- tokerhotoimintaan	1 424 000,00	1 391 000	1 519 833,00		1 519 833,00	-128 833,00				
29.69.55.2. Valtionosuus muu- hun opintotoimintaan	10 966 993,00	10 274 000	10 235 298,00		10 235 298,00	38 702,00				
29.69.55.3. Valtionavustukset	0,00	93 000	93 000,00		93 000,00	0,00				
29.69.55.3.1. Ylimääräiset avustukset	0,00	93 000	93 000,00		93 000,00	0,00				
29.69.56. Valtionosuus kesäyliopis- tojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	3 924 321,00	4 231 000	4 232 721,00		4 232 721,00	-1 721,00				

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			Siirretty seuraavalle vuodelle
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	
tamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 513 000,00	1 522 000	1 503 356,83	18 643,17	1 522 000,00	-	18 023,58	1 540 023,58	1 521 380,41	18 643,17
29.88.25. Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen (siirtomääräraha 2 v)	75 000,00	200 000	200 000,00	0,00	200 000,00	-	5 000,00	205 000,00	205 000,00	0,00
29.88.25.1. Väinö Linna -elämänkerta	75 000,00	12 000	12 000,00	0,00	12 000,00	-	5 000,00	17 000,00	17 000,00	0,00
29.88.25.2. Anders Chydeniuk- sen kootut teokset -hanke	0,00	188 000	188 000,00	0,00	188 000,00	-				
29.88.50. Suomen Akatemian tutki- musmäärärahat (siirtomääräraha 3v)	52 200,00	3 890	0,00	3 890,00	3 890,00	-	23 320,00	27 210,00	7 090,00	20 120,00
29.88.53. Veikkauksen ja raha-arpa- jaisten voittovarot tieteen edistämi- seen (arviomääräraha)	11 915 624,63	14 071 700	15 663 751,65		15 663 751,65	-1 592 051,65				
29.88.53.03. Kotimaisten kiel- ten tutkimusk. toimintaan	2 175 000,00	2 175 000	2 175 000,00		2 175 000,00	0,00				
29.88.53.04. Tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedek. Heureka ja eräiden tiet. seurojen ja yhd. toiminta-av. 29.88.53.05. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskun. tutkimusta tekev. yhteisöjen ja tutkimus- laitosten avustuksiin	8 023 000,00	8 629 000	8 629 000,00		8 629 000,00	0,00				
29.88.53.06. Eräiden kansainv. tieteellisen yhteist. menoihin jäsenmaksuihin ja rah.osuuk. 29.88.53.07. Tieteen ja yhteisk	288 527,63	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00				
vuorovaik. edistäm. ja muihin tieteen tuk. aih. menoihin	785 996,00	400 000	237 302,66		237 302,66	162 697,34				
29.90.21. Taiteen keskustoimikun. ja taidetoimikuntien toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	643 101,00	2 367 700	4 122 448,99		4 122 448,99	-1 754 748,99				
29.90.21.1. Taiteen keskustoi- mikunnan toimintamenot	2 014 021,00	2 017 022	1 940 267,46	76 754,54	2 017 022,00	-	103 552,66	2 120 574,66	2 037 285,74	76 754,54
29.90.21.2. Maksullisen pal- velutoiminnan tukeminen	2 004 000,00	2 007 000	1 939 885,76	67 114,24	2 007 000,00	-	97 467,43	2 104 467,43	2 036 904,04	67 114,24
29.90.21.3. Alueellisten taide- toimikuntien toimintamenot	10 000,00	10 000	381,70	9 618,30	10 000,00	-	6 064,23	16 064,23	381,70	9 618,30
29.90.25. Näkövammaisten kirjas- ton toimintamenot (nettob)	21,00	22	0,00	22,00	22,00	-	21,00	43,00	0,00	22,00
(siirtomääräraha 2 v)	6 091 000,00	6 178 000	4 061 184,08	2 116 815,92	6 178 000,00	-	1 399 564,28	7 577 564,28	5 460 748,36	2 116 815,92
29.90.25.1. Toimintamenot	5 657 000,00	5 748 000	3 631 184,08	2 116 815,92	5 748 000,00	-	1 399 564,28	7 147 564,28	5 030 748,36	2 116 815,92
29.90.25.2. Maksullisen palve- lutoiminnan tukeminen	434 000,00	430 000	430 000,00	0,00	430 000,00	-	0,00	430 000,00	430 000,00	0,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
(siirtomääräraha 3 v)	6 909 710,00	7 045 600	7 037 000,00	8 600,00	7 045 600,00	-	127 267,80	7 172 867,80	7 097 690,09	47 999,48
29.90.50.01. Kulttuuri-instituut-										
tien tukeminen	4 328 000,00	4 328 000	4 328 000,00	0,00	4 328 000,00	-	0,00	4 328 000,00	4 328 000,00	0,00
29.90.50.03. Maailmanperintö-										
kohteiden entistämisen-, tutki-										
mus- ja valistustoimintaan	34 710,00	10 600	2 000,00	8 600,00	10 600,00	-	121 066,59	131 666,59	66 014,50	43 310,00
29.90.50.04. Kulttuurihistorial.										
arvokkaiden alusten entistä-										
mis- ja korjausavustuksiin	142 000,00	72 000	72 000,00	0,00	72 000,00	-	0,00	72 000,00	72 000,00	0,00
29.90.50.05. Avustukset seu-										
rantalojen korjaustöihin, kor-										
jaustoim. liit. selv. ja tark.työh.										
sekä valitus- ja neuvontat.	335 000,00	515 000	515 000,00	0,00	515 000,00	-	0,00	515 000,00	515 000,00	0,00
29.90.50.06. Avustukset kult-										
tuuriperinteen tallent. ja tutkim.	99 000,00	99 000	99 000,00	0,00	99 000,00	-	2 000,00	101 000,00	100 113,18	886,82
29.90.50.07. Lehtimiespalkint.	34 000,00	34 000	34 000,00	0,00	34 000,00	-	0,00	34 000,00	33 187,18	812,82
29.90.50.08. Rauhantyon ed.	42 000,00	460 000	460 000,00	0,00	460 000,00	-	668,99	460 668,99	456 672,85	2 327,15
29.90.50.08. Vähemmistökult.										
tuk. ja rasismin vast.työhön	0,00	0	0,00	0,00	0,00	-	2 400,00	2 400,00	490,00	0,00
29.90.50.09. Saamelaiskäräjil-										
le saamenkielisen kultt. ed.										
ja saamelaisjärjestöjen toim.	205 000,00	205 000	205 000,00	0,00	205 000,00	-	1 132,22	206 132,22	204 212,38	662,69
29.90.50.10. Eräiden kansalais-										
järjestöjen toimintaan	146 000,00	136 000	136 000,00	0,00	136 000,00	-	0,00	136 000,00	136 000,00	0,00
29.90.50.11. Kulttuurilehtien tu-										
kemiseen	800 000,00	800 000	800 000,00	0,00	800 000,00	-	0,00	800 000,00	800 000,00	0,00
29.90.50.12. Kansainväliseen										
levitykseen tark. julkaisuj. tuk.	298 000,00	298 000	298 000,00	0,00	298 000,00	-	0,00	298 000,00	298 000,00	0,00
29.90.50.13. Sibeliuksen koo-										
tut teokset -proj. julk.työhön	68 000,00	68 000	68 000,00	0,00	68 000,00	-	0,00	68 000,00	68 000,00	0,00
29.90.50.14. Avustus Alkio-										
museolle	0,00	20 000	20 000,00	0,00	20 000,00	-	0,00	20 000,00	20 000,00	0,00
29.90.51. Apurahat taiteilijoille, kirj-										
jailloille ja käänt. (arviomääräraha)	10 628 679,86	11 062 000	10 774 027,59		10 774 027,59	287 972,41				
29.90.51.1. Valtion taillija-apur.										
ja kohdeapurahat	8 055 641,86	8 362 000	8 189 734,75		8 189 734,75	172 265,25				
29.90.51.2. Kirjailijoiden ja										
kääntäjien apurah. ja avustuk.	2 573 038,00	2 700 000	2 584 292,84		2 584 292,84	115 707,16				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)
29.90.52. Veikkauksen ja raha-arp. voittovarot taiteen ed. (arviomäär.)	180 182 161,55	184 403 000	184 277 213,64		184 277 213,64	125 786,36			
29.90.52.01. Elokuvatuotan- toon ja levitykseen		14 078 000	14 078 000,00		14 078 000,00	0,00			
29.90.52.02. Elokuvataiteen edistämiseen	15 098 917,74	3 523 000	3 523 000,00		3 523 000,00	0,00			
29.90.52.03. Alueellisen audio- visuaalisen toim. kehittäm.		187 000	187 000,00		187 000,00	0,00			
29.90.52.04. Lasten ja nuorten elokuvakulttuurin kehittäm.		642 000	642 000,00		642 000,00	0,00			
29.90.52.05. Kirjallisuuden edistämiseen	1 862 999,99	1 930 000	1 928 309,79		1 928 309,79	1 690,21			
29.90.52.06. Kuvataiteen edistämiseen	1 914 690,43	2 080 000	2 064 176,14		2 064 176,14	15 823,86			
29.90.52.07. Näyttämötaiteen edistämiseen	2 090 000,00	2 186 000	2 186 000,00		2 186 000,00	0,00			
29.90.52.08. Rakennustaiteen edistämiseen	387 230,00	200 000	200 000,00		200 000,00	0,00			
29.90.52.09. Säveltaiteen edistämiseen	2 466 407,45	2 725 000	2 723 000,00		2 723 000,00	2 000,00			
29.90.52.10. Taideteollisuuden edistämiseen	491 000,00	520 000	519 902,00		519 902,00	98,00			
29.90.52.11. Tanssitaiteen edistämiseen	665 000,00	720 000	720 000,00		720 000,00	0,00			
29.90.52.12. Valokuvataiteen edistämiseen	437 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00			
29.90.52.13. Monikulttuuris. tuk. ja rasismin vast.työhön	400 000,00	400 000	400 000,00		400 000,00	0,00			
29.90.52.14. Vammaisyhteisöj. kult.toim ja kult. saav. edist.	218 586,38	415 500	415 500,00		415 500,00	0,00			
29.90.52.15. Opetus- ja kult. toim. rah.lain muk valtios. ja avust. museoille	14 014 774,00	14 516 000	14 501 763,00		14 501 763,00	14 237,00			
29.90.52.16. Erikoismuseoid. erityisavustuksiin	2 817 000,00	3 051 000	3 051 000,00		3 051 000,00	0,00			
29.90.52.18. Museo- ja perin- nealan järjestöille	611 000,00	611 000	611 000,00		611 000,00	0,00			
29.90.52.19. Entistämis- ja korjausavustuksiin	1 075 000,00	1 075 000	1 075 000,00		1 075 000,00	0,00			
29.90.52.20. Opetus- ja kult. rah.lain muk. valtios. ja av. teattereille ja orkestereille	28 445 657,00	31 862 000	31 847 091,00		31 847 091,00	14 909,00			

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.90.52.20.1. Valtionosuus.										
teattereille ja orkestereille	25 611 657,00	28 728 000	28 713 091,00		28 713 091,00	14 909,00				
29.90.52.20.2. Valtionavustuk.										
	2 834 000,00	3 134 000	3 134 000,00		3 134 000,00	0,00				
29.90.52.21. Opetus- ja kult. rah.lain muk. valtionosuuksiin kirjastoille	48 537 958,00	39 961 000	39 947 564,00		39 947 564,00	13 436,00				
29.90.52.22. Valtionavustus kirjastoille	3 251 000,00	2 774 000	2 766 583,80		2 766 583,80	7 416,20				
29.90.52.22.1. Rahoituslain mukainen avustus	1 414 000,00	854 000	854 000,00		854 000,00	0,00				
29.90.52.22.2. Avustus yhteis- pohjoismaiseen kirj.autotoim.	84 000,00	110 000	110 000,00		110 000,00	0,00				
29.90.52.22.3. Avustus kirjastoalan järjestöille	135 000,00	160 000	160 000,00		160 000,00	0,00				
29.90.52.22.4. Avustus kirjast.										
tietoverkkopalveluhankk.	1 474 000,00	1 474 000	1 473 169,00		1 473 169,00	831,00				
29.90.52.22.5. Muut avustuk.	144 000,00	176 000	169 414,80		169 414,80	6 585,20				
29.90.52.23. Suomen Kansal- listeatterin Osakeyhtiöille	8 568 000,00	8 818 000	8 818 000,00		8 818 000,00	0,00				
29.90.52.24. Suomen Kansal- lisoopperan Säätiölle	29 675 000,00	30 500 000	30 500 000,00		30 500 000,00	0,00				
29.90.52.26. Taiteilijoiden valtionpalkintoihin	391 800,00	395 000	394 997,00		394 997,00	3,00				
29.90.52.27. Kuvataiteentekij. suor. apurah. annetun lain mukaisesti apurahoihin	841 000,00	841 000	841 000,00		841 000,00	0,00				
29.90.52.28. Kulttuuripolitiikan										
sektoritutkimukseen	250 000,00	343 000	343 000,00		343 000,00	0,00				
29.90.52.29. Audiovisuaalis. sisällötuotantoon	700 000,00	850 000	850 000,00		850 000,00	0,00				
29.90.52.30. Taide- ja museo- esineiden varastointiin	537 500,00	537 500	537 500,00		537 500,00	0,00				
29.90.52.31. Tekijänoikeusjärj.										
kehittämiseen	100 000,00	178 000	178 000,00		178 000,00	0,00				
29.90.52.32. Tekijänoikeus- neuvostolle	20 040,52	20 000	19 291,40		19 291,40	708,60				
29.90.52.33. Eräille taide- keskuksille	581 950,00	995 000	995 000,00		995 000,00	0,00				
29.90.52.34. Kuvittajien ja sarjakuvataiteilijoiden kirjas- toapurahoihin	50 000,00	50 000	50 000,00		50 000,00	0,00				

Päälukon, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.90.52.35. Säveltaiteen kirjastoapurahoihin	120 000,00	120 000	120 000,00		120 000,00	0,00				
29.90.52.36. Avustukset tiloj. hank., perustamiskust. ja peruskorjauksiin	2 500 000,00	2 500 000	2 500 000,00		2 500 000,00	0,00				
29.90.52.37. Alvar Aalto-akatemialle	160 000,00	160 000	160 000,00		160 000,00	0,00				
29.90.52.38. Valtakunnallisiin kulttuuritapahtumiin	3 586 000,00	3 673 000	3 673 000,00		3 673 000,00	0,00				
29.90.52.39. Taiteen alan tiedotuskeskuksille	1 439 000,00	1 439 000	1 439 000,00		1 439 000,00	0,00				
29.90.52.40. Lastenkulttuuri-keskuksille	801 522,88	920 000	920 000,00		920 000,00	0,00				
29.90.52.41. Tanssin alue-keskuksille	450 000,00	600 000	600 000,00		600 000,00	0,00				
29.90.52.42. Taiteen keskust. käyt. lastenkult. ja monitait. toim. tukem sekä taiteen kansainvälisiin avustuksiin	1 200 793,20	1 356 700	1 355 626,09		1 355 626,09	1 073,91				
29.90.52.43. Hallituksen mediävälitaltaohjelmaan ja mediakasvatukseen	300 000,00	1 229 300	1 229 300,00		1 229 300,00	0,00				
29.90.52.44. Kulttuurivienti	227 000,00	1 569 000	1 569 000,00		1 569 000,00	0,00				
29.90.52.45. Kulttuurin ja tait. Venäjä-ohjelman toimeenp.	0,00	178 000	178 000,00		178 000,00	0,00				
29.90.52.46. Kulttuurin tietoyhteiskuntahankkeet	150 000,00	278 000	278 000,00		278 000,00	0,00				
29.90.52.47. Opetusministeriön käytettäväksi	2 748 333,96	2 896 000	2 841 609,42		2 841 609,42	54 390,58				
29.90.53. Valtionavustukset tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	15 134 989,64	16 465 000			16 464 999,99	0,01				
29.90.54. Valtionavustus Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainanhoitok. (kiinteä määräraha)	3 560 360,72	3 534 000			3 533 235,29	764,71				
29.90.70. Kaluston hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)	210 000,00	120 000	9 961,11	110 038,89	120 000,00	-	365 343,09	485 343,09	275 304,20	210 038,89
29.90.70.3. Suomen elokuva-arkisto	100 000,00	60 000	0,00	60 000,00	60 000,00	-	106 843,09	166 843,09	6 483,09	160 000,00
29.90.70.4. Näkövammaisten kirjasto	110 000,00	60 000	9 961,11	50 038,89	60 000,00	-	258 500,00	318 500,00	268 461,11	50 038,89
29.98.50. Veikkauksen ja raharpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	82 464 252,37	89 973 852	89 952 300,04		89 952 300,04	21 552,38				
29.98.50.01. Kuntien liikuntatoimi	15 434 760,00	16 712 000	16 711 863,00		16 711 863,00	137,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)
tuki 29.98.50.07.1. Urheilijoiden apu-	1 311 054,05	1 630 000	1 627 000,00		1 627 000,00	3 000,00			
rahat ja valmentajien tuki 29.98.50.07.2. Arvokilpailumat-	757 000,00	770 000	770 000,00		770 000,00	0,00			
kat, Euro-cup-kilpailumatkat ja tappiontakuu 29.98.50.07.3. Joukkuepaloilu-	554 054,05	560 000	557 000,00		557 000,00	3 000,00			
projekti 29.98.50.08. Liikunnan koulutus-		300 000	300 000,00		300 000,00	0,00			
keskukset 29.98.50.08.1. Valtionosuudet	12 409 290,00	13 105 466	13 105 466,00		13 105 466,00	0,00			
valtakunnallisten liikunnan kou- lutuskeskusten toimintaan 29.98.50.08.2. Valtionosuudet	11 018 670,00	11 840 176	11 840 176,00		11 840 176,00	0,00			
alueellisten liikunnan koulutus- keskusten toimintaan 29.98.50.08.3. Liikunnan koulu-	490 620,00	550 290	550 290,00		550 290,00	0,00			
tuskeskusten kehittämisavus- tuksiin (EK) (enintään) 29.98.50.09. Liikunnan koulutus-	900 000,00	715 000	715 000,00		715 000,00	0,00			
keskusten rakentamisavustuk- siin 29.98.50.10. Liikunnan koulutus,	1 910 000,00	3 068 434	3 068 000,00		3 068 000,00	434,00			
tutkimus ja tiedonvälitys 29.98.50.10.1. Liikuntatieteelli- siin tutkimusprojekteihin	5 612 000,00	5 667 500	5 667 500,00		5 667 500,00	0,00			
29.98.50.10.2. Liikuntatieteel- lisille yhteisöille		847 500	847 500,00		847 500,00	0,00			
29.98.50.10.3. Kansainvälisiin	3 750 000,00	2 640 000	2 640 000,00		2 640 000,00	0,00			
kongresseihin 29.98.50.10.4. Liikunnan anti- doping-toimintaan		220 000	220 000,00		220 000,00	0,00			
29.98.50.10.5. Suomen Urheilu-	1 350 000,00	1 350 000	1 350 000,00		1 350 000,00	0,00			

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)
museosäätiölle (EK) (enintään)	235 000,00	320 000	320 000,00		320 000,00	0,00			
29.98.50.10.6. Suomen Urheilu-									
ilmaluopistolle	156 000,00	160 000	160 000,00		160 000,00	0,00			
29.98.50.10.7. Urheilijoiden									
ammattienedistämissäätiölle	121 000,00	130 000	130 000,00		130 000,00	0,00			
29.98.50.11. Tunnustuspalkinnot		200 000	200 000,00		200 000,00	0,00			
29.98.50.12. Kansainvälinen									
yhteistyö	626 686,90	343 000	347 417,53		347 417,53	-4 417,53			
29.98.50.13. Valtion liikunta-									
neuvosto	296 036,44	290 000	280 509,36		280 509,36	9 490,64			
29.98.50.14. Läänien liikunta-									
toimi	0,00	14 872	0,00		0,00	14 872,42			
29.98.50.15. Opetusministeriön									
käytettäväksi	1 314 348,00	1 447 580	1 446 309,00		1 446 309,00	1 271,00			
29.98.52. Valtionosuus liikunnan									
koulutuskeskuksille									
(kiinteä määräraha)	1 867 000,00	1 308 000	1 308 000,00		1 308 000,00	0,00			
29.99.50. Veikkauksen ja raha-									
arpajaisten voittovarat									
nuorisotyön edistämiseen									
(arviomääräraha)	29 255 675,53	32 626 700	32 617 565,00		32 617 565,00	9 135,00			
29.99.50.01. Kuntien nuorisotyö									
	6 099 406,00	7 073 000	7 034 967,00		7 034 967,00	38 033,00			
29.99.50.01.1. Valtionosuudet									
kuntien nuorisotyöhön	8 449 406,00	23 725 000	7 034 967,00		7 034 967,00	16 690 033,00			
29.99.50.01.2. Kuntien rahoitus-									
osuus	-2 350 000,00	-16 652 000	0,00		0,00	-16 652 000,00			
29.99.50.02. Nuorison kansa-									
laistoiminta	9 700 712,28	10 061 000	10 061 000,00		10 061 000,00	0,00			
29.99.50.03. Nuorisotyötä									
tekevät järjestöt	1 500 000,00	1 674 300	1 674 300,00		1 674 300,00	0,00			
29.99.50.04. Valtakunnalliset									
nuorisokeskukset	4 300 000,00	5 270 000	5 270 000,00		5 270 000,00	0,00			
29.99.50.05. Nuorisotilojen									
rakentaminen	0,00	1 800 000	1 800 000,00		1 800 000,00	0,00			
29.99.50.06. Kansainvälinen									
yhteistyö	777 853,88	873 000	882 110,40		882 110,40	-9 110,40			
29.99.50.07. Nuorisotutkimus	850 000,00	875 000	875 000,00		875 000,00	0,00			
29.99.50.08. Nuorisotyön ko-									
keilu, tietohuolto, nuoriso-									
kulttuurit	2 012 645,54	1 850 000	1 850 600,00		1 850 600,00	-600,00			

Päälukuan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29.99.50.09. Nuorisotyön verk-											
komediat, nuorisotiedotus ja -neuvonta	670 000,00	693 000	693 000,00		693 000,00	0,00					
29.99.50.10. Koululaisten iita- päivätoiminta ja nuorisotyön alueellinen kehittäminen	0,00	3 800	0,00		0,00	3 800,00					
29.99.50.11. Nuorisoasiain neu- vottelukunta ja avustustoimik.	233 517,01	300 000	299 170,77		299 170,77	829,23					
29.99.50.12. Läänien nuoriso- toimi	0,00	-8 400	1 711,06		1 711,06	-10 111,06					
29.99.50.13. Nuorten työpajat ja sosiaalinen vahvistaminen	937 900,00	1 365 600	1 365 600,00		1 365 600,00	0,00					
29.99.50.14. Opetusministeriön käytettäväksi	2 173 640,82	796 400	810 105,77		810 105,77	-13 705,77					
29.99.51. Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)	848 000,00	623 000	357 500,00	265 500,00	623 000,00	-	0,00	623 000,00	354 586,55	265 500,00	
34. Työministeriön hallinnonala	5 692 479,47	5 240 951	4 321 110,51	0,00	4 321 110,51	919 840,82	75 000,00	75 000,00	74 921,38	0,00	
34.01.19. Työministeriön hallinnon- alan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	0,00	16 443	16 442,89		16 442,89	0,00					
34.05.61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakenne- rahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)	5 553 570,26	5 167 000	4 249 365,77		4 249 365,77	917 634,23					
34.05.61.1. ESR 2000-2006	5 553 570,26	5 167 000	4 249 365,77		4 249 365,77	917 634,23					
34.05.61.1.2. OPM:n hallinnonala	5 553 570,26	5 167 000	4 249 365,77		4 249 365,77	917 634,23					
34.06.21. Työllisyyshallinnon paikal- lishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	74 921,38	0,00	
34.06.21.4. yhteis palvelupistei- den ja palvelukeskusten toimintamenot	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	74 921,38	0,00	
34.06.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)											
34.06.51.2.1. Palkkaukset	138 909,21	57 508	55 301,85		55 301,85	2 206,59					
Määrärahatilit yhteensä	4 181 512 436,27	4 483 476 396	4 361 453 562,34	32 205 213,59	4 393 658 775,93	89 817 620,03	31 149 033,18	210 418 214,90	175 888 907,73	34 345 338,22	

Opetusministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾		Vuoden 2006 valtuudet					Talousarvio- menot 2006	Määräraha- tarve 2007	Määräraha- tarve 2008	Määräraha- tarve 2009	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2007 TA:ssa							
29.01.62 EU:n rakennerahastojen	74 807 000	53 633 341	128 440 341	101 778 238	26 662 103		61 601 618	84 993 937	52 060 084	0	0	198 655 639	
Valtuus: myöntämisvaltuus													
Aikaisempien vuosien valtuudet	305 470 393						51 085 423	39 012 754	6 779 224			96 877 401	
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	74 807 000	53 633 341	128 440 341	101 778 238	26 662 103		10 516 195	45 981 183	45 280 860			101 778 238	
29.01.70 Kalustojen hankinta	950 000		950 000	0	950 000			0	0			0	
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	950 000		950 000	0	950 000			0	0			0	
29.10.21 Yliopistojen toimintamenot	4 500 000		4 500 000	950 336	3 549 664			0	0			0	
Valtuus: vuokrasopimusten tekeminen													
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	4 500 000		4 500 000	950 336	3 549 664			0	0			0	
29.40.21 Valtion yleissivistävän	450 000		450 000	450 000	0			0	0			0	
Valtuus: vuokrasopimusten tekeminen													
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	450 000		450 000	450 000	0			0	0			0	
29.40.34 Valtionosuus yleissivistävien	56 000 000		56 000 000	56 000 000	0		70 594 286	47 026 779	38 026 070	33 435 298	83 113 362	272 195 795	
Aikaisempien vuosien valtuudet	653 416 694						50 603 449	37 381 183	34 140 334	28 586 506	60 325 535	211 037 007	
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	56 000 000		56 000 000	56 000 000	0		19 990 837	9 645 596	3 885 736	4 848 792	22 787 827	61 158 788	
29.60.76 Kiinteistöjen hankinta	0		0	0	0		1 475 995	0	0	0	0	1 475 995	
Aikaisempien vuosien valtuudet	13 202 752						1 475 995					1 475 995	
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	0		0	0	0			0	0			0	
29.69.52 Valtionosuus ja -avustus	2 000 000		2 000 000	2 000 000	0		1 976 430	1 174 295	99 800	0	0	3 250 525	
Aikaisempien vuosien valtuudet	653 416 694						895 980	354 545				1 250 525	
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	2 000 000		2 000 000	2 000 000	0		1 080 450	819 750	99 800			2 000 000	
29.90.34 Valtionosuus yleisten	5 000 000		5 000 000	5 000 000	0		7 000 036	5 800 000	5 446 176	4 502 134	10 069 817	32 818 163	
Aikaisempien vuosien valtuudet	56 344 000						6 000 036	5 116 724	4 722 913	3 802 202	7 503 400	27 145 275	
Vuonna 2006 käytettävissä olleet valtuudet	5 000 000		5 000 000	5 000 000	0		1 000 000	683 276	723 263	699 932	2 566 417	5 672 888	
Pääluku yhteensä	1 681 850 533	143 707 000	53 633 341	197 340 341	166 178 574	31 161 767	0	142 648 365	138 995 011	95 632 130	37 937 432	93 183 179	508 396 117

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös päälukoa tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet esitetään taulukossa. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

TILIVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	01.01 - 31.12.2006		01.01 - 31.12.2005	
TOIMINNAN TUOTOT				
MAKSULLISEN TOIMINNAN TUOTOT	9 101 287.05		7 844 562.26	
VUOKRAT JA KÄYTTÖKORVAUKSET	506 825.54		512 081.29	
MUUT TOIMINNAN TUOTOT	<u>5 219 548.83</u>	14 827 661.42	<u>5 376 295.47</u>	13 732 939.02
TOIMINNAN KULUT				
AINEET ,TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 753 063.41		-1 969 238.38	
HENKILÖSTÖKULUT	-41 301 937.66		-39 519 055.51	
VUOKRAT	-6 802 664.64		-6 750 812.14	
PALVELUJEN OSTOT	-26 086 594.45		-24 756 340.01	
MUUT KULUT	-13 915 017.30		-13 160 771.81	
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0.00		2 500.00	
POISTOT	-3 347 521.72		-3 549 541.48	
SISÄISET KULUT	<u>-8 813 183.73</u>	-102 019 982.91	<u>-8 567 643.94</u>	-98 270 903.27
Jäämä I		-87 192 321.49		-84 537 964.25
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
RAHOITUSTUOTOT	6 952 288.92		6 950 214.07	
RAHOITUSKULUT	<u>-4 220 257.60</u>	2 732 031.32	<u>-108 992.82</u>	6 841 221.25
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
SATUNNAISET TUOTOT		2 915 384.54		62 573.42
Jäämä II		-81 544 905.63		-77 634 169.58
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
SIIRTOTAL. KULUT KUNNILLE	-1 323 488 854.58		-1 259 661 034.31	
SIIRTOTAL. KULUT KUNTAYHTYMILLE	-1 164 959 129.43		-1 091 645 033.04	
SIIRTOTAL. KULUT SOSIAALITURVARAH.	-718 778 280.27		-710 044 412.40	
SIIRTOTAL. KULUT ELINKEINOELÄMÄLLE	-30 576 012.55		-32 097 103.73	
SIIRTOTAL. KULUT VOITTOA TAV. YHT.	-1 004 191 593.70		-936 849 727.01	
SIIRTOTAL. KULUT KOTITALOUKSILLE	-35 294 602.55		-35 115 228.65	
MUUT SIIRTOTALOUDEN KULUT ULKOMAILLE	-7 195 867.67		-7 449 253.94	
MUUT SIIRTOTALOUDEN KULUT	-1 223 412.38		0.00	
SIIRTOTALOUDEN KULUJEN PALAUTUKSET	<u>13 927 245.91</u>	-4 271 780 507.22	<u>15 955 640.75</u>	-4 056 906 152.33
Jäämä III		4 353 325 412.85-		-4 134 540 321.91
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLL.MAKSUISTA				
VEROT JA VERONLUONT. MAKSUT	397 239 452.05		385 479 511.60	
PERITYT ARVONLISÄVEROT	150 149.01		160 660.34	
SUORITETUT ARVONLISÄVEROT	<u>-7 825 522.94</u>	389 564 078.12	<u>-7 510 090.95</u>	378 130 080.99
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-3 963 761 334.73</u>		<u>-3 756 410 240.92</u>

TILIVIRASTON TASE

	31.12.2006		31.12.2005	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
MUU KANSALLISOMAISUUS	792 724.95	792 724.95	781 401.77	781 401.77
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
AINEETTOMAT OIKEUDET	509 143.74		619 614.78	
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	<u>52 483.39</u>	561 627.13	<u>35 240.39</u>	654 855.17
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
MAA- JA VESIALUEET	0.00		167.95	
RAKENNUSMAA- JA VESIALUEET	127 150.52		127 150.52	
KONEET JA LAITTEET	5 256 985.41		5 970 788.09	
KALUSTEET	1 005 667.09		997 844.53	
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	<u>3 797 363.00</u>	10 187 166.02	<u>3 362 249.15</u>	10 458 200.24
KÄYTTÖM.ARVPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK SII KÄYTTÖMAISUUSARVPAPERIT	13 090 183.19		12 352 195.35	
ANNETUT EUROMÄÄRÄISET VELKAKIR	<u>71 623.20</u>	13 161 806.39	<u>299 180.88</u>	12 651 376.23
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		23 910 599.54		23 764 431.64
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
MYYNTISAAMISET	2 222 498.00		1 845 547.05	
SIIRTOSAAMISET	265 577 222.66		275 391 697.41	
MUUT LYHYTAIKAISET SAAMISET	72 276 966.76		82 750 685.07	
ENNAKKOMAKSUT	<u>4 229 107.50</u>	344 305 794.92	<u>6 122 176.47</u>	366 110 106.00

RAHAT, PANKKISAAM. JA MUUT RAHOITUS VARAT				
KASSATILIT	5 628.67		3 855.22	
MUUT PANKKITILIT	1 224 520.41		941 695.34	
MUUT RAHAT JA PANKKISAAMISET	<u>364 016.90</u>	<u>1 594 165.98</u>	<u>363 421.83</u>	<u>1 308 972.39</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS YHTEENSÄ		345 899 960.90		367 419 078.39
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>370 603 285.39</u></u>		<u><u>391 964 911.80</u></u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA 1.1.1998	369 646 426.67		369 646 426.67	
EDELLESTEN TILIKAUSSIEN MUUTOS	-57 234 910.11		39 295 360.69	
PÄÄOMAN SIIRROT	3 922 598 125.41		3 659 879 970.12	
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	<u>-3 963 761 334.73</u>	<u>271 248 307.24</u>	<u>-3 756 410 240.92</u>	<u>312 411 516.56</u>
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
MUUT RAHASTOT JA LAHJOITETUT VARAT	<u>364 016.90</u>	<u>364 016.90</u>	<u>363 421.83</u>	<u>363 421.83</u>
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	0.00	0.00	2 201 116.99	2 201 116.99
LYHYTAIKAINEN				
SEUR TILIK MAKSETTAVAT LYHENNYKS	0.00		1 384 765.58	
SAADUT ENNAKOT	179 213.49		168 002.18	
OSTOVELAT	5 075 162.17		3 781 736.53	
TILIVIRASTOJEN VÄLISET TILITYK	1 205 197.78		1 257 007.13	
EDELLEEN TILITETTÄVÄT ERÄT	1 178 241.25		1 002 924.93	
SIIRTOVELAT	28 094 104.23		22 013 711.05	
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	<u>63 259 042.33</u>	<u>98 990 961.25</u>	<u>47 380 709.02</u>	<u>76 988 856.42</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u><u>98 990 961.25</u></u>		<u><u>79 189 973.41</u></u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>370 603 285.39</u></u>		<u><u>391 964 911.80</u></u>

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Momentille 29.01.21 on siirretty 56 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.01.22, 53 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.08.25, 66 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenoihin momentilta 29.10.22 sekä vähennyksenä 67 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkausmenojen siirtona momentille 32.10.21.

Momentille 29.40.21 on siirretty 400 000 euroa momentilta 29.40.30 valtion oppilaitosten toiminnan rahoittamiseen.

Momentille 29.69.50 on vammaisten opiskelijaviikkojen lisäämiseksi siirretty 800 000 euroa momentilta 29.69.31.

Momentille 29.69.53 on opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistystyöhön ja kansalaisvaikuttamista koskevaan toimintaan siirretty 400 000 euroa momentilta 29.69.22 ja 1 747 000 euroa momentilta 29.69.55.

Kirjastojen valtionosuuksia on siirretty 8,9 milj. euroa taiteen veikkausvoittovaramomentilta 29.90.52 rahoitettavaksi kirjastojen valtionosuusmomentilta 29.90.30.

Perustamiskustannusten valtionosuuksia on siirretty valtionosuusuudistukseen liittyen yhteensä noin 6 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen käyttökustannusten valtionosuuksiin momentille 29.20.30 ja ammatillisten oppilaitosten käyttökustannusten valtionosuuksiin momentille 29.60.30.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Ei ilmoitettavia tietoja

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Tilikaudella 2006 on lisätty taseeseen aloittavasta taseesta puuttuneet Hevosopisto Oy:n osakkeet nro 10-12 sekä Forssan yhteiskoulun tontti. Osakkeet on kirjattu vuoden 2006 kirjanpitoon per 1301 Muut osakkeet an 6099 Muut satunnaiset tuotot 742 428,00 euroa. Tontti on kirjattu vuoden 2006 kirjanpitoon per 1209 Muut maa- ja vesialueet an 6099 Muut satunnaiset tuotot.

Lisäksi on korjattu aloittavaan taseeseen liian suurena merkitty pitkäaikainen velka. Korjaus on kirjattu vuoden 2006 kirjanpitoon per 2499 Muut pitkäaikaiset velat an 6099 Muut satunnaiset tuotot 2 172 226,54 euroa.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavia tietoja

6. Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei ilmoitettavia tietoja

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Varainhoitovuosi 31.12.2006

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2006	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
122943					
Ylioppilastutkinto-					
lautakunnan tulot					
	Bruttotulot	6 218 042,93	6 682 000	7 391 753,17	
	Bruttomenot	6 208 670,60	6 674 000	7 243 945,86	
	Nettotulot	9 372,33	8 000	147 807,31	1 848

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2005	Talousarvio 2006 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös 2006	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
290121											
Opetusministeriön											
toimintamenot (sm 2v)											
	Bruttomenot	22 102 144,24	22 455 000	18 381 933,56	23 109 168,73					22 983 297,38	
	Bruttotulot	-128 144,24	-180 000	-834 168,73	-834 168,73					-834 168,73	
	Nettomenot	21 974 000,00	22 275 000	17 547 764,83	4 727 235,17	22 275 000,00	-	4 643 247,12	26 918 247,12	22 149 128,65	4 727 235,17
290822											
Venäjän ja Itä-Euroopan Insti-											
tuutin toimintamenot (sm 2v)											
	Bruttomenot	813 492,84	816 000	705 007,58	814 836,40					791 558,83	
	Bruttotulot	-8 492,84	10 000	-8 836,40	-8 836,40					-8 836,40	
	Nettomenot	805 000,00	806 000	696 171,18	109 828,82	806 000,00	-	86 551,25	892 551,25	782 722,43	109 828,82
291023											
Kansainvälisen henkilövaihdon											
keskuksen toim.menot (sm 2 v)											
	Bruttomenot	10 127 174,72	9 821 000	9 356 657,63	10 336 162,78					10 296 249,25	
	Bruttotulot	-2 195 174,72	-1 890 000	-2 412 937,62	-2 412 937,62					-2 412 937,62	
	Nettomenot	7 932 000,00	7 931 000	6 943 720,01	979 505,15	7 923 225,16	7 774,84	939 591,62	8 870 591,62	7 883 311,63	979 505,15
291024											
Harjoittelukoulujen											
toimintamenot (sm 2 v)											
	Bruttomenot	2 198,00		0,00	24 667,00					0,00	
	Bruttotulot	0,00		0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	2 198,00	24 667	0,00	24 667,00	24 667,00	0,00	24 667,00	0,00	24 667,00	
298823											
Kotimaisten kielten tutkimus-											
keskuksen toim.menot (sm 2v)											
	Bruttomenot	3 637 730,32	3 461 000	2 815 422,69	3 520 679,85					3 771 927,02	
	Bruttotulot	-850 730,32	-673 000	-732 679,85	-732 679,85					-732 679,85	
	Nettomenot	2 787 000,00	2 788 000	2 082 742,84	705 257,16	2 788 000,00	-	956 504,33	3 744 504,33	3 039 247,17	705 257,16

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvion 2006 määrärahojen		Tilinpäätös	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		2005	2006 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2006	siirto seuraavalle vuodelle	2006		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2006	Käyttö vuonna 2006 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
299021	Bruttomenot	2 023 590,12		1 944 240,35		2 020 994,89				2 047 793,01	
Taiteen keskus- ja taidetoimik. toim.menot (sm 2v)	Bruttotulot	-9 569,12		-3 972,89		-3 972,89				-3 972,89	
	Nettomenot	2 014 021,00	2 017 022	1 940 267,46	76 754,54	2 017 022,00	-	103 552,66	2 120 574,66	2 043 820,12	76 754,54
299025	Bruttomenot	6 141 994,19	6 210 000	4 147 375,28		6 264 191,20				5 550 066,56	
Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (sm 2v)	Bruttotulot	-50 994,19	-32 000	-86 191,20		-86 191,20				-89 318,20	
	Nettomenot	6 091 000,00	6 178 000	4 061 184,08	2 116 815,92	6 178 000,00	-	1 399 564,28	7 577 564,28	5 460 748,36	2 116 815,92
299026	Bruttomenot	3 927 793,08	3 808 000	3 521 458,74		3 942 680,07				3 954 935,04	
Suomen elokuva-arkiston toimintamenot (sm 2 v)	Bruttotulot	-472 793,08	-344 000	-478 680,07		-478 680,07				-478 288,45	
	Nettomenot	3 455 000,00	3 464 000	3 042 778,67	421 221,33	3 464 000,00	-	433 867,92	3 897 867,92	3 476 646,59	421 221,33
299027	Bruttomenot	856 046,80	778 000	696 780,69		967 110,90				857 282,13	
Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (sm 2 v)	Bruttotulot	-312 046,80	-231 000	-420 110,90		-420 110,90				-420 110,90	
	Nettomenot	544 000,00	547 000	276 669,79	270 330,21	547 000,00	-	160 501,44	707 501,44	437 171,23	270 330,21

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
29. Opetusministeriön hallinnonala			
29.08.66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille	1 943 000	17 843,82	1
29.60.30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin	499 436 000	4 284 128,00	1
29.60.31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen	106 905 000	996 064,00	1
29.69.50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	47 252 100	147 483,58	0,5
29.69.55. Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	11 758 000	90 131,00	1
29.69.56. Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	4 231 000	1 721,00	0
29.70.52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus ja korkotuki	27 100 000	1 110 654,44	4
29.70.57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki	20 000 000	640 637,62	3
29.70.59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki	26 500 000	4 185 507,13	16
29.88.53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen	14 974 000	1 592 051,65	11
Pääluokat yhteensä	760 099 100,00	13 066 222,24	2

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		0,05
Vuosi 2005		0,05
28.81.25.09. EU:n osallistuminen matkakustannusten korvauksiin	0,05	
29. Opetusministeriön hallinnonala		183 890,28
Vuosi 2004		53 896,62
29.01.10. Eräiden kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito	18 569,65	
29.01.22.1 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen toimialan hankkeet	7 259,94	
29.10.22.1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	888,80	
29.90.50.06. Rauhantyön edistämiseen	1 668,99	
29.90.50.07. Saamenkielisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan	1 257,15	
29.90.50.08. Vähemmistökulttuurien tukemiseen ja rasismiin vastaiseen työhön	1 910,00	
29.90.50.13. Maailman perintökohteiden entistämisen-, tutkimus- ja valistustoimintaan	22 342,09	
Vuosi 2005		129 993,66
29.01.21. Toimintamenot	41 883,30	
29.08.25.1 Monenkeskinen yhteistyö	13 800,04	
29.08.25.2. Kahdenkeskinen yhteistyö	726,19	
29.10.24 Harjoittelukoulujen toimintamenot	2 198,00	
29.20.22. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot	2,08	
29.20.25. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen	35 704,76	
29.40.25. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen	328,34	
29.60.24. Työssä oppiminen ja harjoittelutoiminta	96,30	
29.60.25. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen	3 200,35	

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29.69.22.08. Ammatillisen aikuiskoulutuksen henkilöstön lisäkoulutusohjelmat	22 503,37	
29.69.25. Aikuiskoulutuksen kehittäminen	23,30	
29.70.22. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot	2,20	
29.70.58.1. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö	0,76	
29.70.58.2. Opiskelija-asuntoyhteisöt	76,84	
29.90.21.1. Taiteen keskustoimikunnan toimintamenot	449,15	
29.90.21.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen	6 064,23	
29.90.21.3. Alueellisten taidetoimikuntien toimintamenot	21,00	
29.99.51.2. Ennaltaehkäisevä huumetyö	2 913,45	
34. Työministeriön hallinnonala		78,62
Vuosi 2005		
34.06.21.4. Työllisyysohjelman menot	78,62	
Pääluokat yhteensä		183 968,95
Vuosi 2004	53 896,62	
Vuosi 2005	130 072,33	

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2006	2005
Henkilöstökulut	33 711 754,37	32 038 640,94
Palkat ja palkkiot	33 419 236,60	32 028 710,58
Tulosperusteiset erät	0,00	9 930,36
Lomapalkkavelan muutos	292 517,77	0,00
Henkilösivukulut	7 590 563,18	7 480 414,57
Eläkekulut	6 068 947,15	5 254 441,85
Muut henkilösivukulut	1 521 616,03	2 225 972,72
Yhteensä	41 302 317,55	39 519 055,51
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 325 599,38	1 108 308,41
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	26 287,00	29 680,20
Johto	1 060,00	1 200,00
Muu henkilöstö	25 227,00	28 480,20

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo tai %
Kansallisomaisuus				
1023 Varastorakennukset	tasapoisto	20	5	0 %
1024 Museot ja linnat	tasapoisto	60	1,67	0 %
1025 Muut kulttuurirakennukset	tasapoisto	60	1,67	0 %
Käyttöomaisuus				
Aineettomat hyödykkeet				
1119 Muut tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	5	20	0 %
1120 Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0 %
1140 Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	4	25	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
1220 Asuinrakennukset	tasapoisto	40	2,5	0 %
1223 Varastorakennukset	tasapoisto	20	5	0 %
1224 Museot ja linnat	tasapoisto	60	1,67	0 %
1225 Muut kulttuurirakennukset	tasapoisto	60	1,67	0 %
1229 Muut rakennukset	tasapoisto	40	2,5	0 %
1250 Autot ja muut maajetävälineet	tasapoisto	5	20	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	4	25	0 %
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	6	16,67	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0 %
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	5	20	0 %

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus		Yhteensä
	Muu kansallisomaisuus		
Hankintameno 1.1.2006	781 401,00		781 401,00
Lisäykset	11 323,00		11 323,00
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2006	792 724,00		792 724,00
Kertyneet poistot 1.1.2006			
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot			
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Tilikauden arvonalennukset			
Kertyneet poistot 31.12.2006			
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	792 724,00	0,00	792 724,00

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäv. menot	
Hankintameno 1.1.2006	2 549 563,00	355 199,00	2 904 762,00
Lisäykset	74 408,00	35 455,00	109 863,00
Vähennykset	1 833,00		1 833,00
Hankintameno 31.12.2006	2 622 138,00	390 654,00	3 012 792,00
Kertyneet poistot 1.1.2006	1 929 948,00	319 959,00	2 249 907,00
Vähennysten kertyneet poistot	1 833,00		1 833,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	181 214,00	18 212,00	199 426,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Tilikauden arvonalennukset			
Kertyneet poistot 31.12.2006	2 112 995,00	338 171,00	2 451 166,00
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	509 143,00	52 483,00	561 626,00

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	Muut maa- ja vesialueet	Rakennusmaa- ja vesialueet	Koneet, laitteet, kalusteet	Muut aineelliset hyödykk.	
Hankintameno 1.1.2006	0,00	1 469 831,00	36 873 314,00	3 368 218,00	41 711 363,00
Lisäykset	168,00		2 741 214,00	435 114,00	3 176 496,00
Vähennykset	168,00		151 467,00		151 635,00
Hankintameno 31.12.2006	0,00	1 469 831,00	39 463 061,00	3 803 332,00	44 736 224,00
Kertyneet poistot 1.1.2006		1 342 681,00	29 904 681,00	5 969,00	31 253 331,00
Vähennysten kertyneet poistot			151 467,00		151 467,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot			3 144 261,00		3 144 261,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot					
Tilikauden arvonalennukset					
Kertyneet poistot 31.12.2006		1 342 681,00	33 200 409,00	5 969,00	34 549 059,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	0,00	127 150,00	6 262 652,00	3 797 363,00	10 187 165,00

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		Yhteensä
	Käyttöomaisuusarvopaperit		
Hankintameno 1.1.2006	12 554 020,00		12 554 020,00
Lisäykset	742 428,00		742 428,00
Vähennykset	4 440,00		4 440,00
Hankintameno 31.12.2006	13 292 008,00		13 292 008,00
Kertyneet poistot 1.1.2006	201 825,00		201 825,00
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot			
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Tilikauden arvonalennukset			
Kertyneet poistot 31.12.2006	201 825,00		201 825,00
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	13 090 183,00		13 090 183,00

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2 006	2 005	Muutos 2006-2005
Korot euromääräisistä saamisista	6 952 118,81	6 949 559,07	2 559,74
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	550,00	655,00	-105,00
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	6 952 668,81	6 950 214,07	2 454,74
Rahoituskulut	2 006	2 005	Muutos 2006-2005
Korot euromääräisistä veloista	63 203,03	108 549,08	-45 346,05
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	4 156 415,35	0,00	4 156 415,35
Muut rahoituskulut	639,22	443,74	195,48
Rahoituskulut yhteensä	4 220 257,60	108 992,82	4 111 264,78
Netto	2 732 411,21	6 841 221,25	-4 108 810,04

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 31.12.2006	Lisäys 2006	Vähennys 2006	Lainapääoma 31.12.2005	Pääomamuutos 2006-2005
Yritykset ja asuntoyhteisöt	15 044,98	0,00	10 397,02	25 442,00	-10 397,02
Yritykset	15 044,98	0,00	10 397,02	25 442,00	-10 397,02
- Julkiset yritykset	0,00	0,00	184,99	184,99	-184,99
- Yksityiset yritykset	15 044,98	0,00	10 212,03	25 257,01	-10 212,03
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	48 779,57	0,00	211 082,33	259 861,90	-211 082,33
Paikallishallinto	48 779,57	0,00	211 082,33	259 861,90	-211 082,33
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisuuksien ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	6 078,33	13 876,98	-6 078,33
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	6 078,33	13 876,98	-6 078,33
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	71 623,20	0,00	227 557,68	299 180,88	-227 557,68

Tiliviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina- arvo	31.12.2006				31.12.2005	
			Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
...								
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			10 099 648,22			550,00		9 361 660,38
CSC Tieteellinen laskenta Oy	10000		345 610,21	100,0				345 610,21
Nordunet AS	2000		266 510,59	17,9				266 510,59
Oy Veikkaus Ab	498		167 515,17	100,0				167 515,17
Suomenlinnan Liikenne Oy	3000		252 281,89	50,0				252 281,89
Suomen Ilmailuopisto Oy	72500		8 325 302,36	49,5				8 325 302,36
Kuopion Puhelin Osuuskunta	11		0,00			550,00		4 440,16
Hevosopisto Oy, Ypjäjä	3		742 428,00	25,0				0,00
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			2 990 534,97					2 990 534,92
Suomalais-venäläinen koulu kiinteistöosakeyhtiö	395		2 974 745,05	79,0				2 974 745,00
Asunto Oy Matilanranta, Näkövammaisten kirjasto	438		15 789,92	100,0				15 789,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä			13 090 183,19			550,00		12 352 195,30

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	31.12.2006	31.12.2005
Liikelaitos	0,00	0,00
- Peruspääoma	0,00	0,00
- Muu oma pääoma	0,00	0,00
...		
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00
...		
Yhteensä	0,00	0,00

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2006	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	

Vastaavien rahoituserät

Annetut euromääräiset

velkakirjalainat

Euromääräisten

joukkovelkakirjalainojen ostot

Muut pitkäaikaiset euromääräiset

sijoitukset

Euromääräiset lainasaamiset

24 441,13

47 182,07

71 623,20

Muut euromääräiset sijoitukset

Muut valuuttamääräiset sijoitukset

Muut lyhytaikaiset euromääräiset

sijoitukset

Rahat, pankkisaamiset ja muut

rahoitusvarat

Yhteensä

0,00

0,00

0,00

24 441,13

0,00

47 182,07

71 623,20

31.12.2006	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	

Vastattavien rahoituserät

Otetut euromääräiset lainat

Otetut valuuttamääräiset lainat

Lainat talousarvion ulkopuolella

olevilta valtion rahastoilta

Muut pitkäaikaiset velat

Seuraavana tilikautena

maksettavat lyhennykset

Lyhytaikaiset euromääräiset lainat

Lyhytaikaiset valuuttamääräiset

lainat

Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat

Yhteensä

0,00

0,00

0,00

0,00

0,00

0,00

0,00

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Myönnetyt takaukset ja takuut

Sektorit	31.12.2006	31.12.2005	Muutos 2006-2005
Yritykset ja asuntoyhteisöt			
...			0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			
...			0,00
Julkisyhteisöt			
Laki taidenäyttelyiden valtiontakausta (411/1986)			
VTM/Ateneum	7 193 040,00	0,00	7 193 040,00
Espoon kaupungin museo	124 950 000,00	0,00	124 950 000,00
Hyvinkään taidemuseo	3 222 458,00	0,00	3 222 458,00
Tampereen taidemuseo	13 209 500,00	0,00	13 209 500,00
Helsingin kaupungin taidemuseo	69 937 500,00	0,00	69 937 500,00
Helsingin kaupungin taidemuseo	0,00	9 124 000,00	-9 124 000,00
VTM/Ateneum	0,00	14 981 500,00	-14 981 500,00
Sara Hildenin taidemuseo	0,00	2 439 500,00	-2 439 500,00
VTM/Kiasma	0,00	2 035 500,00	-2 035 500,00
Kotitaloudet			
Opintotukilaki 28/1972, Laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta 111/1992, opintotuki L65/1994			
Kotitaloudet	1 310 385 102,00	1 299 842 867,00	10 542 235,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt			
Laki taidenäyttelyiden valtiontakausta (411/1986)			
Didrichsenin taidesäätiö	0,00	5 194 430,00	-5 194 430,00
Suomen Pietari-säätiö	0,00	2 994 624,00	-2 994 624,00
Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö	25 615 000,00	37 001 344,00	-11 386 344,00
VN:n päätös 6.7.2000			
Suomen Urheiluliitto ry (tappiontakaus yleisurheilun MM-2005 kisoihin liittyen)	0,00	3 000 000,00	-3 000 000,00
Ulkomaat			
....	0,00	0,00	0,00
Takaukset ja takuut yhteensä	1 554 512 600,00	1 376 613 765,00	177 898 835,00

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	0,00	0,0	0,0000
...	0,00	0,0	0,0000
Yhdysvaltojen dollari	0,00	0,0	0,0000
Yhteensä	0,00	0,00	

Vastuositoumukset

€ tai sanallinen selitys	31.12.2006	31.12.2005	Muutos 2006-2005
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Liikelaitoksiin liittyvät sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset	3 213 950,00	3 375 869,00	-161 919,00
Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia		Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio	
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset			
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset			
Sitoumuksen kestoaika tai toistaiseksi voimassa olevien irtisanomisaika ilman erityisiä taloudellisia seurauksia		Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio	
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset			0,00

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2006	Varat 31.12.2005	Käyttötarkoitus
Apteekkari Ester Fagerlundin rahasto	364 016,90	363 421,83	Näkövammaisten kirjaston kirjatutannon edistäminen
Yhteensä	364 016,90	363 421,83	

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Säätiöt		
...	0,00	...
Rahastot		
...	0,00	...
Yhdistykset		
...	0,00	...
Muut varat		
...	0,00	...

Opetusministeriöllä ei ole taseeseen sisällyttömiä rahastoituja varoja.

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

	31.12.2006	31.12.2005	Muutos 2006-2005
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00
Lainat valtion eläkerahastolta	0,00	0,00	0,00
Lainat valtion ydinjätehuoltorahastolta	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00
Muu pitkäaikainen velka	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	1 384 765,58	-1 384 765,58
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset rahastoilta otetuista lainoista	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset lainat	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 384 765,58	-1 384 765,58

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maturiteettijakauma (velan jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan)

Velkojen juoksuaja	2006			2005		
	Kirjanpitoarvo	%	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	%	Käypä arvo
0 - 1 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
1 - 2 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
2 - 3 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
3 - 4 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
4 - 5 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
Yli 5 vuotta	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00
Velat yhteensä	0,00		0,00	0,00		0,00

Velan duraatio (velan markkina-arvolla painotettu kassavirtojen keskimääräinen maksuhetki)

Vuosi	Duraatio
-------	----------

31.12.2004

31.12.2005

31.12.2006

Ei ilmoitettavia tietoja

Opetusministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Ei ilmoitettavia tietoja

9 Allekirjoitukset

Drno
1/211/2006

Opetusministeriö hyväksyy tämän tilinpäätöksen vuodelta 2006 sen mukaisesti, kuin ministeriön tehtävät valtioneuvoston 23. päivänä syyskuuta 2005 tekemän päätöksen nojalla kuuluvat opetusministeri Antti Kalliomäen ja kulttuuriministeri Tanja Saarelan toimialaan.

Helsingissä 14. päivänä maaliskuuta 2007

Opetusministeri Antti Kalliomäki

Kulttuuriministeri Tanja Saarela

Kansliapäällikön
sijainen, ylijohdaja Riitta Kaivosoja

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet

PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)

00014 Helsingin Yliopisto / Helsingfors Universitet

puhelin / telefon (09) 7010 2363

faksi / fax (09) 7010 2374

books@yopaino.helsinki.fi

www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 978-952-485-368-2 (nid.)

ISBN 978-952-485-369-9 (PDF)

ISSN 1458-8110